

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

PARTIJOS IR...
ŽMONIŲ PARTIJA.

Pereitą savaitę Dr. J. Šliupas Brooklyne turėjo prakalbą, kurioje tas mūsų gerbiamausias ir senas amerikiečių lietuvių veikėjas stengėsi apibudinti mūsų partijas. Jisai rado viso-priviso tris partijas: klerikalų, laisvamanių ir socialistų. Su tuo apibudiniu negalima sutikti. Bet apie tai žemiau. Kas svarbiausia, tai D-ro J. Šliupo apibudinimas tų partijų darbo. Apie tai mes čia ir pakalbėsime keletą žodžių.

Klerikalus D-ras Šliupas paėmė apskritai ir Lietuvoje ir čionai. Jie, sako, rupinasi ne tiek žmonių reikalais, kiek stiprinimu savo partijos, — tai yra kunigijos luoma. Tokiu būdu mūsų kunigams prisieina nuolatos žiūrėti į Romą ir taikintis su jos interesais. O kad kunigai praverčia visą laiką betarnaudami Romos kurijai, suprantama, kad tada jiems mažai belieka laiko dirbti apskritai lietuvių ir Lietuvos gerovei. Bet dar ne vien tame, sako Dr. Šliupas, yra visa bėda. Daug blogiau, kad kunigai nenori nusileisti taip vadinamos evoliucijos mokslui. Evoliucijos mokslas tvirtina, kad visas pasaulis išsivystė palengvėlio ir per daugelį tukstančių ar milijonų metų. Tuomtarpu Biblijos mokslas privertė kunigiją laikyti tos nuomonės, kad pasaulis ir žmogus tapo suverta vos keli tukstančiai metų atgal. Ir delto kunigai prilaiko žmones nuo evoliucijos mokslo, kaip nesutinkancio su religija. Vat delto, anot D-ro Šliupo, mums nėra ko lukurauti nuo kunigų, — jei bent tada, kada jie atsiskirtų nuo Romos ir sutvertų savo neprigulmingą religiją, ar kaip ten ją pavadintum.

Kita partija — laisvamaniai, sako yra pažangiausi ir teisingiausi partija. Ji stovi ant evoliucijos pažvalgy moksle ir ant socializmo pamatų politikoje. Visas pirmievinis judėjimas, sako, gimsta iš laisvamanių; ir visos stipriosios spēkos net ant socializmo dirvos išsivysto iš laisvai išsilavinusio darbininko. Todėl, sako, šita partija vienintelė suteikia lietuvių ateičiai viltį, nes ji atsako žmogaus troškimui — buti laisvu ir podraug suprasti savo pareigas.

Socialistų partija, kaip socializmo filosofijos plėtoja, yra nebloga, — sako D-ras Šliupas. Bet ji turi klaidas, iš kurių dvi yra svarbiausios. Pirmą klaidą yra tai, kad socialistai sako, jog religija, — tai žmogaus privatiškas dalykas: kas nori buti religišku, gali but; kas nenori, gali nebut. Tame jie klysta. Kada kunigija apsiaučia mokyklas ir visas liaudies instaitas, tai jau religija nebėra privatiškas, bet nacionališkas arba tautos klausimas: ar reikia jaunuomenė auklėti religiškai, ar ne? Ir jeigu žmonės priima, kad religiškai, tai prisieina atsižadėti evoliucijos mokslo ir pasiduoti Biblijai bei kunigijai. Jeigu žmonės nutaria evoliucijos mokslą sekti, tai tada reikia stengtis kunigai nebeprileisti nei prie mokyklų nei prie tautos instaitų. Santykiai su kunigija ir religija, anot D-ro Šliupo, yra ne privatiškas klausimas, bet nacionalinis. Tame tai esą socialistai ir klysta, sakdami kad religija — tai žmogaus privatiškas dalykas. Antra socialistų klaida esanti tas, ką jie skelbia po vardu „klasių kova.“ Klasių kova nebeturinti jokio pamato, nes žmonių, ypač demokratiškose šalyse, jokių klasių nebėra. Klases išvertė Didž. Francuzijos Revoliucija. Ir todėl butų juokinga kelti iš grabo numirusias klases ir su jomis užvesti kovą. Jeigu yra kovojama už geresnės tvarkos ateitį, tai čia jau nebe klasių kova, bet visų žmonių ir partijų. O vienok visos partijos turi vienodą ginklą, butent laisvo ir visuotino balsavimo teises. Balsavimais galima įstatyti valdžion kokią nori partija: republikonų, demokratų, socialistų ar kitokią, o tos pasiklaus nėkeno nevaržomos įvesdina šalies gyveniman savo programą. Jeigu žmonės da neatitiko įstatyt valdžion geriausią partiją, tai pačių žmonių kaltė, kad savo balsus parduoda už pinigą arba stiklą alaus. Čia kalta žmonių tamsybė. Ir su ja reikia kovoti, bet neskleisti kovos klasių, kurių nebėra. Klasių kova, sako kalbėtojas, yra žiaurus jausmas, gaivinantis kerštą ir neapykanta. Su kerštu nieko gero negalima padaryt, nes kerštas, nors ir prie gražiausios tvarkos,

žmones paverčia atgal į barbarišką stovį.

Iš tokio punkto Dr. Šliupas išeidamas ir priėjo prie svarbiausio klausimo: kaip skelbimos neapykantos ir pagimdė pas lietuvius tokius netikusius santikius, kokie dabar yra. Pas mus klasių kova bandoma įvykdyt taip, kaip vaikai ant skiedryno surengia „vainas“. Skelbia klasių kovą, bet nesuranda tų klasių. Todėl reikia jas padaryt. Ir vat mūsų socialistai suranda tas „klases“ ypatose. Viena ypata buvo taip ir taip padariusi, taip ir taip pasakiusi ar padariusi, kas nepatiko vienam ar kitam mūsų socialistų. Na, ir pradeda jų laikraščiai malti apie ypatas: tas taip ir taip atrodo, to pati yra tokia ir tokia, tas tą ir tą dar ketina padaryti. Mala ir mala. Numala apie vieną ypata bjauriausiais šmeižimais, tai vėl pasigauna malti apie kitą. Bet stengiasi, kad butinai turėtų ką malti. Kitaip juk ir jų sąnariai pradėtų vadovams išmėtinėti, kad „kas mes per socialistai, kad nieko neveikiame?“ arba jų laikraščius skaitytojai pradėtų aušti, nebegaudami sensacijų apie ypatas. Nes, taip mūsų socialistams „klasių kova“ vedant žmones labai inprato girdėti ir skaityti, kada kas ant kitų purvais yra mėtoma. Žmogus iš prigimimo turi palinkimą džiaugties, jei kitas yra peikiamas; per tą mat žėdnas stengiasi atkreipti akis vis tik ant kitų, bijodamas, kad nežiurėtų ir į jį patį.

Dr. Šliupas čionai ir išvystė savo visos kalbos temą, kuri buvo „Apie mūsų santikius.“ Negalima šitame straipsnelyje patvirtinti visos to, ką jis pasakė. Čia negalima užgirti visko, kur eina apie visą mūsų gyvenimą ir apie visas partijas. Apie taktiką ir santikius žmonių gyvenime eina ginčai jau nuo tiek tukstančių metų, kaip žmonės pasaulį atsirado. Filosofai ir draugijos žinovai kningas apie tai prirašė. Ir vis dar neišrišo to klausimo: kaip reikia žmonėms tarp savęs nustatyti santikius, kad galėtų gyventi, kaip broliai. Todėl ir Dr. Šl., nors jį mes visi labai gerbiame, bet negalėtum pasakyti, kad jis tą vakarą mūsų santikius, kaip magiškos lazdelės mostelėjimu, butų be apsirinkimo nurodęs nustatyti ir visus pertikrinti. Vienok jo kalba smulkmenose nupiešė mūsų tantikius labai skaisčiai: vargiai kas kitas kuomet ant lietuviškų

pagrindžių teisingiau nupiešė.

Vienas tose prakalbose dalykas tapo nustatytas nepilnai. Tai yra suskaitymas partijų. Mums rodos, kad pas mus daug daugiau yra partijų negu tik trys. Šiaip ar taip, bet viena iš tų partijų yra tokia didelė, kad jos niekuomet negalima buvo ir bus ignoruoti. Tai — Žmonių Partija. Klerikalai, laisvamaniai ir socialistai, tai yra tiktai laikinės partijos. Vienos iš jų pastovės galybėje ir kilime metus, dešėtkus, šimtus ar net ir tukstantų metų. Bet jos neišvingtinai griūva. Duokim sau republikonų partija nuo pirmosios Romos republikos laikų iki francuzų revoliucijos buvo tai visos žmonių idealas. Jos laukė, kaip iš dangaus nukrintančios mannos, įvairios po deopotizmo jungu pavergtos tautos. Bet šiandien republikonų partija ir augščiausia ir žemiausia žmonių sferose atsiduoda lyg kokiu pasenusiu ir labai suplėkusu daiktu. Taip lygiai neįspasakytos skaisybės idėliais buvo apsiausta ir klerikalų partija arba krikščionijos jerarehija. Šiandien krikščionija kaip religija, nors labai stipra, bet kaip klerikališka partija politikoje beveik puola, sykiu su nupuolimu Romos popiežiaus švietiškosios valdžios. Kas užtvirtis, kad ne to paties laukia ir kitos partijos, kaip va laisvamanių ir socialistų? Kas gali užtvirtinti mums savo mirties honoru ir sielos pardavimu, kad neatširas dar nesuskaitomais vardais partijų, kurios daug gražesnius idealus pasiūlys ir įvykys? Bet Žmonių Partija gyvės iki tol, kol bus pasaulij gyvas žmogus.

Kas ta partija yra? — ne vieną paklaus. Taigi tame ir dalykas, kad mes ją kas diena matome, bet nenorime suprasti. Dr. Šliupas labai taikiai nurodė ydas mūsų socialistų ir labai teisingai pasakė, kad pakol mūsų socialistai tik purvais svaidys ant ypata, o nestidijuos principų, patol jie nieko darbo neturi su socializmu. Tiesa. Bet ir principuose negalima užsiraustypač jeigu tie principai dar nėra išbandyti ir nežinomi: ar jie geri ar ne. Ir tik už principus kovojant nenoroms užsikliūdo ypata, kurioms vieni ar kiti principai brangūs, ir kas užgana jų principus, tas sykiu perveria peiliu žmogaus širdį ir padaro jį kitų žmonių priešų per gyvenimą. Ir re-

ligiją ir socializmą išpeikiant darosi nesuskaitomos daugybės priešų mūsų tarpe. Reikėtų mums sumažinti ant devynių, dešimčių agitaciją ir prieš religiją ir prieš laisvamanybę ir prieš socializmą, ir tam palikti tik vieną dešimtą. Gi devynias dešimtas mūsų spēku reiktų pašvesti Žmonių Partijai. Ją atrasime lengvai visose partijose. Ją atrasime per apšvietimą. Apšvietimas amžinai išdirba žmonių viena žmonių partiją, kurios sąnariai ar vienoje ar kitoje partijoje priklausys, visviena pasirodys žmonėmis, visiems maloniais ir visai žmoniškai naudingais. Žmonių Partija ir pas mus jau yra. Jos sąnariai išsiskirstė po įvairias partijas: rasime juos tarpe laisvamanių, klerikalų, socialistų ir kitokių. Didelė dauguma dabar gyvena ir išlengvo, ramiai, rimtai eina žmoniškumo keliais. Jie turi savo raštus, kningas, laikraščius, kurie vadinasi bopartyviškais. Jie turi ir savo nuomones. Jie niekur nesiskardina, bet juos visur mato. Juos vadina rimtais ir daugiau klausančiais, o mažiau rėkiančiais; jie daugiau nori girdėt, o paskui tą apsvarstyt. Jie pasirodo ir mūsų susirinkimuose. Jie muneina į prakalbas įvairių partijų. Kada tenai įvairi kalbėtojai sukaitė rėkia, jie klausosi, ir parėję namo mįslija. Kartais jie užklausia ir paaiškinimo. Jei duoda, gerai. Jei neduoda, jie patis stengiasi sau išsiaiškinti. Ir išsiaiškina. Galėjo ir Dr. Šliupas matyti Brooklyne. Buvo tokių Žmonių Partijos sąnarių, kurie jo klausė ir suprato. Bet matė ir tokių, kurie ir klausė ir nesuprato, bet pakėlė riksmą, kad jiems ne duoda kalbėti. Jie netik pakėlė riksmą, bet pasišokė ant kėdžių pradėjo kalbėti, prie didžiausio sumišimo ir juoko. Ir netik tvarką ardė, bet ką dar kalbėjo! Vienas iš žymus socialistų vadas šiaip kalbėjo: „Šliupas reikia atiduoti į pataisos namus! Jis yra beprotis! Vienas, į beprotnamį jau nuėjo (tai mat Pauškis!), reiks tuoj ir kitam citi...“ Juk nebereikia čia didesnio cinizmo, neapykantos ir patrakimo. O iš kur jis? Iš agitacijos principuose. Tik iš perdėtos agitacijos. Agitacija visuomet išmuša prastus žmonelius iš lygsvaros, nežiurint prieš ką ta agitacija bus. Reikia mažiau agitacijos, o apšvietimo, kad patis žmonės galėtų savo protu save susiaigiuo-

ti, o ne demagogais. Tame yra mūsų didžiausias uždavinys. Tame yra ir bus uždavinys Žmonių Partijos, kurią mūsų gerbiamausias Dr. J. Šliupas tą vakarą užmiršo įvardinti, o tas labai reikalingu buvo.

Peržvalga.

//Ginčai už Pirmievybę.

„Draugas“ su „Tėvyne“ dar neužbaigė ginčų. Tik jie dabar truputį pasistumė nuoseklesnėn vagon, nes perėjo nuo p. Račkauskos ypotos ant žodžio „kas tai yra pirmievybė“. „Draugas“ užsigainedina, kad p. Račkauskas prisipažino esąs pirmievis ir kad pirmieviška dvasia klesti po S.L.A. Už tai „Draugas“ dabar ir sako: „Kad džiaugiasi tuo „Tėvynės“ redakcija, nenuostabu. Bet ar pasidžiaugs katalikai, to Susivienijimo nariai — čia didelis klausimas. Kas yra ta pirmieviškoji dvasė, kokią jos rolė mūsų gyvenime, apie tai plačiau kitą syk pakalbėsime“ — užbaigia „Draugas“.

Kaip tai del juokų iškyla ginčai ir kaip atkakliai žmonės laikosi prie savo nuomonių, kurios dar nėra niekeno užtvirtintos! Kad pirmyn eina visas pasaulis, tą parodo visas mūsų gyvenimas. Juk ir religija eina pirmyn: joks kunigas nebetvirtis, kad žemė stovi ant vietos, o saulutė apie ją ritinėjasi. Mokslas nuvarė pirmyn ir žmones ir religiją. Ir dar vis tolyn varo. Ir tame nenukenčia nei religija, nei žmonės. Bet kodėl dabar taip pirmievijos neūkendžiama? Aišku, kodėl. Mūsų gyvenime, — ypač pas lietuvius, — ginčijasi tiktai apie kunigų gyvenimą, o anie atsikerta baidami pirštais kai-kurius pirmievių pasielgimus. Ginčai eina už ypata ir jų apystovas, o ne už principus. Ir nei viena pusė nenori pripažinti: katra tuos ginčus tvarką ardė. „Draugas“, ypač naujai redakcijai įstojus, pasirodė prijaučias lietuvių gyviesiems reikiamas. Ar nebutų kasžin išmintingų išsidirbti tautiškaipirmievišką kelias neklusnant nei kunigų su jų gaspadinėmis, nei švietišku žmonių-inteligentų gyvenimo? Ar nebutų gerai nueiti nuo ypata, ant principų? Juk tik tada mūsų inteligentė prie laikraščiai užžibėtų liaudies priėskyje, kaip kelevėčės žvaigždės ir vestų savo žmones į mokslą, susipratimą ir lengvesnį išveivijoje gyvenimą.

//Literatūros žinios.

„Liet. Žiniuose“ randame sekandias tris žinutes iš raštų srities:

1) Turiu išvertę į lietuvių kalbą ir rengiu spaudon L. Tolstojaus veikalą „Pirmoji pakopa“ („Piervojja stupien“). Jei kas būtų tuo pačiu darbu užsiėmęs, meldžiu atsilipti. M. Kuprevičius.

2) Turiu išvertę iš rusų kalbos Butlerovo bitininkavimo knygas: „Bitė, jos gyvenimas ir reikalingi bitininkavime patarimai“ „Skyrius apie avilių dirbiną parasytas, remiantis naujaisiais prietaisais. A. Jaroševičius.

3) Bernas, Šveicarija. Čia M. Drechslio spausdintoje vieno lietuvių poetas spausdina didelę lietuvių kalbą poeziją. Jau apie 5, 6 lankai išspausdinti.

Rašo „Viltis“:

„Kninga apie kun. Pranaitį ir jo šmeižikus. Žinomas lenkų rašytojas ir tai žinomas visai ne kaip koks „klerikalas“, Andrius Niemojevskis — išleides, kaip praneša „G. C.“, kningelę, vardu „Kuningas Pranaitis ir jo priešininkai“, kurioje pasmerkiąs žiaurų žydų užpuolimą ant tokio rimto mokslininko, kokiuo yra kun. Pranaitis, žydų Talmudo žinovas.“

„Aušra“. Girdėjome, kad įsitikėjimo bendrovė: „Mironas, Petrus, Navickas ir Ko.“, kuri leidžia „Aušra“, pradėjus nuo sausio 1 d., 1914 m. prie savaitinės „Aušros“ leis dvisavaitinį priedą, vardu: „Musų ukis“; „Musų ukis“ vesti pakviestas redakcijos bendradarbiu p. Ruokis, baigęs augstosios agronomijos mokslus, lietuvis-švenčionietis.“

Vaišganto raštai. „Viltis“ rašo: „Vaišganto raštus pasiėmė leisti J. Rinkevičius. To naujojo leidimo bus 3 tomai. Du tomų bus „Augstačių vaizdėlių“, trečiasis Vaišganto scenos veikalų.“

// Musų „literatai“:

Kas nepamena, kaip Lietuvoje piemens vienas kitą pravadžiuojasi: „Mikas-Pikas“, „Jurgis-Šmurgis“, „Mare-šunis karia“ ir tt. Netoli nuo tų piemenų nuobėgo ir tūli musų literatai. Taip va jie per savo organus šiaip pravadžiuoja musų visuomenės veikėjus: Liutkauskas-Labatauskas, Basanavičius-Basokas, Yčas-Myčas ir tt. Tokiais koliojimais atsiųmėjo vienas, butent „Senas Vincas“ — Jakštys. Jis dabar „Kovoje“ parašė neva „juokažaislę“, kuri išpravadžiuoja ypatingai: Širvydas-Skirvydas, Račkauskas-Pačkauskas. Žinoma, tokie „rašytojai“ mažai skiriasi nuo kaimo piemenų, jei bent tik tuo, kad moka truputį su plunksna pabraižyti. Vėlgį netoli nuo jų bėgę tokių laikraščių redaktoriai su džiaugsmu tokius raštus priima, nes geresnių neturi laiko ir nemo-ka parašyti. Taip ir eina vargšo rašalo taškymas ant redaktoriams neapkenčiamų ypatų. Minėtame „Seno Vinco“ plepalėlyje šmeižia pp. Širvydą ir Račkauską: vienas šioks ir toks, o kitas vėl šioks ir toks. Męs tokiems plepalų „autoriams“ nurodoma da ir daugiau temos. Taip va p. Širvydas netik nusikandė T. M. D. kningomis, bet neseniai da šia ką papildė: 1) liepė padegti ant jurių laivą „Volturno“; 2) nulaužė kamputį mėnulio, mislydamas, kad tai šviežias suris; 3) iš Brooklyno išvijo tris baksukų atlipinėtėjus. Biauariausi buvo paskučiausi nuodėmė: eidamas Grand stryly pabaidą vištą, kuri ir papulė po karu (o vištos savininko buta „Kovos“ skaitytojų!)... O p. Račkauskas irgi nemenkiau prasižengs: 1) išvertė kningą „Moteris ir socializmas“; 2) išvijo iš SLA. rėkšnius; 3) neatėjo į du lietuvišku teatrą (nes sirgo).

// Dar apie žuvusius brangintinus rankraščius.

Da vėla „Viltyje“ rašo, kun. D. Šmulskštys, apie nesurandamus dainų ir kitokių dalykų rankraščius:

„P. Petras Kriaučiūnas, Mariampolės gimnazijos mokytojas, viešėdamas per Kalėdas Liudvineve štai ką man pranešė apie dainų rinkinį iš 1866—7 m.“

„Dar budamas Mariampolės gimnazijos mokiniu, mačiau didelį dainų rinkinį pas broliu Lapinskus, gyvenančius drauge su manimi viename kambaryje pas Hofmaną. Perskaičius tų dainų dalį, man pasirodė, kad tai jos esančios ne ynai liaudies dainos, bet tiktai jų sekimas ir tai labai gražus sekimas. Norėjau tą rinkinį ingyti, bet broliai neperleido, sakydami, kad jos priklausa jų dėdei kun. Adolfui Lapinskiui.“

„Pernai, budamas Vilniuje, per vasarnius, atsilsines, sužinojau, kad kaž-kokio Lapinsko-spaustuvininko gyvenama Vilniuje. Nuvykęs pas jį, pamačiau tą patį jaunystės draugą, kurisai turėjo mi-nėtąsias dainas. Besikalbėdamas sužinojau, kad p. Lapinskas turėjęs tas dainas dar besimokindamas universitete ir padovanojęs Krakovos universiteto profesoriui p. Boduen de Courtenuev (dabartiniam Peterburgo profesoriui), kuris jas pavadęs Krakovos universitetui. Krakove, tai tos dainos turėtų ir būti.“

„Kun. Totoraitis mini, kad tes 500 dainų esą — klerikalų surinktos. Labai tai galimas dalykas, nes vyskupui Liubenskiui vyskupaujant Seinų seminarijoje buvo augštai pastatytas mokslas. Neuznįrsta net ir lietuvių kalba.“

Klerikalai, vyskupo raginami rinko dainas, mįsles, patarles ir liusu laiku ruošė lietuvių kalba žodyną. Ponas Kriaučiūnas pat-sai matęs storą sąsiuvinį, kuriame buvę daugybė lietuviškų žodžių, alfabetiškai surašytų. Vertėtų tad pasiteirauti, ar kur nors neatsirastų ir šitas žodynas.“

// Pavojinga blogi rašymai.

Pereitą savaitę New Yorke su-ėmė vienose namuose plėšikų šaiką; per kratą rado spausdintą knygutę, kurioje yra katechizmas ir pamokinimai: kaip reikia duris atlupti, kaip vyriskį greičiausiai apgluštų, kaip lengviausiai moteriškę prismaugti ir tt. Laikraščiai ant rytojaus pagarsino iš to plėšikų vadovėlio tulas ištraukas. Bet neužlgo pasirodė ir protestai iš publikos, kad tokiu būdu laikraščiai ir daug pamokūno, kaip reikia pikta daryti. Delei šito štai ką rašo žinomas veikėjas, p. Harold P. Brown:

„Aš manau, kad yra nemaža klaida žurnalų ir laikraščių, kurie spausdina išsilavinusių piktadarių naujaušius išradimus. Metai ar kiek bus atgal kaip vienas žurnalas išspausdino pilną aprašymą apie Me Namarus, kaip jie su pagelba budilninko laikrodžio sprogdindavo bombas. Kad aiškiau su-prastų ir ne-angliški skaitytojai, ant viršelio buvo ištepliota tokio bombų sproginimo prietaisos. Ir štai vėlikai po tam po visą Ameriką buvo susprogdinta daugybė bombų, lygiai su tokia-pat prietaisa, kaip buvo aprašyta. Taip atsitiks ir dabar, kada laikraščiai nurodė, kaip turi plėšikas imti ir prismaugti už kaklo pagautą moterišką.“

// Del musų terminologijos.

Terminologija taip jau įsikau-dusi musų raštijos yda, kad du-pereiti laikraštinių susivaižavimai bandė rinkti net komisijas.

Bet ir tos komisijos nerado gali-mu terminologiją išdirbti. Atsi-dėta buvo ant europiečių lietuvių, pas kuriuos yra daugiau rašto ir kėlbos žinovų. Bet tenai ir bėda. Štai ką rašo p. M. Repšys, „Vilties“ 155 nr.:

„Kai-kurių dalykų terminų-pavadinimų visai dar neturime, bet kai-kurių daiktų net ir perdaug turime terminų. Taip antai „kislorod“ (oxigenium) pavadintas mažiausia bent 7 vardais, kurie ir yra vartojami tam žodžiui apibu-dinti lietuvių raštuose. Štai tie vardai, kurie teko man kai-kurio-se kningose bei laikraščiuose pa-tėmyti: Pradžiarugštis (žiur. kn. „Yra Dievas“ 30 pusl.). Rugšty-gamis („Musų dirva“ pusl. 15). Rugždaris („Šaltinio“ dažnai vartojamas). Osgigenas („Oras ir klimatas“ dr. A. Vileišio). Tlenas („Apie orą ir jo apsiėškimus“ 15 pusl.). Degis („Pasaulio įkuri-mas“ pusl. 29). Žioras („Šaltinė-lyje“ str. „Kuo augalai minta“). Ir kuomet oxigenium pavadintas bent septynetu vardų, jo brolelis Azotas — azotu ir lietuviškai te-vadinamas! Del trukumo savo žo-džio azotui pavadinti, endekai ga-vo net progos lietuvių kalbai pa-siepti per vienas ukio paskaitas vienam Suvalkijos miestėnukyje. Kenkia mums trukumas savo ter-minų, be abejo. Bet kenkia ir to-kiš gausumas, kuris vienam daly-kui net-septynius vardus teikia. Liaudžiai toks vieno dalyko ter-minų įvairumas tik kliudo susipa-zinti su gamtos, chemijos ir kitais mokslais. Reiktų nustatyti kek-vienam dalykui vieną, bet gerą, suprantamą terminą.“

Labai reiktų musų kalbininkams-filologams atkreipti į tą reikala savo domą ir išdirbtinkamus terminus. Musų gi mokslo popu-riarizatoriams reiktų vienodai tuos terminus vartoti.“

// Dienraščiu planas.

„Tėvynės“ 2-me num. „Vienas iš sumanytojų“ atspausdino šioki straipsnelį: „Neginusio A-merikos Lietuvių Dienraščio Pla-nas“. Tasai planas esąs išdirbtas prie pagalbos p. Kl. Jurgelionio. Buvęs tai sumanymas inkurti šio-kiu vardu bendrovę: „Amerikos Lietuvių Dienraščio Korporaci-ja“. Ji būtų esą inkorporuota New Yorke valstijoje su \$75,000 kapitalo leisti dienraštį, patėkim sau, vardu „Naujienos“. Akcijos būtų po \$100. Dienraščio dydis būtų 8 puslapių, 6 kolumnos. Ap-škaitliuota, jeigu kas savaitę iš-leisti dienraštis kaštuotų \$500, o per metus — \$26,250. Inplauki-kuji esą pasidarytų \$36,000. Tad laikraštis netik užsilaukytų, bet dar po \$10,000 kasmetas pelnytų. Laikraštis būtų informacinis, ir kaip toks, būtų pirmieiviskai-be-partyviškas. — Sumanymo drau-gijėlėn ineina šios ypatos: pirmi-ninkas M. Petrauskas, sekretorius V. K. Račkauskas, išdėminkas A. B. Strimaitis, direktoriai: A. M. Martus ir M. J. Vmikaiitis. Suprantama, kad tokiame idea-liškam planui nieko nepalieka, kaip tik pritarti ir palinkėti ge-ros pasekmės.“

// Delei Argentinoje žuvusio lietuvi.

Nepamename, ar-pas mus jau buvo minėta apie tai, — jei ne, tad šė ką artkartojame iš „Rygos Nau-jienų“:

„Argentina. Priemiestyje Bue-nos Aires traukinys suvažinėjo Juozą Kveselį, kuris prie geležin-kelio tarnavo. Girdėties, jog na-bašninkas J. Kveselis kilęs iš Ši-dlavo. Jo žmona arba giminės glavi gaut atlyginimą, nes jis bu-vo Argentinos darbininkų kompa-

nijoje apdraustas. Taigi jeigu at-sirastų koki J. Kveselio giminės, lai atsišaukia.“

Rasi yra nabašninko giminių ir Amerikoje, tai jie turėtų atsišau-kti ir šitų palaikų neaplenkti.“

// Dar apie vieną svetur žuvusį lietuvi.

„Liet. Ukininkan“ praneša žė-miau sekančią žinutę, kurią męs perspausdiname, rasi tas pateks į velionio Vokietaičio giminių ži-nia.“

„Liespos 10 d. 1913 m. Motiejus Vokietaitis, dirbdamas Argenti-nos San Isidro miestelio tunelyje, liko elektros užmuštas. Sulyg Ar-gentinos įstatymų, už darbininko mirtį ar sužeidimą atlyginama tė-vams. Taigi Motiejaus Vokietai-čio motina turi padaryti tam tik-rus, valdžios užtvirtintus, raštus ir tuos raštus nusiųsti Argentinon Rusijos konsuliui. Tuomet kons-ulas išjieskos 2,300 rb. atlygini-mo už Vokietaičio mirtį ir prisiūs juos motinai. Iš kur paeina M. Vokietaitis, gerai nesužinojau, bet žinau, kad iš Suvalkų gub. Kal-varijos pav., rodos, Bevardžių kaimo, Bedurėnų gminos. Kaip girdėjau iš jo paties lūpų, jis iš-važiudamas paliko namie moti-ną ir du broliu, tėvas miręs, žemės esą nemaža. M. Vokietaitis buvo didelio ugio ir šiaip nemenkas vy-ras. Mokėjo skaityti iš maldak-nygės. Tegul motina skubinasi tuos raštus daryti, nes atlygini-mas išduodamas dar metams nuo mirties nesuėjus. Mirtis atsitiko gatvėj Calle Leonardo Marquez tunel San Isidro Rep. Argentina. Rusų konsulo adresas: Consulado Imperial de Rusia. Calle Mejico No 920. Buenos Aires Rep. Argen-tino.“

Praneša lietuvių dr-jos „Die-go“ išdėminkas. K. Undraitis.“

// Naujas laikraštis „Ateitis“.

Pavymui išėjo net tū numeriai naujo laikraščio, kuris buvo ke-tintas išleisti tuoj po Naujų Metų, Bostone. „Ateities“ leidėjai pa-siteisina, kad išleidimas užsilvėk-delei nesuspėjimo su laiku intai-tyti spaustuvę. To-paties vardo bendrovė (pp. K. Jurgelionas, A. Ivaškevičia ir Jonas Kazmaus-ka) prizada laikraštį leisti tauti-škai-progresyviškoje pakraipo-je, ir leidimas esąs užtektinai ka-pitalu užtikrintas.

„Ateitis“ labai švariai atrodė ir išvaizda ir turiniu. Redaktori-us, p. Julius Baniulis, savo įžen-giamu straipsneliu labai manda-giai pabriežė, jogei laikraštį lai-mys švarioje linkmėje, rupinsis mu-sų visais tautos gyvaisiais reika-lais, lietuvių pramonijos auklėji-mu, supažindinimu skaitytojų su visokiais naujosios literatūros krypsniais ir kiek galint daugiau kreipsis į reikalus musų jaunimo, ant kurio rymo visa musų ateit-ies viltis.

Laikraštis susidėda iš 8 pusla-pių, stambi spauklė ir apskritai nauju žodžiu iš Bostono pralalba. Linkime męs naujam broliui ge-riausio pasisekimo.

// Nevalia minėt Konkolauskas!

Viename iš pastarųjų numerių „Keleivio“, šis laikraštis vėl išbė-gint Konkolauską, caro vald-žiai donusų (skundų) rašytoją. Jisai dabar norėtų, kad jo niekas neminėtų. Rašo labai smarkiai ir šitaipos atsišaukia į publiką: „Kaip tik kuris šmeižikas laikraš-tis prikiš kam „Konkolauskus“, visi susipratę darbininkai, kurie iš skaito, tuojaus tegul parašo lei-dėjams, kad daugiau jam tokio laikraščio nesiqstų.“

Tie kurie skaito „Keleivį“ ne-besumans, ką dabar reikia da-ryti? Juk dar tik porą sąvaicių, kaip „Keleivis“ dengė Konkolau-ską po sparnu ir net iš jo laisvų ištraukęs išspausdino, kad tik in-tikrinti visuomenę, jog Konkolau-skas rašęs caro valdžiai donusus tik taip sau „del baikos.“ Kodel dabar taip jo baidosi? Ir ištikro keista. Jeigu Konkolauskas nėra caro valdžios tarnas, tai kodel „Keleivis“ taip baisiai uždraudžia jį visuomenei minėti ir kavoja ji-lyg kokią relikviją? Jeigu gi ji-sai yra blogas žmogus, tai kam „Keleivis“ jį savo sparnu taip dengė?

// Delei Tautos Fondo.

Kitoje vietoje mes paminėjome ginčus tarpe „Draugo“ ir „Tėvy-nės“. Dabar rančame „Drauge“ patvirtinimą musų nuomonės, kad tautos reikaluose mes galime su-sitarti: ir tautiečiai, ir laisvama-niai, ir socialistai, ir klerikalai. Ypač mus džiungia žingsnis iš taip vadinamų klerikalų pusės. „Draugas“ prielankiai atsiliepia apie Tautos Fondo sumanymą, ku-rį mes viename iš „V. L.“ numer. perspausdinome. Jisai, rods prī-mena, kad apie tokį fondą buvo sumanymas ir Katalikų Federaci-joje, kuri nutarė išleisti tam fon-dui tam tikras centines markutes. Bet tų markučių dar nesimata. Todėl, jisai prielankiai kalba a-pie šį sumanymą ir ištisai savo skaitytojų žiniai perspausdina.

Tik daugiau civiliškos sąmonės, o Amerikoje lietuvių visuose sa-vo sumanymuose sueis į artnesnes nuomones, ir tada abelnai visi santykiai sušvelnės, bei visas mu-sų gyvenimas sparčiau ims kultu-ros sparnais plaventi.

// „Išėvių Draugas“.

Po tokiu atgalvini pasirodė naujas mėnesinis laikraštis iš Mossend, Škotijoje. Jį turbūt lei-džia ir rėdo kun. J. Norbutas. Lai-krąštis, kaip ir reikia tikėtis, už-gimė palaikymui katalikystės tar-pe Škotijos lietuvių išėvių. Delto iš pirmo numerio ir užvedė smar-kią kovą su vietiniu socialistų laikraštuku — „Rankpelnui.“

// Musų laikraščius stebuklai permains.

Viename iš „Laisvės“ numerių randame pranešimą, jogei, jį gir-dėjusi, kad prie „Vienybės Lietu-vininkų“ sugrįžęs p. J. O. Širvy-das, „socialistų edikas“. Prie šio-to, „Laisvė“ graudingai sušunka: „Tikra dievo rykštė!“

Mums užėina ant mįslios, kad musų laikraščiai stebuklais mai-no savo nuomones — taip grei-tai, kaip pirštinę numanna. Tik neseniai ta pati „Laisvė“ aimana-vo, kad prie Širvydo „Vienybė“ buvusi nors gyvesnė, o dabar e-santi apsnudusi. Na, o kada Šir-vydas, anot jos, sugrįžo prie „Vie-nybės“, tai „Laisvė“ šaukiasi net prie Dievo!

// Kričmanitė bandė pabėgti.

Zofia Kričmanitė, kuri anais-metais Union City, Conn., nužudė Kulvinską ir tapo pasmerkta nuo 12 iki 15 metų kalėjimo, bet delei susirgimo beprotyste buvo indėta ligonbutin, neseniai bandžiusi net du sykū pabėgti, tik nenusisekė. Dabar daktarai radę ją sveika ir pervėję ją į Wethersfield, Conn., kalėjimą, kur už kėsinimąsi pa-bėgti turės atbuti pilną baumsės laiką.

— Žemė, kurią išimta kasant Panamos kanaką, galėtų užpildyti tunelį, 14 pėdų diametre, iškasta-kiaurai per visą žemės kamolį.

Politikos savaitė

SUVIENYOTOS VALSTIJOS.

Pravedus tarifo bilių, prez. Wilson stvėrėsi už reorganizaci-jos bankų sistemos bei už trustų. Jis eina išlengvo, bet vis varo už-brėžtąjį darbą pirmyn. Bankų reorganizacija sukėlė didelę trukš-mą visame krašte. Tas daug pri-sidėjo net prie apsiėškusių da-bar bedarbės.

Kaipo politiškos ekonomijos bei savo krašto istorijos žinovas, jis mato, kad negalima išsyk įves-ti radikališkas permainas, nes tas suklytų krašte betvarkę. Jis yra pasiryžęs savo programą pildyti laipsniškai, išlengvo.

Prez. Wilson tvirtina, kad kilęs tarpe didžiųjų pramoninkų ir val-džios antagonizmas eina mažyn, ir greit visai pranyks.

Štai svarbiausieji punktai, ku-riuos prez. Wilson įnešė sausio 20 d. Kongresan:

1) Tarpvalstijinis prekybos bi-lius, sulig kurio skiriama federa-liška komisija iš penkių sanarių prižiūrėjimui publikacijų; jį pri-žiūrės visą tvarką ir pagelbės teis-mams. Kiekvienas komisijone-rius gaus \$10,000 metinės algos.

2) Įstatais, uždraudžiantis susi-jungti didžiųjų korporacijų di-rektoriams: geležinkelių, ban-ku ir industrijos trustų.

3) Aiškiai suformuluotas ista-tas priešais trustus.

4) Prekybos bilius, kuris panai-kins baisyai išsiplėtojusią ikišiol Suv. Valst. konkurenciją.

5) Geležinkelių bilius. Tarp-valstijinė prekybos komisija pri-žiūrės geležinkelių operacijas ir pagelbės plėtoties joms normališk-ka.

Pravedimas gyveniman šitų bi-lių įves dideles permainas ekono-miniame krašto gyvenime.

MEKSIKA.

Didžių permainų viduriniame dalykų stovyje laike pereitos sa-vaitės nesitaiko. Nebuvo taipgi nei didesnių susirėmimų tarp re-voliucionierių ir federalistų. Kaip viena, taip ir antra pusė, tvarko savo spēkas ir rengiasi prie galutinų mūšių. Laike pereit-os savaitės aiškiai pasirodė, kad Meksikos gyventojai pradėda dau-giau linkti prie revolucionierių. Priegtam, keliose vietose federa-listai tapo dikėiai sumušti.

Reikia atkreipti dėmą ant to, kad dar niekad laike šios revoliu-cijos nebuvo vienoj vietoj sukcon-centruota tiek daug revolucionio-nierių kareivių, kiek jų bus prie Torreon. Jų skaičius čia sieks virš 15,000. Priegtam, kiek to-liau, gen. Carranza turi apie 10,000 kareivių. Gen. Villos pagelbi-ninku bei antruoju vadū prie Tor-reon bus gen. T. Ortega. Fr. Vil-la užtvirtiną, kad jokiū būdu Tor-reon neišsilauks.

Kiti gi miestai tarp Torreon ir Meksiko, sulig gen. Villos žodžių, bus paimti be jokio vargo. Pas-kutinis generališkas mūšis, kuris galutinau sunaikins Huertos val-džią, bus mūšis paimant pačią so-stainę, Meksiką.

Tuli laikraščiai praneša, kad prie revolucionierių prisijungia Pueblo's prov. indijonai.

Žinios nuo sausio 22 d. skelbia, kad revolucionieriai užėmė miestą Matehuołą, San Luis Potosi prov.; tai vario rudų centras. Taipgi revolucionieriai užėmė kelias geras pozicijas tarp Vera Cruz ir Meksiko.

Taip dalykams stovint, galima spėti, kad prez. Huertos valdžiai artinas galas. Delei to mieste Meksiko kalbama, kad prez. Hu-

erta esąs jau pasirengęs rezignuoti.

Galima tikėti, kad greit Meksikos politiškae gyvenime įvyks didelės permainos.

VOKIETIJA.

Paskutiniu laiku Vokietijos valdiškose sferose galima pastebėti kokį tai sujudimą. Kaizeris ir jo patarėjai negali dar nusiraminti delei Balkanų klausimo; čia vėl netikėtai sutikimai su Francija.

Plačiai kalbama apie permainas augstųjų valdininkų. Maną pasitraukti dabartinis kancleris Bethmann-Hollweg, valst. ministeris von Jagow ir užsienio dalykų ministerio pagelb. Zimmermann. Kancleriu busias admir. von Tirpitz, užs. ministeriu kolonijų ministeris d-ras Tolf, o d-ras Bethmann-Holweg skiriamas Elzas-Lotaringijos vietininku, t. y. ant adm. von Tirpitz'o vietos.

AUSTRIJA DIDINA LAIVYNA.

Viena, Austrijos karės ministerija, su adm. Haus priešakyje, padavė ministerijai tarybą projektą naujų karės laivų statymui. Kreditas tam dalykui sieksias apie 400,000,000 kronų arba \$80,000,000.

KATASTROFA SU POVANDENINU LAIVELIU.

Plymouth, Anglija. Povandeninis laivelis, kuriame buvo 16 žmonių, dalyvaudamas eskadros manevruose Whiteland intakoje, pasinėrė po vandens apie 100 pėdų kilimo ir daugiau nebeiškilė; taigi žuvo 16 žmonių. Manoma, kad laivuką užnešė jūros smėlis.

KARĖS VAISIAI.

Sofija, Bulgarija. Tapo pagarsinta, kiek liko gyventojų toje teritorijoje, kuri papuoė Bulgarijai. Vyrų skaitlius Bulgarijos Makedonijoje dabar siekia 42,500 asmenų, o prieš karę ten buvo 175,000 asm. Trakijoje iš 494,000 vyrų liko tik 225,000, o apskrityje Mustafa paša, kur atsibuvę didžiausieji mušiai, iš 33,000 vyrų liko tik 4,000.

Didelę jų dalis krito ant karės lauko arba išmirė nuo ligų ir bado; kiti gi išsidangino svetur ir daugiau jau nesugrįš.

STREIKAS AFRIKOJE PASIBAIGĖ.

Kapstadt, Piet. Afrika. Geležinkelių ir aukso kasyklų streikas jau užsibaigė. Valdžiai tas streikas kainavo apie \$1,500,000. Karieviai išsiųsti į savo garnizonus. Streikas neatnešė darbininkams jokios naudos. Geležinė ranka premjero L. Botha — tai priežastis pralaimėjimo.

PRALOTŲ TESTAMENTAI.

Roma, Italija. Sąryšyje su iškilniais nesuipratimais delei mirusio kard. Rampollos popiežiaus sekret., kard. Merry del Val, šv. Tėvo vardu pranešė visiems kardinolams ir vyskupams, idant jie visi pristatytų Vatikano notarui savo testamentus, kad paskui nekiltų nesuipratimai, galj užkenti katal. Bažnyčiai.

KARALIUS REMIA MOTERIS

Stokholm, Švedija. Švedijos karalius Gustav'as savo kalboje atveriant parlamentą išreiškė nuomonę, kad moterims būtina reikiama suteikti politiškas tiesas.

MIKADO'S APVAINIKAVIMAS.

Tokio, Japonija. Japonijos imperatoriaus apvainikavimas atidėtas ant gruodžio 10 d. š. m.

VATIKANAS TARIASI SU SERBIJA.

Roma, Italija. Serbijos valdžios delegatas, teol. profesorius, veda tarybas su Vatikanu kaslink konkordata tarpe Serbijos valdžios ir Vatikano. Kol-kaš viskas laikoma paslapyje. Spėjama, kad greit Romon pribus kita delegacija iš Serbijos. Nežinia, kuom tas viskas pasibaigs. Reikia pridurti, kad tame klausime labai užinteresuota Austrija.

DELEI VOKIETIJOS POLICIJOS.

Berlinas. Daug kalbų, sukėlė Vokietijoje procesas Koelne prieš redaktorių socialistų laikraščio „Reinische Zeitung“, kuris buvo apkaltintas už policijos įžeidimą. Mat, savo laike red. Sollman buvo pranešęs, kad Koelno policija nesidrovi imti kysius. Teismas tęsėsi 10 dienų: ludytojų buvo 150. Sollman tapo pripažintas kaltu užgavime policijos ir nutėistas užmokėti 500 markių pabaudos. Tečiaus teisme išsiaiškino, kad žymi policijos dalis ima kysius. Visa kaltis tame, kad redaktorius pavadino visą policiją „netikusia šaika“ ir tuomi įžeidė visą Koelno policiją.

BEILISO BYLOS ATBALSIAI.

Smolensk. Plačiai žinomas „judaimčių vadas d-ras Dubrovno tapo nuteistas 6 mėn. kalėjimo už apkaltinimą dviejų žydų ritu ališkame užmušime. Kijevo laikraštinkas Brazil-Bruskovski, atsižymėjęs Beiliso procese, už neatstojimą giedant „Bože caria chrani“ pasmerktas metams tvirtovės.

STENGIASI PAPĪGINTI GYVENIMĄ.

Paryžius. Senatas patvirtino miesto tarybos sumanymą užtraukti 200 mil. frankų paskolą statymui namų su pigiais nuomai kambariais.

DINGO KETURI REDAKTORIAI.

Berlinas. Iš Peterburgo pranešama, kad ten „dingo“ keturi redaktoriai. „Kažka laikraščių leidėjai užklusė policijos, ar nėra tie redaktoriai suareštuoti, tai buvo pranešta, kad valdžia apie tai negali duoti jokių paaiškinimų.

SPEIGAS PIETINĖJ EUROPOJ.

Paryžius. Baisiai privargino pietines Europos gyventojus žiaurus speigas ir gilus sniegas. Daugelis serga nuo prasišaldymo. Daug padaryta nuostolių. Ypač dikčiai nukentėjo Francuzija ir Ispanija.

ALPŲ AUKOS.

Milanas, Italija. Valdžia paskelbė, kad laike praėjusių metų žuvo 102 turistai, kurie aplankė Alpus.

NUBAUSTAS MIRTIMI NUODYTOJAS.

Frankfurt ant M., Vokietija. Tapo nubaustas mirtimi aptiekorius Hopf, kuris nuvudijo pirmą savo pačią ir du vaiku ir kėsinosi nuvudyti savo antrą ir trečią pačią ir keletą giminaičių. Vis tai darė, kad pasinaudojus jų pinigais.

PALAIMINTA GIMINĖ.

Londonas. Laidotuvėse 90 metų amžiaus senuko, B. Mussetto, dalyvavo 152 giminaičiai.

UGNAKALNIO ISSIVERŽIMO AUKOS.

Kagošima, Japonija. Valdžia praneša, kad delei ugnakalnio Sakura išsiveržimo bei žemės drebėjimo žuvo apie 300 žmonių. Gubernatorius iš Hokkaido praneša, kad apie 300,000 gyventojų salos Kinšin rerekalauja pagalbos.

DAILĖS MECENATAS

Kopenhagen, Danija. Vienas iš turtingiausių danų, d-ras Kar. Jakobson, savininkas daugelio bravarų Danijoje ir užrubežyje, paliko mirdamas \$40,000,000 (apie 200,000,000 frankų) dailės institucijoms — muzėjams, paveikslų galerijoms ir abelnai dailės rėmimui. Tik nedidelę dalį savo turto tas multimilijonierius paliko savo vaikams. Gyvas budamas jis taigė kasmet aukaudavo šimtus tukstančių dolarių dailės dalykams; jis visoj Europoj buvo žinomas kaipo dailės mecenatas. Sulig pažiūrų jis buvo liberalas ir uoliai dalyvavo politiškae ir visuomeniškae gyvenime.

ŠVEDIJOS-NORVEGIJOS UNIJA PRIES RUSIJĄ.

Christianija, Norvegija. Kadangi Rusijos valdžia baigia naikinti Suomijos (Finlandijos) savyvaldą, kadangi ji uždėjo geležinę ranką ant viso to krašto gyventojų, tai Švedija ir Norvegija pamatė, kad ir Skandinavijai gresia pavojus. Todėl Švedijai ir Norvegijai pasiryžo kietai susijungti, idant, reikalui esant, galima but atsispirti prieš Rusiją. Apie tai dabar karštai svarstoma tose valstijose.

INDOMI CEREMONIJA.

Skrwilno, Lenkija. Gale perėtų metų, kaip praneša Varšavos laikraštis „Gaž. Sw.“ atsibuvo miestelyje Skrwilno indomi ceremonija: senelis-kunigas, apvaikšėiodamas 50 metų kunigavimo sukaktuves, davė palaiminimą 8 poroms, kurios apvaikšėiojo „auksinių vestuvių“ sukaktuves (50 metų aps.).

\$5,000 UŽ BLUSA.

Paryžius. A. C. Rotschild iš Londono užmokėjo už vienos rūšies blusą, atrastą pas jurinę udarą, \$5,000; blusa bus patalpinta Rotschildo entimologiškon kolekcijon.

DOVANA UŽ SURADIMĄ „MONA LISA“.

Paryžius. Louvre'o Draugų Sąjunga pasiuntė \$5,000 senovės liekanų rinkėjui, Signor Geri, kaip atlyginimą už sugražinimą paveikslo „Mona Lisa“.

TRAUKIA TEISMAN KARDINOLĄ DELEI TANGO.

Paryžius. Šokių mokytojas M. Stilson pasiryžo pàtraukti teisman Paryžiaus antvyskupį, kardinolą Amette, už uždraudimą šokti tango; jis nori išjieskoti 20 tukst. dolarių nuostolių, kadangi po uždraudimui tango žymiai sumažėjo jo mokinių skaitlius.

MIRĖ ŽYMUS ANGLŲ VEIKĖJAS.

Londonas. Sausio 21 d. mirė plačiai žinomas visoj Anglijoj bei Kanadoj veikėjas, lordas Strathcoma; jis turėjo 93 met. amžiaus

PRIEŠAIS TANGO.

Venecija. Patriarchas kardin. Kanallari pagarsino atsišaukimą, kuriame jis labai aštriai pasmerkia tango. Tarpe ko kito šitame jo laiške randasi šitokios frazės: „Tiktai tie žmonės gali pakęsti tango, kurie galutinai yra nustoję doros. Tai yra mūsų dienų sarmata.“ — Visi Italijos vysku-

pai aštriai uždraudė šokti tango. Bus skiriama labai smarki „pakulta“ už nepildymą šito prisakymo.

SUARESTUOTI STREIKIERIAI

Lisabonas, Portugalija. Tapo suareštuota 200 streikierių; buvo paliepta suareštuoti dar 400 darb., bet jie prasišalino.

OFICIERIUS ŽMOGŽUDYS.

Peterburgas, sausio 22. Viena me restorane, arti sostinės, linksmos imper. gvardijos oficeriai. Juos linksmo eigonų choras ir girtaristai. Apie 5—6 val. rytmečio vienas oficerius mėgino įsiveržti į chorisčių persirengimo kambarį. Tada choro vedėjas norėjo jį suaiykty; oficeris tuoj jį peršavo, o kada metėsi verkdama peršautojo dukte, tai ir ją sunkiai sužeidė; oficerius nušovė dar vieną gitaristą, Mosalskį. Galop jis tapo suareštuotas.

PAMINĖJIMAS „KRUVINOJO NEDELDIENIO“

Peterburgas, sausio 22 d. Sostinės darbininkai buvo apskelbę generališka streiką, kaipo paminėjimą „Kruvinajo Nedeldienio“ sausio 22 (9) d. 1905 m. Darbininkų minios su muzika, dainuodami revoliucijos dainas patraukė Nevos Prospektu. Daug reikėjo pasidaruoti policijai, kol išvaikė demonstrantus.

KINEM. REKORDŲ BIURAS.

Kopenhagen. Sausio 22 d. tapo atidarytas valdiškas kinematogr. rekordų biuras. T. Edisonas prisimuntė pasveikinimą bei linkėjimus.

PERSKELTI ANDAROKAI PIKTINA OFICIERIUS.

Viena, sausio 22 d. Budapesto kariuomenės vadas išleido paliepimą, idant visi oficeriai praneštų savo šeimynoms bei moterims, kurios turi santikius su kafiuomene, kad yra draudžiama nešioti perskeltus andarokus, nes tas piktna oficerius bei kareivius.

Iš Amerikos.

PABĖGĖLIAI IS MEKSIKOS.

Marfa, Tex. Sausio 18 d. pribuvo čion pabėgėliai-federalistai, kurie po mušini ties Ūjingo perėjo į Suv. Valst. pusę. Kareivių randasi 3,500, o taigpi 7 generalai; su kareiviais traukė 1067 moteris ir 300 vaikų. Pėkštinkai turėjo eiti 67 mylias. Kareivius laikinai užlaikys Suv. Valst. Fort Bliss'e. Jiems bus duota 11 ketv. mylių plotas, aptvertas spigliuotais drautais; bus taigpi pastatyta apsauga. Užlaikymas dienai kainuos \$1,500. Moteris ir vaikai bus sugražinti atgal Meksikon.

AM. DARBO FEDERACIJA.

Washington, D. C. Sekret. Morrison praneša, kad Am. Darbo Federacijoj gruodžio mėn. p. m. skaitėsi 2,114,601 sanarys.

ANGLIAKASIŲ KONVENCIJA.

Indianapolis, Ind. Atsibuvusioj angliakasių konvencijoj pirmiausiai tapo priimta rezolucija, sulig kurios kongresas turi paskirti tam tikrą komisiją, kuri iširtų visus prietikius su streikieriais-angliakasiais Colorado ir Michigan'o valstijose.

SUARESTUOTAS MIESTO MAJORAS.

Terer Haute, Ind. Tapo suareštuotas majoras D. M. Roberts už tamsius darbelius ir kyšij emimą

laike rinkimų 1912 m. Jis uždejo gan augstą kauciją. Bylą nagrinės federal. teismas.

GIRTUOKLIUS PAVARO NUO DARBO.

Washington, D. C. Pittsburg & Lake Erie geležinkelio valdyba atstatė nuo tarnystos 126 darbininkus-girtuoklius; kalbama, kad dar atstitys 500 tokių-pat.

ATSTOVAI PRIES TARDYMO KOMITETĄ.

Washington, D. C. Atstovų ruomo komiteto sanariai-demokratatais atsiskak rinkti feder. komitetą iš tyrimui, streiko Michigano ir Colorado'je. Jie pranešė, kad tai kiekvienos valstijos dalykas, o ne federališkos valdžios.

PENKIAS VALANDAS ČIAUDĖJO.

Middletown, N. Y. Farmeris J. Miller, kirsdamas miške malkas, pradėjo čiaudėti. Čiaudulys tęsėsi 5 valandas. Paskiau farmeris išrokavo, kad jis sučiudėjo 4,000 kartų.

KONGRESO NARYS SUSIPEŠĖ SU ADVOKATU.

Washington, D. C. Kongreso narys B. Johnson iš Kentucky valstijos susipešė su advokatu J. Shild'u. Muštinė iškilo laike kongreso komiteto posėdžiu delei to, kad J. Shild pavadino B. Johnson'ą melagiu, o tas J. Shildą — kyšij mylėtoju. Tuoj pradėjo vienus antrą vaišinti kumštėmis. Pėstukus tik-tik perskyrė ir jiedu apleikė Kapitolijū su dikciai sukruvintais veidais.

ALKOHOLIAUS PARDAVYKLOS.

Albany, N. Y. Pravedus įstatą apie gerimų akcizą, alkoholiaus pardavyklos sumažėjo. New York valstijoje skaitlius jų sumažėjo ant 918, sulyginant su 1896 m. Dabar valstijoje randasi 23,472 karčiamos. Viena karčiame išpuola ant 382 gyventojų.

NAUJAS ASTRONOMISKAS LAIKAS.

Washington, D. C. Radio-telegrafo stotin Arlingtone buvo pranešta apie naują astronomišką laiką. Viso pasaulio mokslo vyrai nutarė nustatyti savo laikrodžius pagal laikrodžio Paryžiūje. Delei to radio-telegrafo stotis ant viršunės Eifelio bokšto praneš visam pasauliui apie laiką. Elektra, kuria naudojasi delei bevielio telegrafo, lekia su greitumu 186,000 mylių į sekundą, taip kad tokiu keliu pasiseks ant viso pasaulio nustatyti vienodą laiką.

GUBERNATORIAUS PATARIMAI.

Richmond, Va. Gubernatorius Mann savo metiniame atsišaukime į valstijos susirinkimą tarp ko kito pataria: įvesti daktarą paliudijimus išduodant apsuvedimui pavelijimą; įsteigti farmą ir skaityklą girtuokliams, o taigpi vakarinę mokyklą prie valstijinio kalėjimo.

PERSISKYRIMŲ SKAITLIUS.

Cleveland, O. Paprastai sako, kad jei nori gauti persiskyrimą, tai važiuok į Reno, Nev.; todėl tenai visad budavo daugiausiai persiskyrimų. Dabar gi paširodo, kad Cleveland'e, O. iš visų vestuvių skaitliaus 25% pasibaigia persiskyrimais.

ISKILMINGAS ATVĖRIMAS PANAMOS PERKASOS.

Washington, D. C. Suv. Valst. valdžia buvo užkvietusi 5 tautas dalyvauti iškilmingame atidary-

me Panamos perkasos. Sutiko dalyvauti Argentina, Anglija, Austrija, Francija, Vokietija ir Portugalija; laukiamas Japonijos valdžios atsakymas. Manoma, kad visos valstijos prisiūs savo šarvuocius ir tokino budu perkasą pereis 100 šarvuocių ir daugybė kitų įvairios laivų.

BRANGUS PERSISKYRIMAS.

New Orleans, La. Persiskiriant kunigaikščiui su savo žmona tapo valdžios paliepta mokėti kasmet buvusiai pačiai po \$11,000.

VELIJA MEKSIKAI INKUNYTI ŠATAIKĄ.

Juarez. Du didžiausiu Ispanijos rašytoju prisimuntė telegramą iš Madrid'o linkėjimus, idant Meksikoje but atgauta santaika. Telegramos buvo pasiųstos gen. Carranza'ui, bet jas priėmė gen. Villa.

B. Perez Caldos, Ispanijos poetas, taip rašo: „Aš trokštu, idant mano balsas šiandien pasirodytų visos Ispanijos balsu. Jame užsiveria tik vienas žodis: santaika“.

Jose Echegaray, dramaturgas, šiaip sako: „Ispanijos sunus prašo savo brolių Meksikoje užbaigti kovą broliška santaika“.

AUKAUJA MILIJONUS LIGONBUČIAMS.

Washington, D. C. Turtuolis Henry Philipps iš Pittsburgh'o aukauja \$15,000,000 pastatymui 20 ligonbučių, kur bus gydomi su radijaus pagalba sergantieji vėžio liga.

SUMIŠIMAS ANT HAITI SALOS.

Havana, Cuba. Pranešama, kad ant Haiti salos iškilęs sumišimas.

FORD'O DARBININKĖS GAUNA DIDESNĖ ALGĄ.

Detroit, Mich. Ford'o automobilijū dirbtuvės merginoms irgi tapo padidinta alga. Moteris bei merginos visai nesitikejo, kad ir joms bus paaugštinta mokestis. Nė viena iš jų negavo mažiau 3 dol. į dieną mokant pirmas padidintas algas.

Iš Lietuvos.

Jonas Žmuidzinavičius.

Gruodžio 18 (5) d. Balkunų kaime, Kalvarijos apskr., mirė, pra-gyvenęs 71 metus, ukininkas, Jonas Žmuidzinavičius, mūsų žinomo dailiniko tėvas. Velionis gimė Seirijų miestelyje, Seinų pav., iš kur ir paeina Žmuidzinavičių giminė. Buvo jis ten vienu iš žymnesnių ukininkų ir veikėjų. Smarkiai dalyvavo lenkų sukilime 1863 metais, už ką buvo teisiamas ir, tik ačiu gerų žmonių užtarimui, pasėdėjęs kalėjime, išsigelbėjo nuo didelės bausmės. Jis norėjo pažangiau ukininkanti, bet to negalėjo Seirijuose, kame miesto laukai išskaldyti rėžiais po kelis varstus aplink, todėl velionis 35 metai atgal, pardavęs savo žemę Seirijuose, persikraustė į Balkunus. Ten jis, užitraukęs skolas, nusipirko viensėdį. Viensėdis tas buvo be galo apleistas su griuvančiais trobėsiais. Nuo to laiko prasidėjo sunkus, bet nuoseklus darbas, kuris priedė prie to, kad po poros deš. metų a. a. J. Žmuidzinavičiaus ukis buvo pavyzdžiu visai apylinkei: skolas buvo išmokėtos, pastatyti nauji trobėsiai, namas, patogus, su dideliais langais (nepaprastas dalykas anoje apylinkėj), užvesta daugiaukia u-

kis. Vaikai ėjo mokslus. Vėlio- nis nuo jaunų dienų skaitė laik- rasčius ir knygas, iš ten semda- mas sau reikalingų žinių. Knyga ir laikraštis ir iki-pat mirties bu- vo jo didžiausia paguoda.

Dar vienas šundaktaris šiauliuos atsirado.

Kiekvieną turgaus dieną valko- jasi po turgų dar jaunas žmogelis, miestiečiai apsirėdę. Ypač sukni- nasi apie moteris, sėdinčias su vi- sokiomis buk-tai „vaistingomis“ žolėmis, „pamačlyvomis“ nuo iš- gascio ir kitų neišgydomų ligų. Minėtas šundaktaris inkalbinėja moterims, kad tas „pamačlyvas“ žoles nešų pas jį, kaipo daktarą, kuris tomis žolėmis išvaręs visas ligas iš žmonių kunų. Girdi, Šiau- lių daktarai visi ligas suvaro į vi- dų, o jis išvarys laukam. Kiek- čia, šiauliuose, tų šundaktarių gy- vena — baisu klausyties: visokie girtuokliai, subankrutiję ponii- kai, nusigyvenę „činauninkai“, visokios buv. gspadinės, visokie Juozapėliai, Antanėliai. Visi tie šundaktariai inkalbinėja tam- siems žmoneliams, kad neitų prie tikrų daktarų, kad, girdi, dakta- rai tiktai sergantiems ligas į vidų suvaro. Bet stebėtina, kaip tik jie patis suserga, tuoj puola prie tikrų daktarų. **Kapladantis.**

Geležinkelis per Žemaitiją

Per Žemaitiją ketina vesti ge- ležinkelį. Plungiečiai (Telšų ap.) supranta geležinkelio reikalingu- mą — stengiasi, kiek galėdami, kad tik neaplenktų Plungės. To- del išrinko žmogų nuo Plungės dvaro, valsciaus ir miestelio, kad jis, kur reikiant nuvažiuos, rei- kalautų geležinkelio ir kad stotis būtų Plungėj. **„J-nis I“.**

Byla žydų su valstiečiais.

Lapkričio 27 d. žemiečių virš. sušaukė Kavarske (Ukm. ap.) miestelio žydus. Žydai yra pda- vę skundą ant to paties miestelio valstiečių, kad jiems (žydams)

prigulį bendrų ganyklų 43 deš. 197 sieks., kuriuos jiems davė per „ilustraciją“ 1877 m. Žydai, ku- rie iki šiai dienai nesinaudojo to- mis ganyklomis, padavė 1911 m. prašymą Žemės Tvark. Kom., kad atskirtų jiems ganyklas nuo valstie- čių. Žem. Tvark. Kom. visą tą reikalą perdavė žem. viršininkui, kuris buvo atvažiuos skirstyti, bet valst. nesutiko, pasitarę su ad- vokatu, dalinties ir perdavė bylą teisman. Iš ten atėjo žem. virši- ninkui įsakymas, kad jis paklaus- tų žydų, ar jie naudojosi ikišiolei ganyklomis. Taigi žem. virš. lap- kričio 27 d. ir užklausė žydų. Žy- dai siūlė žmonėms magaryčių, kad atsirastų liudininkų, kurie prirodytų, kad jų karvės ganėsi ganyklose, bet tokių liudininkų neatsirado — žmonės nesidavė žy- dams suvilioti, ir žydai nepirėdė, kad jų karvės be mokesčio būtų ganėsi. Dvarininkė Seleverstienė prirodė dargi, kad žydai pas ją savo karves leisdavo ganyties, taigi matyt, kad valstiečiai bylą laimės. Patartina be gero, tikro advokato to reikalo nevesti ir sa- ugoties, kad pačių žmonių tarpe ne- atsirastų žydų papirkty.

Vijurkas.

Žagarė.

Siaulių apskr. Milano sukaktuvių (krikščiony- bės laisvės) atminčiai sumanyta pakelti bažnyčios bokštą ketu- riais sieksniais augštyti. **Žl.**

Žem. Kalvarija.

Kaip tas svietas ištvirko, tai neduok Dieve. Randasi jau ir to- kių nedorėlių, kurie ir kalėdnin- kus (dešimtinės jieskotojus) pra- dėla rugoti. Kam, girdi, gavę dešimtinę (ar „kalėdas“, kaip sa- koma), nesiklausę grobsto vaka- nam (uonos kepalą, kitam kala- kutą, trečiam cibulį (svogunų) vainiką. Taip nemalonu klausy- ties tokių bedievių kalbos! Girdi, kitais metais tegul važiuoja tik vienas kunigėlis kalėdot, be tų

sėbrų... O man kalėdninkai išro- do nelyginant apaštalai, kad ei- na... Tik tiek, kad šie maišais turtų apskrovė. **Sermėgėlis.** („Liet. Ukin.“)

Vilniuje. Naujas laikraštis.

Gruodžio 12 d. pasirodė čia pir- mas numeris „Siev.-Zap. Torgov. Promyš. Žin“ (Šiaur.-Vakarinio krašto prekybos ir prekybos gy- vavimas) rusų kalboje leidžiamo- jo žurnalo. Leidėjas žinomas kny- gininkas, Syrkinas, redaktorius prisiek. adv. Kamionskis.

Pravoslavų liturgija lietuvių

Pirm trijų metų Vilniaus spau- dos komiteto narys Jaroševskis pradėjo darbuoties, versdamas į lietuvių kalbą ir rengdamas spandon pravoslavų liturgiją. Da- bar „Novoje Vremia“ laukia di- delės naudos iš to darbo. Laiks nuo laiko liturgija busianti Vil- niaus Dvasios Šventos pravoslavų vienuolyno cerkvėje. skaitoma.

Muzikos mokykla.

Steigia Kaune žinomas kompoz. Juoz. Naujalis. Mokyklos svar- biausias tikslas — ruošti gerų var- gonininkų. Tuo tikslu bus moki- nama skambinti fortepijonu, gro- ti vargonais, bažnytinių giedojimų ir liturgijos. Visas mokslas padalinta į keturis kursus: įžen- giamajam kursan galima pastoti neturint jokio mokslo. Mokiniai priimami ne jaunesni, kaip dešim- ties metų. Mokestis už mokslą: priuošiamajam kurse 80 rb. me- tams; žemesniam ir viduriniame po 100 rb.; augštesniam 120 rb.

Vilkaviškis.

Suvalkų губ. Vietiniai rusai čia rengia net du vaidinimu, tuo tarpu lietuvių — nieko. Nors žmonių, kurie galėtų tuomi pasirupinti, čia nemaža. Vilkaviškyje butinai reikalinga skaitykla, kuri vienytų miesto gy- ventojus. Dabar jie susitinka vien gatvėje, kame galima vien a-

pie miesto naujienas pasikalbėti. Apylinkės jaunimas irgi tingi- niauja. **Vienas Nabagas.**

Tautų kongresas Belgijoje.

Paryžiaus Liet. Inform. Biuro atstovas Gabrys inteiškė Gand'o kongresui lietuvių reikalavimus: (Comptes rendu No 62) Lietuvos autonomijos ir universit. Vilniuje. Visuose tautų Kongresuose Gab- rys dalyvauja Lietuvos klierikalų ir tautininkų ingaliotas. („Liet. Žin.“)

Padriežiškių sodžius.

Stakliškių par., Trakų ap. Lapkr. 30 d., kaip rašo „Salt.“, prasidėję pienininkavimo ir gyvu- lių veisimo kursai vietiniams ir apylinkės ukininkams. Kursai tu- rėję trukti 3 savaites. Kursus į- taisęs p. Ilgažis, plačiai pasižymė- jęs jau Trakų apskirtyj savo pas- kaitomis, Trakų tvarkomosios ko- misijos pienininkavimo ir gyvulių veisimo instruktorius.

Pripažintas žemės išpirkimas.

Pripažinta žemės išpirkimas bu- vusiems Šaukėnų (Kauno g.) Gor- skio dvaro baudžiauninkams. Iš- mokėjimas siekia 8,107 rb. 23 k. Leista išsipirkti žemę šių kaimų ukininkams: Paklibakių, Pelenių, Pailgių, Giriškių, Telučių ir Ka- čėnauškiškių.

Slapta mokykla.

Už slaptą lenkų mokyklą Vil- niaus gubernatorius kamergeris Veriovinas nubaudė administrati- tiviniu būdu 100 rublių pabaūšos arba 3 savaitėms kalėjimo Bernar- dų Stefanavičių, kam davęs savo namuose (Polanų dvare, Vieilekos apskr.) butą mokyklai ir moky- tojui gyventi. Mokytojas Petras Stefanavičius gavo 50 rb. pabaū- dos arba 2 savaites kalėjimo.

Svedasai.

(Ukmergės apskr.) Šią vasarą kun. Strazdo rūpes- niu buvo parsisūzdintos mašinos

cementinėms plytomis dirbti ir parkviestas vyriausybės inspekto- rius. Iš tų plytų pastatė puikius namus vartotojų draugijos krau- tuvei. Stogas taip-pat cementi- nėmis plytelėmis dengtas ir labai puikiai atrodo. Perkant plečių užlaikymas, kaip tai: kuras, švie- sa ir t. t. ir kad daugiau išgavus nuo Petraičio „magaryčioms“. Lauksime naujos raštinės, ir vie- ton puikaus rumo, kad tik neiš- dygtų kelių sieksnių ilgumo ir platumo sulipdyta bakužėlė.

M. R.—šys.

Mūsų pramonė.

Simonis, Ukm. pav. Šį rudenį pradėjo veikti lietuviu J. Manelio garinis malūnas, lentiūvė ir skindeliams dirbti mašina.

Vieškunų sodžius.

Karmelavo par., Kauno губ. Ukininkų Kuprėnų gruodžio 16 d., taip smarkia primušė Petro- šiunuošė. kad namo parvežtas, vos nakties sulaukęs, pasimirė. Kas jį primušė — kol kas nežinia.

A. Bartaševičius.

Vilniaus Kronika.

Už „Bože eos Polskę“ giedojimą Vilniaus teismo rumai nuteisė p-lę Eugeniją Kobilinskiūtę 20- čiai dienų tvirtumos ir baronaitę Rozenbergaitę mėnesiui tvirtu- mos.

Anykščiai.

Ukmergės apskr. Lapkr. 21 d. buvo čia valsciaus sueiga. Rinko viršaitį ir sverstė keturklasės mokyklos įsteigimo klausimą. Aėiu anykštėnams vy- ram, kurie mielu noru priėmė tą klausimą, tą mokyklą nutarta A- nykščiuose įkurti. Girdėti, kad labai palankus tai mokyklai būvė ir raštininkas ir žemiečių viršin- kas. Taigi galima tikėties, kad sulauksime tos mokyklos jau ne- trukus.

Anykštietis.

Ukmergės apskr. Lapkr. 21 d. buvo čia valsciaus sueiga. Rinko viršaitį ir sverstė keturklasės mokyklos įsteigimo klausimą. Aėiu anykštėnams vy- ram, kurie mielu noru priėmė tą klausimą, tą mokyklą nutarta A- nykščiuose įkurti. Girdėti, kad labai palankus tai mokyklai būvė ir raštininkas ir žemiečių viršin- kas. Taigi galima tikėties, kad sulauksime tos mokyklos jau ne- trukus.

Svedasai.

(Ukmergės apskr.) Šią vasarą kun. Strazdo rūpes- niu buvo parsisūzdintos mašinos

Valsčiaus reikalai.

Gruodžio 11 d. buvo Južintų valsčiaus rinkikų sueiga, kame nutarta statyti naują raštinę; bu- sianti, sako, betoninė; visą me-

džiagą ir visus statymo darbus at- likti apsiėmė p. Petraitis. Išviso prekiuosianti 8400 rublių.

Rinkikams, vienok, mažai teru- pėjo naujos raštinės didumas ir patogumas, vien tik jiems rūpėjo, kad mažiau kaimuotų metinis jos užlaikymas, kaip tai: kuras, švie- sa ir t. t. ir kad daugiau išgavus nuo Petraičio „magaryčioms“. Lauksime naujos raštinės, ir vie- ton puikaus rumo, kad tik neiš- dygtų kelių sieksnių ilgumo ir platumo sulipdyta bakužėlė.

A. B. C.

Įvairūs atstikimai.

Anykščiai, Ukm. ap. Lapkri- čio mėnesį Anykščių antstolis su Utenos žandarų ir sargybinais darė kratas pas Antaną Paragi, kur krautuvėje, kur daromas limo- nadas, taippat ir jo gyvenamame bute, pas Laskauskį. Taip-pat padarė krata pas Laskauskį — knygyne ir bute, bet nerado nieko priešingo ir su savim nieko nepasiėmė. Paskui darė krata pas a- ludininką Česūną, bet ir čia nie- ko įtariamo nerado. Be to uriaū- nikas darė dar krata pas aludinin- ką Liulevičių, kur Paragys turi pasisamdęs sau krautuvę, čia irgi nieko nerado. Paragys buvo net suimtas ir nuvarytas Ukmergėn, bet pasirodė jo nekaltumas ir jį tuojau paleido. Žmonės spėja, kad tai buvė žydelių įskusta.

Anykštietis.

Ukmergės apskr. Malaišių sodžiuje pas ukininką Gryžą bekuliant mašina javus at- sitiko nelaimė. Gruodžio 3 d. va- rydama arklus to ukininko tar- naitė per neatsargumą papuolė po mašinos šekštėrnių ir ją taip ne- laimingai sumaigė, kad vos 10 mi- nučių tegyveno.

Svedasai.

Ukmergės apskr. Malaišių sodžiuje pas ukininką Gryžą bekuliant mašina javus at- sitiko nelaimė. Gruodžio 3 d. va- rydama arklus to ukininko tar- naitė per neatsargumą papuolė po mašinos šekštėrnių ir ją taip ne- laimingai sumaigė, kad vos 10 mi- nučių tegyveno.

Mažeikiai.

Siaulių apskr. Gruodžio 15 d. tiek prisnigo ir užpustė kelius, jog traukiniai, ku-

FELJETONAS

PAKAPIŠKIO RUOŽAI.

7. — AUSIS IR CARAS.

Račkauskas „Tėvynėje“ priki- šo Ramanaukui (iš Minersville), ausis ir sąžinė, o Ramanaukas per „P.“ nepripažįsta Račkauskui nė ausų, nė sąžinės. Ar žinote, kaip tai išėjo? Nu-gi ve, kaip.

Laikraštinių suvažiavime kalbėta apie prislėgtųjų tautų padėjimą ir apie visuotinąją san- taiką. Nutarta pagaminti anglų kalboje brošiūrą, kuri būtų pasiū- sta Tarptautiškos Santaigos Ly- gai. Brošiūroje bus išdėstyta, jog visuotinoji santaiika tol ne- galėsianti įvykti, kol didžiosios tautos slėgs mažiasias, kol ma- žiosios tautos, o jų tarpe ir Lietuva, neturės autonomijos. Tos brošiū- ros tikslas — parodyti pasauliui, jog apie santaiiką mąsto ir priva- lo mąstyti ne tik viešpataujančios tautos, bet ir skriaudžiamosios. Laikraštinkai dar-gi kalbėjo ir apie tai, kad joki tauta neiškovo- jo sau neprigulmybės kitokiū bu- du, kaip tik per kovą (plunksnų, kardų, etc.) ir kad Rusijoj gali iš- kilti revoliucija, jei valdžia ir to- lians siaurins žmonių teises ir ne- duos to, ką 1905 metų manifes- tais priežadėjo. Girdėjau, kad laikraštinkai drįso (horribile dictu.) pavartoti žodį „caras“. Ir žiūrėkite, kas išėjo: salėje sė- dėjo žmogutis, didelis „proleta- ras“, su tikra „proletariška“ są-

monė. Tas „proletaras“, anais metais norėjęs patupdyti „dže- lą“ savo artimiausį draugą už korespondenciją apie proletarus, tas — sakau — „proletaras“ buvo ponas Ramanaukas iš Miners ville.

Žinoma, žukis visoko bijosi ir taip viską supranta, kaip žukis ir tegali suprasti. Taigi ir Rama- nauskas išsigando, kada užgirdo „carą“, „autonomiją“ ir kito- kias baisybes. Apsisvarstė ir pranešė pasauliui per „Pirmyn“ ir „Kovą“, jog Šliupas „prasys caro, kad duotų Lietuvai autono- miją“. Visur suklegėjo „Romos išganytojos“, kad ve kur „tauti- ninkai nukeliavo“, į caro prie- menę, caro batus bučiuoti, liuosy- bės maldanti!

Į Ramanauko paškvilių rim- tai atsakė dalyvavusieji suvažiav- ime, kad nieko panašaus ten ne- buvo. Parasė apie tai „Lietuva“, „Katalikas“, „Vienybė Lietuv- ninkų“ ir pagaliaus „Tėvynė“ (bereikalingai prikišdama „ausis ir sąžinę“ — taip ne-etiškai, o juk „Tėvynė“, nei tas Diogenes, jieš- ko etikos visur); rašė atsakymą į „Pirmyn“ net suvažiavimo sekre- torius J. O. Širvydas.

Ar jūs manote, kad „Kovą“ su „Pirmyn“ patikėjo. Eikit jūs, eikit, patikės tau! Jei kimtas tau, o tiečių baltą pavadintų baltu, o

vienas „proletaras“ (tokio plauko kaip Ramanauškas) pasakytų, kad tai juoda, na, brolyčiai... ir „Kovai“ ir „Pirmyn“ bus juoda!

Vienok širdyje kitaip yra. Ka- da „Tėvynė“ pasakė, jog tą me- lą pagimdė Ramanauško ausis ar- ba sąžinė, tai ir Philadelphiajos Re- bė ir Baltimorės Rabi užstojo Ra- manaušką, nors jie, pagal savo są- žinės balsą, aiškiai mato Rama- nauško ausų galus, kysančius per skrybėlės viršų, nors ta skrybėlė būtų tokio augščio, kaip ir garsu- sis mūsų „ambasadoriaus“ chiea- ginis cilindras.

8. — LAIŠKAS IŠ NAUJOJO DANGAUS.

Mano geras ir tiesų mylis drau- gas iš miesto Naujais Danguis, Conn., atrašė laišką, ir tas laišką yra taip indomus, kad nega- liu nepasidalyti juo su jumis. Štai visas tas laiškas: „Ištikrųjų sakau tau drauge, kad tik tuokart bus tikroji lai- mė ir liuosybė mums, socialistams, kuomet jau įvesime socializmą ir nebeliks pinigų. Ve, dabar kas pas mus atsitiko. Pinigai, tas praeiktasai velnio metalas, su- kompromitavo visą mūsų kuopą Naujame Danguje.

„Kokie ten tautiečiai-buržna- zai, arba krakadiiliai (taip juos- vadina Brooklyno patriarchas, 25- kių lotų proletarijusas) užsimanė parsikviesti iš Serantono aną bar- zduotą socialistų ediką (mielai jį pavadinčiau Herodu, edančiu ne- kaltuosius Izraeliaus kudikėlius- socialistus), žinai tą žilabarzdį Šliupą. Kad kur jam gerai būtų! „Tie, mat, tautiečiai, — kaip aš

jų neapkenčiu, kaip aš jų neap- kenčiu! — neturi čarterio, tad ne- gali laikyti susirinkimų ir prak- kalbų be čarterio. Atsiuntė jie pas mūsų kuopos viršininkus de- legatus, kad mes paskolintume jiems čarterį. O tie mulkiai (at- leisk, Markse!) šmakšt! ir davė čerterį. To negana: ant tų burž- azų-krakadiilių atpsaudintų pla- katpalaičių kuopos sekretorius dar-gi kuopos atspaudą uždėjo! Ar tu matei kur tokį kvailį? Juk tai labras, parsiдавėiš, tautiečių bernas! Pakvaišėlis, šnipas, iš- davikas! Jei jį neišmesime iš kuopos raidavei, tai aš visą kuopą suardysiu, dzievaž!

„Eikime prie tų prakalbų. Kaip tik mes pamatėm tas antspaudas ant tų plakatpalaičių, taip tuoj aš pats ir draugas Plurpis (tikrai pasišventęs karžygis už žmonijos laisvę ir už darbininkų išsiluosavi- mą) iš alginės vergijos, Dieve duok jam sveikata! išlikova iš darbo ir dujį į policiją, kad su- stabdytų prakalbas, kad uždraus- tų kalbėti po mūsų čarteriu. Kas gi matė? Kalbės socialistų Hero- das, Šliupas iš Serantono! po mu- šų čarteriu! Juk jis mus vadino tautos išperomis, bentkarta, ne- užaugomis! Policija kaip poliei- ja. Sako, varnas varnui akies ne- kerta. Pasakė mums, kad jie su- stabdys prakalbas, jei mes gau- sim iš „korto“ įsakymą jas su- stabdyti.

„Taigi mudu pakaty! pas advoka- tą Makormiką. Tu jį pažįsti. Jis užpernai norėjo išteisinti Po- povičių, kurs pas Mirazą kieme persirengė, paėmęs nuo virvės Mi- razienės padžiautas jos vyro apa-

tines drapanas ir palikęs jų vietoj savo sudriskusias... Taigi nueina- va pas jį ir aš, kaipo gerai mo- kantis angelkai, sakau:

„Mistar lajer, vi vonta stap da spiči ov Šliupas from Seranton. Hi iz anarkist, hi vonta dizorga- naiz hol government“.

„Jis ir sako:

„Ol rait, ai ken du dat. It vil kost ju fifty dolars“.

„Tad mudu, drauge tu mano myliausis, ir nusiminėva. Aš blyktį į Plurpi, o Plurpis blyktį į mane. Supratęs iš Plurpio dirš- telėjimo, kame dalykas, ir sakau lojeriui:

„Gud bai, mistar lajer, natin duin“.

„Ir tuom pasibaigė ta mūsų tragikomedija...“

Prie tų draugo laiško žodžių nieko negaliu bepridėti. Tai yra kopija. Žodis į žodį.

„Perpykęs ant jų, kad jie taip kvailai nuleido ausis prieš Šliupą, atsisėdau ir parašiau šurkštų laišką tokio turinio:

„Jūs esate kvaili. Ve delko:

1. — Surv. Valstijose prakalbas gali rengti kas tik nori; niekas negali uždrausti; draudžiamos tė- ra tokios prakalbos, kuriose būtų kurstymai prieš organizuotąją valdžią. 2. — Šliupo bijoti ne- privalote: tegul jis sau plepa nie- kus! Mės jį visviena subytysim. Mes jau turim savo laikraštijoj tokias žvaigždes, kaip „Pirmyn“ su jo Rabi, arba „Laisvė“ su Ta- rakonu, arba vėl „Dilgėlės“ su Baltuoju Trustu, arba pagaliaus ir Brooklyno patriarchą, proleta- rijųsų tėvą. Ką jūs turėjot „mi- razienės padžiautas jos vyro apa-

pasikviesti nors vieną iš anų tri- jų, tai jau jie, bai gaš, būtų iškė- lę Šliupui pirtį, enihau! 3. — Svarbiausias punktas yra tas, kad jusų tragikomedija turi labai tam- su užpakalį. Atminkite, tai, kad tas socialistas, kurs be policijos ir be šios gadynės valdžios nemoka apsieiti ir negali tokiam atsitiki- me save be jų apginti, tokis socia- listas nėra socialistu. Jis yra niekšiuškas. Ar nežinote, kokios taktikos laikosi Brooklyno drau- gai? Ne? Nežinote? Ugi jie ši- taip daro: duoda kalbėti visiems. Paskui-gi kad sukelia lermą, tai jau luk-ant! Ir storiansi krakadi- liu skura negalėtų išlaikyti!

Turite sykį ant visados atsimin- ti, kad mes turime tiktai tris iran- kius, butent: 1. — lermas, 2. — lermas ir 3. — LERMAS! Ne- duokite jiems niekur pasisukti, nieko veikti: visur kelkite lermą!

Tokiū budu mes prieisime prie iš- siliuosavimo iš kapitalistų žaban- gų, sužibės mums liuosybės žvaig- ždė ir po visą pasaulį skambės marselietės žodžiai ir plėvesuos raudonas vėluškas.

„O su tais visais Šliupais, Šir- vydais, Račkauskais, Jurgelio- niais, Mikklamiais, Balučiais ir kitais — nedarykite ceremonijų. Arti tas laikas, kada mes paduo- simė jiems jų sumnenės rokundas ir išvysime iš socialistiškos res- publikos, kuri už metų-kitų pra- švis mums, lyg anoji aušrinė. Jie eis arba mums dirbti, arba — lauk su jais, darbininkų klasės iš- naudotojais!

„Tik neužmirškite savo iran- kių: 1. — lermas, 2. — lermas ir 3. — LERMAS“.

rie turėjo atvykti 4 val. rytą — atėjo 11 v. dieną. Gatvėmis negalima išbristi. K. Š.

Ivairūs atsitikimai.

Jėzinas, Trakų apskr. Naktį, iš gruodžio 14 į 15 d. mūsų apylinkę taip pat aplankė tasai didysai viesulas, kuris visoje Lietuvoje pridarė tiek jėbių. Ir pas mus miškuose ir soduose išvertė ir išlaužė medžius, nuoplėse nuo trobų stogus, visai suardė daug klounų ir tvartų, — vieno ukininio žuvo keturios karvės ir du kumeliai-metiniai. Nemo.

Vaskiai.

Kauno gub.

Gruodžio 10 d. važiuo naktį iš Bausko Velzių sodžiaus (Saločių par.) ukininkas P. Motėjūnas, gerokai, matyt, išsigėres. Pakelyje apvėrto su ratais į griovį. Ten ir rado jį žmones gulintį nebegyva. Velionis mėgdavo išsigerti, buvo bevaikis, paliko tik žmoną.

Svietio parėjūnas.

Iš Rusijos.

AUGŠTAS NAMAS.

Maskvos kapitalistas Liaskovskij padavė miesto valdybon prašymą pavelyti jam statyti grandioziską 12-kos gyvenimų namą, kuris sieks 28 sieksnius 2 arš. augščio ir užims viso kvartalo žemės plotą. Ant plokščio to namo stogo, bus padarytas žemės sodas bei platus plečius pasivaikšiojimui.

KOVA SU GIRTUOKLYSTE.

Peterburgo gubernatorius kreipėsi į gubernijos žemietijos tarybą, idant ji pasistengtų surasti budus sumažinimui gubernijos įvairios rūšies prasizengimų. Gubernatorius prirudinėja, kad kaimiečiams lieka daug liuso laiko, kurį jie sunaudoja girtuokliavimui. Sustabdymui girtuoklystės jis pataria rengti kaimuose paskaitas, kinematografus, kilnojamas amatų įstaigas ir tt.

PEREJIMAS Į MAGOMETONUS

Iš Orenburgo pranešama, kad nesenai į magometonų tikybą perėjo 24 kazokai (vyrai ir moteris), vietinis gubernatorius paliepė prašyti juos į magometonų skaitę. Apie tai vyskupas pranešė Sinodui bei vid. dalykų ministerijai. V. d. ministerija surado, kad Orenburgo gubernatoriaus pasielgimas yra neteisotas.

SENOVIŠKŲ DAIKTŲ KOLEKCIJA.

Į Peterburgą dastatyta senų daiktų kolekcija, kuri tapo nupirkta už 100,000 rublių nuo koleke-mylėtojo Pluškinsko Pskove. Ta kolekcija bus patalpinta muzėjuje imper. Aleksandro III.

ORIGINALISKAS LIGONBUTIS.

Arti Vladikaukazo, Daba-Jurte randasi ligonbutis, kuriame gydoma nustoje proto žmonės. Ligonbutį užlaiko čekencas. Čia pacientai buvo prišti grandiniais ir apkaustyti kandalais. Juos gydė kokiais tai burtais, bei pylimu ant jų vandens. Tą viską susekus valdžia ligonbutį uždarė.

VALDŽIA JIESKO ILIODORO.

Buvęs vienuolis Iliodoras, kurs tiek daug yra pridaręs Rusijoj traukimo, buvo pradings. Daugelis šėjo, kad jis išvažiavęs ant Kaukazo; tą išdalis patvirtino

prisiustas Peterburgan jo laiškas, kur aprašoma apie kalnų gražumus. Valdžia pasiūlyo 1,000 rublių už pranešimą, kur randasi Iliodoras. Galop apie jį pranešė valdžiai jo draugas. Pasirodo, kad jis buvęs pasislėpęs arti Carieyno. Valdžia pasiuntė į tą vietą gaują policijos, kuri sergė kiekvieną jo žingsnį. Kalbama, kad valdžia yra pasiryžusi išsiusti jį į Siberiją.

BAUDŽIA ŽYDUS.

Paskutiniiais metais rusų valdžia baudžia pinigiskai tas šeimynas, kurių šnariai yra prasišalinę nuo kareivijos. Taip iš Umaniaus (Kaukazas) pranešama, kad ten tos bausmės sudarė 78,000 rub., tečiaus paskui pasirodė, kad sąrašė vyrų, kurie turi atlikti kareivystę, buvo daug mirusių.

MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS.

Pradžioje sausio Peterburge atsibuvo pirmas visuotinas rusų mokytojų suvažiavimas; apart mokytojų, dalyvavo ir šiaip žmonės, kurie interesojuosi praplatinimu apšvietos Rusijoje. Susirinkimam pribuvo darbininkai apšvietos dirvoje iš visų Rusijos kampų. Iš viso buvo susirinkę apie 6,000 žmonių. Tame susirinkime buvo svarstomi šie klausimai: visuotinas mokymas, pagerinimas mokymo bei auklėjimo metodų, prirengimas mokytojų personalo, mokyklos iš techniško atžvilgio ir tt. Tam susirinkimui labai prielankiai pritarė ir Rusijos valdžia. Iš viso yra aišku, kad Rusija stengiasi pavyti toli apšvietoje nužengusias kitas pasaulio tautas.

SUĖMĖ ŠPIONĄ.

Nesenai Liepojuje tapo suarėtuotas tulas Slavėniskij, ka-tik pribuvęs iš Vilniaus. Pas jį surasta 50 rusų tvirtovių planų ir įvairių fotografijų. Jis prisipažino, kad Liepojun pribuvo su tikslu parduoti tuos planus užrubežin.

PREZIDENTAS APLANKYS RUSIJĄ.

Peterburge pasklydo žinia, kad gegužio ar birželio mėnesyje atsilankys Rusijoje Francijos prezidentas Poincare.

Korespondencijos.

NEW HAVEN, CONN.

Sausio 17 d. Lietuvių Moterų Apšvietos Draugystė turėjo balių, kurisai buvo pamargintas teatrėliu „Šalautris“ ir dainelėmis. Patsainavo p-lė Sofija Lepartukė, o ant piano skambino p-lė K. Zigmančiūtė, o p-lė S. Lepertukė dainavo „Skambančios stygos“... Vienas „socialistas“ atsislojės pasakė, kad jam neaiški kaslink klasių kovos; Dr. J. Šliupas jam kiek paaiškino, bet vargiai naba-gėlis kiek suprato. Gitė.

WORCESTER, MASS.

Keli metai tam atgal dalis vietinių lietuvių buvo suskatę tvirtai neprigulmingą bažnyčią ir net maldnamį buvo įsikurę, tečiaus laikui bėgant ir jausmams atšalus, o protui imant viršų, tas maldnamis tapo perstatytas į Lietuvių Svetainę, arba Tautišką Namą — kaip tai lietuviai mėgsta vadinti. Dabar Lietuvių Svetainėje atsibuna susirinkimai, kada tik reikia, ir pasilinksiminai. Nereikia eiti kur kitur svetainės įieškoti, bet dar kitų tautų žmonių ateina pas mus svetainės samdytis. Berods turime ir „draugų“, kurie mus pamėgdžioja. Jei mes nutariame ką veikti, tai ir mūsų „draugai“ taiko ant to paties laiko, kad atitraukti publiką. Aimanuotojas.

LAWRENCE, MASS.

Sausio 11 d. atsibuvo L. S. D. mitingas. P. Čiras, išbuvęs 5 metų draugijos pirmininku, atšaukė nuo piktymo pirmininko parei-

gų delei tos priežasties, kad jis gyvena kitame mieste. Jis linkėjo draugijai geriausios kloties ateityje. Už išstarnavimą 5 metus L. S. D. intekė p. Čirti dovaną — \$5.00 vertės žiedą, su užrašu: L. S. D. Mes, šnariai viršminėtos draugijos veliam jam ateityje viso labo ir išvermės dirbti lietuviškos visuomenės bei tėvynės naudai. P-no Čiro vietą užėmė Jonas Dagis.

Tą patį vakarą buvo diskusijos kaslink jaunimo vienybės bei — „ar apsimoka lietuviams vaiknamis ir merginoms vaikščioti su svetimtaučiais.“ Galop, po ilgų debatų, likosi praparodyta, kad išmintingi vaikai ir merginos turi laikytis toki draugavimasi su svetimtaučiais už pažeminimą savės ir savo tautos. Tapo nubalsuota, kad lietuviai ir lietuvaitės neprivalo vaikščioti su svetimtaučiais bei svetimtaučėmis. Reikia pažymėti, kad debatai buvo rimti, be užsipuldinėjimų.

Ant kiek yra žinoma, tai jau keli vaikai ir merginos užsimokėję įstojo po \$1.00.

Dar čia turiu priminti vietos lietuviams, kad aš nieko bendro neturiu su žinute iš Lawrence'o, tilpusia „V. L.“ No. 1.

J. Žukauskas.

NEW HAVEN, CONN.

Sausio 19 dieną buvo pas mus prakalbos. Kalbėjo Dr. J. Šliupas. Kalbėtojas užkliudė labai daug visokių dalykų. Pirmiausiai jis pasakojo apie senovės žmonių tamsumą, paskui apie svieto egzistavimą, o galop aiškino kaip pagerinti savo buvį. Apie kalbėtojų suklydimus laiko neaikvosiu. Jei mes norime suprasti kieno gerus ir blogus pamokimus, pirmiausiai mes turime suprasti save; kad suprasti šabartį, mes turime žinoti praeitį ir ingyti aiškų ir platų viršijančios opinijos žvilgsnį, mes turime studijuoti gamtiškus ir visuomeniškus apsiereiškumus.

Žmogus, kuris skelbia ką nors, mokia kitus, turi būti tikras žmogus — tikras mokiniojas. Jei jame nėra tikrybės ir saužinystės — negali jame būti teisybės, gerumo ir grožybės; o kur nėra teisybės, gerumo ir grožybės, ir jo mokslas yra tuščias ir blėdingas. Sokratas pasakė, kad mes galime mokinti vien tik tuos, kurie tiki ir myli mus; ir tas, kuris pakėlė žmogaus bėgį iki augstesnių lygumų ir šventesnių siekių ir vilėjų, padarė meilę mokymo mėginimu.

Nors šio miestelio lietuviai, o ypač jaunimas, gyvena arčiau prie tyro mokslo šaltinio, negu kitų miestų, nes čia yra garsi univarsitatis „Yale“, kurios vardas yra brangus kiekvienam, vienok jie kaip ir visur šalinasi nuo to, kas yra augštas ir gražus, ir myli tą, kas yra žemas ir vulgariškas.

V. J. Budrikas.

DETROIT, MICH.

Iš laikraščių visi žino, kad Ford'o automobilų dirbtuvėje buvo paskelbta, kad vietoj 9 val. darbo ir \$2.34 mokesties, nuo sausio 12 viso dirbs tik 8 val. ir gaus \$5, išimant tik tuos kurie šluoja grindis ir neturi 22 metų amžiaus. Priegtam buvo pagarsinta, kad bus reikalingi nauji darbininkai. Taigi, atėjus paskirtai dienai, susirinko ties Ford'o dirbtuve apie 10,000 žmonių, kurie tikėjosi gauti barbą, bet visi apsiriko. Dirbtuvės durys atsidarė, susirinkusios gerokai apšlakstė šaltu vandeniu, o policistai irgi nemažino juos savotiškai „pavaišinti“.

Per rusų Kalėdas daugelis rusų-darbininkų neatėjo darban (mat, taip pasielgti buvo pamoki-

nyš jų popas), o kada kitą dieną atėjo į dirbtuvę, visi tapo atstatyti nuo darbo. Tik 14 darbininkų, kurie pristatė nuo daktaro palidijimą, kad tą dieną sirgo, priėmė atgal. Išviso atstatyta apie 900. Minėtoji dirbtuvė daugiausiai dirba ateiviai, kurių didžiama visai nemoka angliskai, o su tokiomis galima elgties, kaip kam patinka.

Vietinė socialistų kuopa delei tų priežasčių perskilo į dvi dalis — tai dabar bus dvi kuopos.

Pereitą pavasarį tapo sutverta teatrališka kuopelė „Laisvė“, šį bei tą veikė; rudenį sulošė trijų veiksmų komediją „Tris Mylimos“. Dabar ji yra apmirusi, bet pavasarį žada vėl prisikelti — matyt „Laisvė“ mėgsta šilumą ir žalumynus. Gaila but, jei ta kuopelė neatsigautų, nes čia tokių kuopelių daugiau nėra. Taigi, draugai, gaivinkite tą kuopelę... Vaikinas.

CHICAGO, ILL.

Chicago — tai centras Amerikos lietuvių judėjimo: teatre, literaturoje, pramonėje, dailėje...

Čia kas savaitę perstatoma po keletą vaikų, kurių tarpe yra ir gana naudingų mūsų nekultūriškai liaudžiai. Dauguma tų vaikų autorių esti chicagiečiai. Nemint p. Br. Vargšo, mes dabar turime gana gabų dramaturgą ypatoje p. Jono J. Zolpo. Jis jau yra mums pagaminęs keliolika gana indomių veikalų, tarpe kurių keletą ir originališkų, imtų iš vietinių lietuvių gyvenimo. Negana to, kad jis mums tuos veikalus pagamino, bet jis visados dalyvauja ir lošime, indamas svarbiausias roles. Gaila tik, kad jo veikalai dar rankraščiuose tebesivelia, kas neleidižia su jais susipažinti kitų kolonijų lietuviams.

Greitu laiku čia žada pasirodyti keletas naujų laikraščių. Vienas iš svarbiausių žada būti „Jaunoji Lietuva“, mėnesinis žurnalas, kokio da iki šiol neturėjome, išskyrus siaurai žengiančią „Laisvąją Mintį“ ir raudonąją „Lietuvių Žurnalą“. „Jaunąją Lietuvą“ leis tam tikra inkorporuota bendrovė, kurioje randasi gana gabių ir rimtų asmenų. Bendrovės valdybą sudaro šie vietiniai: Pr. Kibortas, pirm., P. J. Mulevičius, rašt., A. Sutkus, išd. Redaguos visiems žinomas literatas K. Jurgelionis. Į direktorius ineina: S. P. Tananevičia, P. J. Mulevičius, K. Jurgelionis, F. Kibortas ir A. J. Sutkus. Lauksime pasirodant to naujo žurnalo.

Šiose dienose pasirodė irgi mėnesinis „žurnalas“ „Galvočius“. Leidžia A. Montvidas. Trečias — tai žada būti dienraštis, kurį leis irgi bendrovė, susidedanti iš draugų, kurie iš taip vadinamų socialistų. Bet apie tą da ikišiol tikrų žinių neturime. Apart to, pasirodė „Jaunimo Sapnai“, padidėjo senai gyvuojantis „Katalikas“, persikėlė į kitą vietą sergantis „Draugas“, kurio naujas redaktorius (žiurdamas savotiškoms akimim), mato visuose Amerikos lietuviškuose laikraščiuose „bedievybės ligą“. Lietuviai vertelgos čia turi geresnę pasekmę, ne kaip kitų kolonijų lietuviai. Labai retas atsitikimas, kad kas pradėjęs kokią nors pramonę subankrutytų. Jei tas atsitinka, tai tankiausiai kaltas pats pramonės vedėjas. Liaudis čia jau visada remia savąjį.

Progressui kilant, nėra visai stebėtina, kad ir daugiausiai apsilėidusios mūsų visuomenė pradėjo „krutėti“. Parapijintės „revoliucijos“ kyla viena paskui kitą. Kun. Steponavičių parapijonai išginė. Tas prisiglaudė pas dekaną Kriaučiuoną, kur tuojaus kilo

nebe revoliucija, bet jau tikra karė. Čia da nepasibaigė visi nesmagumai, kaip jau kitur pradėjo parapijonai nerimauti. Ir visos to priežastis — kunigų kontroliavimas viso parapijos turto... Tikrai jau „sudna“ diena artina... Senas Kudikis.

CHICAGO, ILL.

„V. L.“ No 2 buvo pranešta apie J. Norkaus užmušimą A. Ambrozės saliuone. Dabar paaiškėjo, kad J. Norkus subatoje, sausio 3 d. (jį užmušė 4 d.), buvo dirbęs už baro. Policija susekė, kad visi tie, kurie mušė, visą naktį lošė iš pinigų kortomis. Rytmetije, suėję saliuonan, išsigėrė po kelis kausus degtinės ir, turėdami vienas ant kito piktą širdį, pasiryžo atsilyginti. Prasidejo imtynės, o paskui muštynės, pasibaigusios žmogžudyste. Saliuoninkui A. Ambrozėi tapo atimtas „laisnis“ ir uždarytas saliuonas už tai, kad pavelijo piktadariams lošti kortomis užkapaliniame kambaryje.

Vienas užmušėjas, Ben. Taporauskas, jau tapo suimtas sausio 12 kl. Bayonnė'je, N. J. ir greit bus pargabentas Chicagon; F. Zibarkaitį dar policija nesuėmė.

Štai Apveizdos Dievo parapijos klebonas paskelbė, kad neužsimokėję metinių mokesčių — \$6.00 pavieniai ir pačiuoti ir \$5.00 merginos — negalės skaityties katalikais, negalės dalyvauti bažnytinėnėse apeigose, o nūmirus nebus jie priimti į bažnyčią bei į kapienas. Iš to išeina, kad pirmiausia reikia tikėti į dolarį, o jau paskui į Dievą bei tikybos dogmas; neteika dolario — pasilieki prakeiktas ir išmestas iš bažnyčios „prie-globtos“ roles. Taigi, lietuviai, užsilaikykime visad pas save skatiką, idant galėtume užsimokėti bažnyčios mokeskis, nes, priešingai, visi tapsime apšaukti bedieviais.

Sausio 11 d. Liet. Politiskās ir Pašalp. Klubas laikė savo balių South Side. Turner svetainėje. Svečių buvo susirinkę labai daug, ir visi gražiai pasilinksmino. Buvo duota dovanos už atlikimą pabrasto valeiaus; bet čion iškilo nesusiipratimas — buk neteisingsai pasakyje dovanas.

Turiu čia pridurti, kad lietuviškuose baliuose, Chicagoje, kaip pasitaikė daugelyje vietų matyti, viešpatauja pilna betvarkė; ypač viską gadina jaunuomenė šokimu „tango“; juk tai išjuokimas/bei paniekimas rimtesnės publikos. Draugijos bei klubai turi pasirūpinti vakarų tvarka ir uždrausti šokti „tango“, kaipo nemoraliską šokį, ypač kad lietuviai stengiasi jį paversti dar šlykštesniu, negu jis išties yra; priešingame karte, — švaresnioji bei rimtesnioji publika negalės lankyties ant panašių balių bei vakarų. A. Booben.

E. ST. LOUIS, ILL.

Sausio 11 kl. atsibuvo atidarymas naujai pastatyto Amerikos Ukėsų Lietuvių Klubo. Ant atidarymo buvo sulošta vienveiksmė komedija „Tarnas [painiojo]“. Sulošta neblogiausiai. Buvo padainuota: „Lietuvos Himnas“, M. Petrausko kompoz., „Musų Dirva“ ir „Burtai“ J. Naujalio.

Svetainė tapo pastatyta triusu ir rupesiu vietinio klebono, kun. Petravičiaus. Svetainės didumas 120 pėdų ilgio ir 40 pločio, ant 2-jų lubų. Pirmame, apatiname gyvenime, bus rodomi krutantieji paveikslai, o ant viršaus bus salė šokiams ir išsigėrimui kambarys. Apatinis gyvenimas išnuomuota anglams, kurie mokės \$75 į mėnesį, o klubas sau išsilygo visus šventadienius nuo 12 v. pietų iki 6 vakare su jų patarnavimu; kitais metais nuomos mo-

SEINIUS. KUPRELIS Apysaka.

likdavau geležinkelio stotyje. Vien tik tai laukiau, kad jie greičiau sugrįžtų, kad vėl galima būtų važiuoti-artintis į tą stebuklingą šalį, į jos šventus miestus, kuriuose aš pagalbą tikėjau rasti.

— Pasimelsiu tenai, tenai visą savo maldą išdėsiu. Toje pačioje vietoje, kur Dievo sunus, Dievas tikras, tris dienas uoloje išsėjosi. Tai nuo vargų-kančių nūmylėtos žemės. Paskum, nuvertęs sunkų akmenį, žmonėms džiaugsmą-laimę atnešė... Atneš ir man. Atneš-atneš! Nušvis tad mano dienos.

Ir marėmis plaukiau lyg neplaukiau. Nemačiau-negirdėjau, kaip kas sirgo, kaip ką pikta liga tampė-draskė. Nesigerėjau nei puikomis, kaip siekė mano ausis žodžiai, Graikijos salomis. Nei vienos jų nemačiau. Žiūrėjau tik tai, akių neatitraukdamas, tan laikan, kada ją pamatysiu, kada ji, Dievo pasiūsta, prie manęs ateis. Tai šnekėjau su ja, laimės sužadėtas, tai linksmi su josios tėvais apie Lietuvos reikalus tariaus. Tai, regis, tamsią-lytingą naktį nešiau kningas per rubežių, dalinau-skleidžiau jas po visus sodžius, po plačią Lietuvą. Ir raudonsiuliai, regis manęs nemato, nežino-nepatriuka. Niekas man neklūdo. Neingali kliudyti. Auga-kyla mano vardas, visi prie manęs eina-lekia, prašo patį nušviesti jų kampo. Ir šviesu jau visur paliko, raudonsiuliams nuo aiškios šviesos ir akis ap-raipo; visi apžabalę savo kraštuosna išsi-grudo. O Kazė myli, myli mane užtatai. Pati tą darbą padeda dirbti.

Laivas, tarytum tardamas mano svajonėms, išlengvo, maloniai supė. Nebuvo maršė nei audrų, nei didelių vėjų. Giedra buvo, begalo gera. Aš pats, tiesa, nemačiau, tik tai sprendžiau nuo laivo supimosi. Lafelgin iš savo kajutos tik rytą atsikėlęs žvilgtelėdavau. Ant palubos jeigu ir išeidavau, vis per malonų jurininko patarimą, tai visviena, tarytum, nieko nemačiau... Pamatysiu jau, regis, ką-nors, pasirodo man tat indomu, pažiūriu valandikę. Atsi-grįšiu, užmirštu, lyg kad ir nieko nebučiau matęs. Žiūrėjau vis savo vaidentuvėn, savo mažutinį, gražian pasaulin. Negalėjau iš jo išieiti, negalėjau atsiskirti.

Neindomios man buvo nei procesijos, nei sutikimai šventame mieste. Ečiau, su kitais, lais šitą miestą ir jo žmones senai jau bučiau pažinęs.

Tiktai lyg atsiminiau prie Kristaus karsto. Staiga mane apėmė neapsakytas gailėsis, begalinis liudėsis. Puoliau ant kelių ir ėmiau melsties visa savo širdimi, visa siela. Save, regis, toje maldoje bučiau atidavęs.

— Dieve, Dievulėli-geras, Jėzau Kristau, savo gyvastį žmonių labui, jų laimei, išganymui atidavęs, susimylėk ant manęs, nors menką truputėlį savo gausios malonės man suteik. Melžiu Tavęs, Tavo tarnas silpnas, nuženk prie manęs savo dangiškoje galybėje, atleisk man mano viso gyvenimo nuodėmes, visus nusidėjimus, kuriuos gal ne vieną kartą per savo nežinojimą, per savo nesupratimą ir silpnąbę papildžiau. Nebausk manęs už juos. Užmiršk mano praeitį. Užmiršk, Galingasai Viešpatie, žemės ir dangaus Karaliau, ir josios nuodėmes, josios nusidėjimus. Tenustina jos darbai Tavo skaisčiojo sosto, tene-rustina jie visų Tavo šventųjų — teatleidžia jai visas dangus. Ji sugrįš prie Tavęs, sugrįš, kaip paklydusi avėlė, tavo vienon a vinyčion. Neduok jai, Viešpatie, pražuti, išgelbėk josios sielą, ištrauk iš pragaro narsų... Meldžiu, meldžiu tavęs, čia ant kelių ašarose paplūdęs, prie Tavo šventojo karsto, tegul tos ašaros nuplauna mano vargus, mano visas nesuskaitomas nelaimės; tebuna tas karstas mano džiaugsmu, tepriduoda jis laimės, pasisekimo gyvenime. Priimk, Jėzau Kristau, tą kryžių, kurį buvai už mano gal tėvelių blogus darbus, ant mano pečių uždėjęs. Nuvargau, negaliu toliau jau nešti, nebepakeliau jau jo mano pečiai. Silpnas, menkas, Viešpatie, esu, — priimk jį, susimylėk ant manęs. Ir duoki, Viešpatie, kad ji pas mane sugrįžtų, vėl mane pamylėtų, vėl nušviestų mano vargo dieneles, visą mano tamsų, apniukusį gyvenimą. Ji viena,

per Tavo malonę, gali tuos rucus nuvaikyti, toli juos užu augstųjų kalnų paslėpti. Ir laimingu tada mudu busiva ir savo laimėje Tavo galybę garbinsiva... Išklausk, susimylėk manęs, Viešpatie, atleisk mano ir jos nuodėmes; nors trupinėli man savo gausios malonės suteik... Tikiu, kad padėsi man, nes visavaldas esi; kiekvienam, Tavęs meldžiančiam ramybę suteiki... Nuženk pas mane savo dangiškoje galybėje ir grožėje... Ilgai-ilgai meldžiaus. Mano maldai, regis, ir galo nebuvo.

— Tikrai mane Dievas išgirdo, tikrai. Jis dabar mane pamatė. Jis geras, malonus, padės man; nepalikis toliau taip vargti. Pats Jis pasakė: „Kiekviena išrūgta maldą pasieks mano sostą.“ — džiuginau-tiki-nau save.

Priėjus išpažintin ir priėmus Švenčiausį, visai atsiminiau. Tarytum didžiausį kalną bučiau nuo savęs nuvertęs.

Savo burio keliauninkų ir nelaukiau. Išėjau su tais, kurie pirmiausiai apvaikščiojo visas šventas vietas. Ašgi daugiau niekur nebuvau, kaip tik tai viename Jeruzalyje.

Kaip prisiečio palaukti Jafoje keletas dienų, tai nežinojau kas su manimi bus. Jeigu nebutų marių, bučiau pėsčias ejęs.

Vaziuodamas vis laukiau stebuklo. Tikėjau, kad štai-štai Dievas parodys savo galybę, išpildys mano maldą. Į kiekvieną mergiotę visu keliu kur tik tai pasergėjęs žiūrėjau ir klausiau savęs:

— Ar tik ne ji?

Bet buvo vis ne ji.

Grįždamas, kur tik tai traukinys sustadavo ilgesniam laikui, butinai išeidavau miestan. Visur vaikščiojau, klajojau — jos įjieskojau. Pamatęs išto kokią lac į ją panašią, tuojau vydavau. Prisivijęs, užkių užėsiu, matau ne ji, ir toliau lekiu-skubinu. Traukinin vėl bijau pasivėlinti.

— O gal ji šitan traukinin pateks? Gal važiuos juomi? Gal ir ji, Dievo pasiūsta, įjiesko manęs?

Niekas jos nesiuntė. Ir neįjieskojo manęs. Gal tą pačią valandą ji mylavo, ji glaudė prie savęs, skabino-bučiauo.

— O, kad aš jį dabar susitikčiau! — maniau kumštį spausdamas-gniauzdamas. — Nebebutų jau taip...

Atvažiuavau Skruzduosna. Mano vietoje jau kitas vargonininkas buvo. Kitas giedojo-gerojo tais vargonais, kuriais aš kartu su Dievu ir meilę garbinau.

Vargonai svetimi pasirodė, tarytum nepažino manęs. Nebe tais balsais maldą žavėjo. Balsais sunykusiais, menkais, kaip ir pačių žmonių vargas. Nekėlė jų sielos, bet kartu su ja pažemiu slinko, į tolimą, miglotą slėnį traukė.

Ir kunigas tapo svetimas. Susitikęs paklausė apie kažin ką. Kai-ką atsakiau. Pamonojo ranka ir nuėjo.

Ir niekas nepažino. Ilgai, visiems svetimas, laukiau savo Kazytės Skruzduosnos. Ir maldą, karštos nuvargusios širdies Jeruzalyje pasakytą, kartoju. Bet blyško ji. Ir jau, rodos, Dievo nesiekė. Kaskartą žemiau kilo. Lyg kliudė kas. Lyg širmas paukštėlis, iškėtęs savo stiprius sparnus, jai už akių stojo. Piktų žvilgsniu kreipė į žemę, į siaurus tarpkalnius.

Ir mane patį pasiekė tas žvilgsnis. Iš Skruzduosni išieiti liepė, palikti juos.

— Bėgsiu, toli bėgsiu! Tenai, kur žmonių nei dvasios nėra, kur balsas jų negirdžiamas, — išbėgau-palikau.

XXXVIII.

Neužilgo gavau malunininko vietą štai šitame pačiame Sargtauto malune.

Begalo nudžingau.

— Liuliuos mane jo bildėsys, savo skubią-skubią pasaką pasakos.

Gyvenau-gyvenau, daug girdėjau ir mačiau.

Karalius-karaliukas jauną paną pamylėjo.

Pamylėjo-pamylėjo.

Ji už kito ištekėjo-ištekėjo.

— Klausyties jo... Ir daug-daug da jis man pasakų pasakys.

Da pas Šenfeldą budamas mėgau klausyties jo bildėsiu, ratyratelių teleskavimo, ir pikliaus dusavimo, sunkiai girmų slėgiamo. Man rodėsi, kad tai aš girdžiu žodžius, matau patį maluną pavidale senos, baltos, daug žinančios, daug mačiusios ir begalę girdėjusios bobutės.

(T. b.)

Bagočiaus išpažintis arba jo pasiaiškinimas.

Ats. Jis tankiai ateidavo pradžioje, bet vėliau atsirado nesupratimai ir jisai mane apleido.

Kl. Kaip ilgai jūs dar mokinote po jo apleidimo?

Ats. Apie metus.

Kl. Laikė ty metų kas šelpė tą misiją, išimant Miss Laughlin ir presbyterijonus?

Magistratas: Toji bendrija?

Ats. Ar tie kambariai buvo nuosavybe kokios bendrijos, aš nežinau, bet aš turėjau vieną kambarį, ir kas už jį mokėjo, aš taipgi nežinau. Kun. Aleksander parupino man tą kambarį.

Adv. Cass: Ir jūs nežinojote, jog tai buvo presbyterijoniška misija?

Ats. Tuose kambariuose.

Kl. Mokslas mokinamas tuose kambariuose buvo nuo presbyterijonų misijos?

Ats. Ne visai, ir doros mokslas.

Kl. Štai kuningelė ir aš klausiu ar jūs ją vertėte į lietuvių kalbą — apleidžiant pataisais?

Ats. Aš manau, jog aš ją verčiau į lietuvių kalbą, kiek atmenu.

Kl. Žiūrėkite su atyda ar tai jūsų vertimas?

Ats. Taip, aš verčiau tą kningutę.

Kl. Kam?

Ats. Kun. Losai.

Kl. Ar jūs žinojote tame laike, jog kun. Losa buvo superintendentu-užveizda presbyterijonų misijų tarpe kitatikų?

Ats. Aš žinojau, jog kun. Losa turėjo susisiekti su presbyterijonų bažnyčia, bet kaip superintendentas, jis to man neapreiškė.

Adv. Cass: Čion aš pridodu paženklinimui kningelę „Tyktras Krikščionis“, atspautą kaštais Presbyterial Committee of the Presbytery of Pittsburgh, publ. 30.

Pasipriešinimas — atmesta.

(Priimta ir paženklinta kaip skundžiamųjų prirodymas F.)

Adv. Cass: Yra faktas, p-as Bagočiau, jogei lietuvių kalba stovi greta su graikų kalba, turinčia tris pažymėjimus laiko, o gal to nežinojote?

Ats. Prisipažįstu, jog to nežinojau.

Kl. Kelis pažymėjimus laiko turi lietuvių kalba?

Ats. Tris.

Kl. Kaip jie vadinasi?

Ats. Dabartė, ateitė ir praeitė.

Kl. O kiek daiktvardžių lietuvių kalba turi?

Ats. Aš nepažįstu lietuvių gramatikos.

Kl. Kur mokinotės Vokietijoje?

Ats. Poznaniuje.

Kl. Kaip vadinasi toji mokykla?

Ats. Volksschule (— primary school — pradinė mokykla).

Kl. Kada tenai mokinotės?

Ats. 1901 ar 1902 metuose.

Kl. O tenai mokinotės?

Ats. Vokiškai.

Kl. Tai viskas?

Ats. Taip.

Kl. Šioji kningelė, „Tyktras Krikščionis“, yra jūsų versta?

Ats. Taip.

Kl. Tai yra tikėjimiška kningelė?

Ats. Doriška.

Kl. Ne, tikėjimiška?

Ats. Ji nėra taip tikėjimiška, jog tulasis negalėtų ją priimti.

Magistratas: Ar galėtų ją priimti žydas?

Ats. Ne.

Kl. O mohometonas ar galėtų ją priimti?

Ats. Ne. Tik tai krikščionis.

Adv. Cass: Romos-katalikas ar galėtų ją priimti?

Ats. Taip, kaip mano persitikrinimai toli siekia, — bet aš neesu joks autoritetas apie Romos-katalikų doktrinas.

Adv. Cass: Štai jūsų laiškas ir teiktės paaškin-ti, ką reiškia sakiny — „Kad išsisuksiu iš nesmagumų, kuriuose esu“ —?

Ats. Aš manau, jog tie nesmagumai, kokius turėjau su naturalizacijos klausimu.

Kl. Kur tie nesmagumai buvo?

Ats. Philadelphijoje.

Kl. Ką reiškia sakiny „po bail“ (— po kau-cija)?

Ats. Aš buvau apskūstas kaip turįs dvejus pi-lietiškias popieras.

Kl. Kur jūs buvote apskūstas?

Ats. Tuli man draugai buvo apie tai pranešę District Attorney, Philadelphijoje.

Kl. Kada tas buvo?

Ats. 1908 ar 1909 metuose.

Kl. Ką reiškia sakiny — „kurio aš laukiu po „bail“?

Ats. Aš gavau žinę, jog busiu areštuotas kaipo-turįs dvejus pilietiškas popieras. Todelei aš pasirupinau kaucija, idant bučiau laisvu.

Magistratas: Pažiūrėkite į savo originališką laišką ir pasakykite reikšmę — „po teismui, kurio aš laukiu po bail“ — ar tai dabartinis laikas ar praėjusis?

Ats. Paskutinis sakiny.

Adv. Cass: Išverskite paskutinį sakinį?

Ats. Išsiaiškink, aš manau, į porą mėnesių laiko, po teismui, kurio aš laukiu po „bail“.

Magistratas: Ar tai reiškia, — „jūs laukiate ar lauksite“?

Ats. Norėjau pasakyti, „kurio aš lauksiu“.

Kl. Ką lauksite?

Ats. Šis sakiny nėra aiškus man pačiam.

Kl. Ar tas sakiny reiškia, jogei jau esate po kaucija ar dar busite po kaucija ateityje?

Ats. Kurio aš laukiu po kaucija.

Magistratas: Kurio aš laukiu po kaucija. — Ar jūs buvote po kaucija tame laike?

Ats. Ne.

Adv. Cass: Ar buvote areštuotas?

Ats. Ne.

Kl. Jūs padavėte savo vardą ir gyvenimo vietą, kaip rodo „The Year Book of Bostono University, May, 1912—1913, sekančiai: — Fortunatus Jovanovic Bagočins, Andrejevo, Russia“?

Ats. Taip.

Kl. Kaip tas nusidavė, jog jūs savo gyvenimo vietą padavėte Rusijoje?

Ats. Aš neatmenu dabar, kokie reikalavimai buvo įsirašymo blankoje, kurią aš turėjau išpildyti: namų adresas, ar tėvų, ar pažįstamų.

Kl. Ar buvo blankoje klausimas — „Kur gyvenate“?

Ats. Kiek atmenu, tai padaviau 369 Clark Str., Cambridge, Mass.

Kl. Paduodami savo gyvenimo vietą, jog neturėjote mintyje paduoti savo gyvenimo vietą Rusijoje?

Ats. Niekados. Aš negaliu nė pasirodyti Rusijoje.

Magistratas: Ar jūs bent kada lankėte Harvard'o teisių mokyklą.

Ats. Ne, apart kalbų tenais laikytų apie darbų rinkų klausimą Rusijoje.

Kl. Kokiuose metuose?

Ats. 1912—1913 mokslo metuose.

Ky. Kokiam mėnesyje?

Adv. Potter: Ar jūs kada sakėte esąs lankytoju Harvard'o universiteto?

Ats. Niekad.

Adv. Cass: Per paskutinius penkerius metus jūs buvote kaipo lietuvių vadas?

Ats. Kaipo viešas-publikas žmogus tarpe lietuvių. Viskas pačina nuo žmonių. Žmonės išsirenka sau vadus ir paskiaus meta juos žemėn. Ašgi buvau kuom galėjau buti.

Kl. Jūs buvote mokytoju ar kalbėtoju lietuvių tarpe laike praėjusių penkerių metų?

Ats. Taip, iki tulam laipsniui.

Magistratas: Jūs save laikėte kaipo viešą-publišką žmogų?

Ats. Taip, aš laikiausi kaipo iškilęs, kadangi tarpe lietuvių nedaug teyra mokytojų žmonių ir mano darbas kaipo kalbėtojo buvo svarbiu mano žmonėms iki tulam laipsniui.

Adv. Potter: P-as Bagočiau, teiktis išaiškinti teismui delei kokių priežasčių jūs liudyjote už Ubartienę priešais Baltimore & Ohio geležinkelio kompaniją?

Ats. Apie du ar tris metus po mano atkeliavimo į Ameriką mano idėjos buvo visai skirtingos nuo šios žmonos idėjų. Atkeliavus iš Rusijos, kur valdžia žmones spaudžia iš visų pusių, aš buvau priešingu visokioms valdiškoms įstaigoms, ir tas buvo visai natūrališku pagal mano dorišką laipeni, užduoti smelgi tokioms įstaigoms. Toji moteriškė, kurios delei aš liudyjau, buvo vargšė, ir aš pats budamas iš tos kliasos, ir kovojantis už vargšus, man nė motais nebuvo, jog tai negera norint pagelbėti vargšei moteriškai, ką aš ir padariau. Kada sugrįžau į Pittsburg'ą, mano draugas Dilionis pasikvietė mane, atkreipė mano atydą ant fakto, ir išaiškino, jogei Amerika tai ne Rusija, ir jogei mano sąžinė nebus rami, ir aš jam pasizadėjau, jei jis bus pagelboje mano sugrįžime, jogei atsauskiau savo liudyjimą.

Kl. Ir niekas nežinojo apie jūsų neteisą prisiekimą iki patįs to neapreiškėte?

Ats. Iki neapreiškiau aš pats kun. Dilionui.

Kl. Laikėte jūs gyvenimo Pittsburg'e ir susiekimu su presbyterijonų kunigais, ar jūs mokinote savo žmones presbyterijoniškos teologijos?

Ats. Ne.

Kl. Ar jūs mokinote savo žmones presbyterijonišką taisyklę ir apeigų?

Ats. Ne.

Kl. Tečiau jūs vertėte į lietuvių kalbą tulį presbyterijonų kningelę?

Ats. Taip, tą vienatinę, kuri čionais yra priduo-
ta į prirodymus.

Kl. Malonėkite atsakyti su smulkmenomis, ką
jūs veikėte tarpe savo žmonių kaip atstovas pres-
byterijonų kunigų?

Ats. Kun. Dilionis, katalikiškas kunigas, supa-
žindino mane su kun. Losa, presbyterijonišku kuni-
gu, pas kurį aš gavau darbą kaip raičių statėjas.
Kun. Losa matė, jog aš ne pagyras, bet akylas vai-
kinas, manė, jog man reikia tik mokslo, ir pradėjo
man kalbėti, ar aš norėčiau įgyti augštesnį mokslą.
Aš jam apreiškiau savo pinigiską stovį, ką įsiai iš-
girdęs tarė: — „Štai mes turime žmogų, kuris galės
mokinti savo žmones anglišką kalbą. Jūs galėsi-
te dirbti mano darbavietėje, o aš rupinsiuos, idant
jūsų mokslapinigiai būtų užmokėti“. Ir tiesą sa-
kant, ar jis bent kiek mokėjo, aš nežinau, tačiau aš
negavau jokių atskaitų. Taigi aš dirbau tenais, kaip
pirmiaus sakiau, popiečiaus ir vakarais, ir kada galė-
davau išlikti nuo mokyklos, sakydavau prakalbas.
Kas savaitę du vakarus, nuo 9-tos iki 10-tai valan-
dai mokydavau anglišką kalbą; kartais, kaip jau
pirmiau sakiau, idant jie įsitėmę, kada kalbėdavo-
me apie dora, aš paėmęs bibliją perskaitydavau tu-
lus skirsnelius iš seno arba naujo įstatymų, idant jie
geriaus įsitėmę.

Kl. Ar jūs skaitėte bibliją, priešingą lietuvių
naudojamai biblijai?

Ats. Toji biblija buvo vienintėlė, kokią lietuviai
turėjo.

Kl. Tame laike?

Ats. Taip.

Magistratas: Ar toji biblija buvo katalikiška?

Ats. To aš nežinau.

Kl. Toji biblija buvo viešai nuo lietuvių skai-
toma?

Ats. Taip.

Adv. Potter: Ar toji biblija buvo panaši į bib-
liją skaitomą katalikų bažnyčioje?

Ats. Katalikų bažnyčioje nėra papročio, idant
neštis biblija ir skaityti.

Kl. Tos biblijos, kurias jūs platinote, buvo
spausdintos aš išleistas nuo presbyterijonų bendro-
vės?

Ats. Ne presbyterijonų bendrovės, — jos buvo
spausdintos išleistas Vokietijoje.

Kl. Bet tos biblijos buvo čionais platinamos
nuo presbyterijonų bažnyčios?

Ats. Taip.

Kl. Kur jūs gaudavote tas biblijas?

Ats. Nuo presbyterijonų mokslo komisijos ir
nedėdieninės mokyklos komisijos.

Kl. O tos komisijos gavo tas biblijas iš Vokiet-
jos?

Ats. Taip, kiek aš apie tai žinau.

Kl. Bet presbyterijonų bendrija nespausdino tų
biblijų Amerikoje?

Ats. Ne.

Kl. Kada jūs mokinote nedėdieninėje mokyklo-
je, ar jūs bent kada kalbėjote savo klausytojams
apie tikėjimą ir jo atsinešimą link presbyterijonų
bažnyčios?

Ats. Ne.

Kl. Ar jūs mokinote savo klausytojus bent ko-
kio būdu pildyti įstatymus jų (— savos, katalikiš-
kos) bažnyčios?

Ats. Ne teologiskus įstatymus jų bažnyčios.

Kl. Ar jūs mokinote doriško tikėjimo skaitant
tulus skirsnius iš biblijos?

Ats. Nemokinau, bet skaitydavau vieną ar du
skirsnelius iš biblijos.

Kl. Ar jūs mokinote Dešimties Prsakymų, ant
paveiklo?

Ats. Nemokinau.

Kl. Teiksitės išaiškinti kokioje formoje jūs mo-
kinate juos tikėjimo?

Magistratas: Aš manau, turis jo visapusišką su-
pratimą. Jis sakė, jog parinkęs tulus skirsnelius
iš biblijos skelbimui doros, kaip atskirus nuo ti-
kėjimo.

Adv. Potter: P-as Bagočiau, šiame straipsne-
lyje yra skundas prieš jus, jog jūs norėjote prigauti
Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kur jūs pasisa-
kėte esąs piliečiu, kada jūs buvote išrinktu į presi-
dentus; ką jūs ant to atsakysite?

Ats. Ten nebuvo jokios prigavystės. Kuopos
balsavo. Mano kandidatūra buvo suteikta daugeliui
kuopų, kurios mane išrinko prezidentu.

Kl. Kada buvote išrinktu į prezidentus, ar bu-
vote apsipazinę su Susivienijimo įstatymais, ar stu-
dijavote juos?

Ats. Iki tulam laipsniui.

Kl. Bet tame laike jūs turėjote tik tai pirmaises
pilietiškas popieras?

Ats. Taip, daugias kaip metus, ir aš maniau,
jog tas yra pakaktina reikalavimui įstatymų. Ma-
no atsisakymas nuo Susivienijimo buvo visai skir-
tas — politiškas.

(T. b.)

BETCHOVENAS.

Mes jau daug rašėme apie didelius žmones, ge-
nijas, tačiau dar niekad nebuvo minėję nė apie
vieną muziką, tartum muzika nieko svarbaus ne-
reikštų žmonijos gyvenime ir jos kultūros kilime.
Ineidami šiuomi biografiškuoju straipsneliu į tą sri-
tį, trumpai aprašysime svarbiausius nuotikius iš
gyvenimo vieno iš didžiausių kompozitorių, butent
Betchoveno.

Liudvikas Betchovenas (Beethoven) gimė
gruodyje 1770 m. viename nedideliam miestelyje
Bonoje, Vokietijoje. Apie jo protėvius nedaug kas
yra žinoma. Jo protėviai paėjo iš Niderlandijos;
Betchovenas pradėdus buvo šiaučium, o didias jau
buvo geru muzikantu ir net buvo kapelijos vėdėju.
Bobutė gi buvo visai menka moterėlė, mylinti dik-
čiai pagirtuokliauti; tėvas irgi buvo pusėtinai gir-
tuoklis ir muzikantas. Betchoveno broliai taipgi
buvo menkučiais žmogeliais. Jis turėjo gerą atmin-
tį tik apie motiną, kuri buvo virėjo dukterimi, ir
apie diečuką, kuris pirmiausiai pradėjo mokinti
muzikos savo ainį. Apie Betchovenų šeimynos tur-
tą negali but jokios kalbos: tėvas gaudavo nedidelę
algą ir tai dar didelę jos dalį pragerdavo, taip kad
jiems prisiedavo gana tankiai nedavalgyt.

Iš pat kūdikystės Betchovenas buvo nelinks-
mas, užsimastęs; jis šalinavosi nuo visokių žais-
lų ir išrodė kaip ir užaušėliu. Ir tas nē kiek neste-
bėtina, kadangi nebuvo tos dienos, kad nebutų gavęs
mušt nuo savo girto tėvo, ypatingai buvo nelai-
mingiausias tas laikas, kuomet tėvas mokino jį
skambint ant fortepijono. Niekas negelbėdavo —
nē kudukio ašaras, nē motinos užtarimas; tėvas be
pasigalėjimo ir gan tankiai kotavodavo kudukį.
Bet už ttrijų metų Betchovenas jau geriau grojo ant
forte-pijono nž savo tėvą ir jis buvo atiduotas mo-
kinties pas tėvo draugą Pfeiferį, bet ir tas neišgel-
bėjo nuo kotavonės: tankiai pasitaikindavo, kad vė-
lai parėję girti tėvas ir Pfeiferis prisikeldavo kudi-
kį, kuris turėdavo skambint ir už nepataikymą gau-
davo mušt. Vienintėlis Betchoveno pasilinksmi-
mas — tai pasivaikščiojimas po miesto apilinkes,
tarpe puikių gojelių ant kranto upės Reino.

Dešimties metų budamas, jis pradėjo mokinties
griežt ant vargonų ir ant smuikos, o porą metų vė-
liau pradėjo imt lekiijas pas gana gerą pianistą
Neefe, kuris pirmutinis suprato Betchoveno gabu-
nų ir po jo intekme Betchovenas ne tik puikiai iš-
moksta griežt ant fortepijono ir vargonų, bet ir su-
sipažįsta su veikalais didžiausių pasaulyje muzikan-
tų: Bacho, Hendelio ir Mozarto. Metais gi vėliau
jau jis parašo pirmutines savo muzikališkas kom-
pozicijas, kurias jo mokytojas Neefe aštriai sukri-
tikavo, už ką Betchovenas buvo labai supykęs, ir
tik vėliau jis suprato, kad toji kritika buvo teisin-
ga.

Nuo 1783 metų jis gana tankiai griežia bažny-
čioje ir neužilgo gausa vargonininko vietą su visai
maža alga — 150 guldenų į metus.

Žinant kokiose aplikybėse tekėjo Betchoveno
kūdikystė, nesunku jau suprast, koks galėjo but
jo apskritas apsišvietimas. Taigi, jis visą apsišvie-
timą pasiėmė tik iš pradinės mokyklos ir tai dar tos
pačios nepabaigė, o nuo 15 metų jau prisiejo už-
dirbt sau ir savo tėvams duonos karnį. Jis net per
visą savo gyvenimą nešmoko gerai rašyt, skaitlia-
vimo gi daugiau nežinojo, kaip tik sudėt ir atimt
pdaugint arba padalint jis jau negalėjo. Latiniš-
kai jis labai menkai tegalėjo, o francuzų ir italų kal-
bas jis vėliau pats per save išmoko ir tose kalbose
liuosai galėdavo susikalbėt ir rašyt. Iš geografi-
jos ir istorijos jis irgi mažai ką žinojo, vienok tas
nedasimokinimas nē kiek nekenkė pasidaryt ši-
džiausiu dailininku muzikos srityje. Anot Lessin-
go — „genijui kaip kada dovanatma nežinot to, ką
visi žino“. Vėliau jis labai daug užsiėmė savėvie-
ta — daug skaitė, ypatingai senovės klasikus ge-
ruose vokiškuose vertimuose. Toks skaitymas ge-
rų raštų ir išdirbo jame platesnę pasaulėžvalgą,
saiką gyvenime ir doriškąjį idealą, kurį visuomet
jis stengėsi pasiekt ir kuris buvo taip augštas, kad
tuometiniai žmonės jį labai tankiai nesuprasdavo.

Apart to viso, jis susipažino dar su Gete, Šile-
riu ir Vegeleriu, ir šis pastarsis jį įvedė į gana ap-
šviestą Breiningų šeimyną, kurios namuose jis susi-
tikio su daugeliu kiltų žmonių, nuo kurių jis pasi-
sėmė daug mokslo ir idėjų, o po intekme Eleonoros
Breining pradėjo studijuoti tuometinius vokiečių
rašytojus — Klopštoką, Lessingą ir Gelertą, kurio
himnams vėliau parašė gaidas. Negana dar to. Jis
pradėjo skaityt Šekspirą ir Homerą; galop jis susi-
pažino su francuzų enciklopedistų raštais. Prisiei-
davo taipgi daug kalbėti ir net ginčyties apie Ame-
rikoje kilusį karą ir apie Didžiausią Francuzų Revo-
liuciją. Jis per visą savo gyvenimą prisilaikė res-
publikoniškųjų pažvalgų, kurias jis išsidirbo beska-
tydamas ir bestudijuodamas. Delei pilnumo pri-
versti esame paminėti, kad Breiningų namuose jis
susipažino su viena mergina, įsimylėjo jį, bet iš
tos meilės niekas neišėjo, išskiriant nesmagumus.

Nemenką rolę lošė Betchoveno gyvenime Koelno
kurfiurstas Maksimilijanas-Franciškus, kuris dau-
gelį kartų dikčiai kuomi-nors prisidėjo, kad su-
minkštinti-smuvelninti ant Betchoveno krintančius
gyvenimo smugius. Ir tik su jo pagalba Betchovenas
galėjo nukeliauti Vienon, kuri tuomet buvo pagar-
sėjusi muzikos srityje. Vienoje jis pasimatė su pla-
čiai pagarsėjusiu muziku Mozartu, kuris apie Be-
tchoveną maloniai atsiliepė.

Sugrįžęs iš Vienos, rado jau mirusia savo my-
limąją motiną, o tėvas taip labai buvo pradėjęs
gert, kad nieko daugiau jam neliko, kaip tik mal-
daut kurfiursto, kad jis tėvo algą neišduotų jam pa-
čiam. Visa šeimyna kentė didžiausią skurdą, ir
kad nors kiek užskirbt prisiejo Betchoveni net
jieskot lekijų ant fortepijono. Šiuom tarpu jis
antru kartu įsimylėjo, bet dabar jau į grafo von
Vestaliaus ainę, bet ir ta jo meilė tuščiai užsibaigė.

Vaziuodamas iš Anglijos jau pagarsėjęs muzi-
kas Gaidnomas tyčia užvažiavo Bonon, kad pasima-
tyt su Betchovenu ir susipažint su nekuriomis jo vei-
kalais. Gaidnomas suprato Betchoveno genialisku-
mą ir pradėjo jį dar labiau lavint, kuomet anas per-
sikraustė Vienon.

Vienoje Betchovenas susipažino su daugeliu
dailininkų ir šiaip jau augštos kilmės žmonėmis.
1795 metuose jis išleidžia savo trio, tris sonatas ir
jau pradeda viešai rodyties. Nuo šito laiko ir pra-
sideda tikras jo veikimas, kaip kompozitoriaus.
Nuo šio laiko jis, kaip kompozitorius, vis kila aug-
štyn, vis rašo geresnius veikalus, bet kaip muzikas,
kaipo išpildytojas, jis vis ėjo menkyn. Tiesą pa-
sakius, tam dikčiai kenkė jo neprigirdėjimas ir di-
delis inproptis pirštų nagus kramtyti. Daėjo net ligi
to, kad Betchovenas bijodavosi prieti prie instru-
mento, jei tikėdavosi, kad kas-nors jį gali girdėt;
net jo artimiausi draugai, norėdami išgirst jo puik-
ias improvizacijos, turėdavo griebties įvairiausių
priemonių. Artimas jo draugas Vegeleras taip apie
tai pasakoją: „Aš stengėdavosi bekalbėdamas nura-
minti jį ir kuomet man tas pasisekdavo, aš tyčia sės-
davau ant kedės ties raštines ir nutildavau: jei Be-
tchovenas norėdavo tėt kalbą, jis turėdavo sėt ant
kedės ties fortepijono. Ten besėdėdamas šonu į for-
te-pijoną jis viena ranka paimdavo kelis akordus ir
pasigirdavo puikiausios melodijos. O, kaip gaila,
kad aš jų tuomet negalėdavau užrašyt. Kaip kada
aš kaip ir netyčia padėdavau prieš jį gaidoms po-
pierių, jis tuoj greit prirašydavo, bet visuomet su-
lankstydamo ir paslėpdavo“.

Nuo 1795 ligi 1800 m. jis jau dikčiai neprigirdė-
damas, parašė šiuos puikius veikalus: romansą „Ad-
elaidą“, tris sonatas fortepijonui, puikiąją (C—
moll) patetiškąją sonatą, koncertą del styginių ir
vamzdžių instrumentų, šešis styginius kvarterus
ir tt. Šie visi veikalai ir šiandien kiekvienam ge-
resniam muzikui gerai žinomi, tačiau jie dar nėra
pačiais jo geriausias veikalais. Liudvikas Nolius
apie šiuos veikalus šiaip rašo: „Juose matoma tik
viena Betchoveno žymė — tai išdidumas. Delto,
kad jis galėtų viską pasakyt, neuženka dar mokė-
jimo valdyt muzikališkuosius irankius, bet dar reik-
kia pergyvent tuos gilius dvasios sujudimus, ku-
riuose galima pažint žmogų“.

Pirmutiniai penki metai Vienoje praslinko Be-
tchoveni gana gerai ir laimingai; jis uždirbdavo ne-
blogai. Su Betchoveno pagalba Vienoje apsigyveno
ir abudu jo broliai: vienas kasininku bankoje, o
antras aptiekorium; bet jiedu padarydavo daug ne-
smagumų Betchoveni. Čia jis rado naujus drau-
gus, iš kurių reikia pažymėti baroną Zmeskalį, ku-
ris daug gero Betchoveni yra padaręs. Tuom pat
laiku jis taip pat susipažino su daugybe gerų mu-
zikų.

Bet nėra to gero, kad nebutų jame truputis blogo.
Taip buvo ir su Betchovenu: jam gana tankiai pri-
siedavo perkest gyvenimo smugius, iš kurių la-
biausia jį nuskaudavo jo įsimylėjimai ir moteris, ku-
rios tankiausiai jį nepamylėdavo. Vienas tokis įsi-
mylėjimas ką tik neprivedė jį prie beprotystės.
Mat, jis del tos meilės išvažiavo vieno pažįstamo
dvaran ir tenai norėjo save badu numarinti. Prie to
viso dar ir jo sveikata buvo nepergeriausia; apart
to, kad jis buvo kurčias, dar prisidėjo skilvio li-
gos. Šios visos sūbėgusios nelaimės padarė didelę
žymę ant Betchoveno muzikališkosios tvėrybos, ir
nuo šio laiko jo veikaluose vis tankiau ir taffiau
skamba nuludimo melodijos.

Laikotarpyje 1800—1805 metų Betchovenas yra
parašęs labai daug ir tai labai svarbių veikalų, apie
kuriuos mes čia nekalbėsime, pažymėsime tik tre-
čiąją, taip vadinamąją šėdvyrių, simfoniją. Šioje sim-
fonijoje Betchovenas parodė visus savo gabumus,
savo tvėrybos genialiskumą. Ką-nors plačiau apie
ją kalbėti, mes negalime; per mažą muzikoje nuovo-
ką teturime. Užbaigus rašyti šią simfoniją, jis ant-
galvyje pažymėjo, kad ją pašvenčia Napoleonui.

(Užbaiga seka.)

P. Norkus.

SUSKAMBĖJO MANO KANKLĖS.

Suskambėjo mano kanklės,
Sujudo krutinė,
Ir iškilo sielos aidas
Erdvėn begalinėn.

Jis iškilęs ten skrajojo
Po dausas plačiasias,
Kvietė, šaukė junkt's prie jojo
Svajones drąsiasias.

Ir sukvietęs ten daugybę
Svajonių naujųjų,
Grįžt' į mane su kokybe
Minčių gyvensniųjų.

O sugrįžęs mano sielon,
Priduod' man drąsybės —
Liep' kovoti, nenustoti
Drąsiai prieš tamsybes.

Aš, pajutęs naują aidą,
Pilnutį gyvumo,
Drąsiai stoju ir kovoju
Prieš jiegas tamsumo.

A. K. L.—s.

PRIE SRIAUNAUS UPELIO.

Prie sriaunaus upelio
Aš verkiau, verkiau, —
Griaudžias ašarėlis
Vis brankiau, brankian....

Aš verkiau-ilgėjaus
Prigimtos šalies,
Bet kas mano verkumą
Tolujom girdės!...

Kas mirštančią sielą
Mano atgaivins!...
Ar sena motinė
Čion mane paguos!...

Ar miela sesutė
Man dainas dainuos!...
Kas priduos krutinei
Ramumo saldaus!...

Kas mane vargingą
Prie savęs priglaus!...
Griaudžios ašarėlis
Plovė veidelius,
Taip verkiau, ilgėjaus
Savo šalėlės....

A. K. L.—s.

PAGUNDA.

Tenai toli-toli kas švinta,
Turbut laivelis mariom plaukia.

Ar tu pažįsti tą žibintą?
Tai ji — daina — ten mane šaukia!
Kas pakraščiaias du-vienu eina,
O lydi juos bangų ošimas?

Tai aš ir tuje, mano daina,
Ir musų pulso aidas-rimas.
Ei plauk kim-plauk kim ten, dainele,
Toli nuo žemės, nuo pasviečio:

Mėnulis tiesia aukso kelią,
Ir sidabrinės bangos kviečia...
Kad bėgom nuo krantų trukšmingų,
Irklus vilnies pavedę valiai,

Su smėliu ir ramybė diugo;
Sudie krantai, sudie žemele!...
Per tavo plaukus dazgia vėjai,
Aplink žalčiais putoti rangos...

Kur tie koralai, ką žadėjai?
Kur mudu neša krioklės bangos!...
M. Gustaitis (Iš „Draugijos“.)

Ko sesutė liudi,
Ko galva nusvirus?
Ko veidai išblyškę,
Tarsi butum mirus.

Ko švelnutės lupos
Skausmo surakintos?
Ko užmerktos akys,
Tarsi numarintos?

Ei galva nusvirus
Ir veidai išbalę,
Nes svajonių gėlės
Rytmetųj nušalę.

Surakintos lupos
Meilės žodžiams žuvus;
Akys nebeverkia —
Ašaroms išdžiuvus.

M. Vaitkus. (Iš „Draugijos“.)

kestis eis vis augstyn.

Delei to vietiniai lietuviai dar bar subruzdą darbuoties.

Čionai vasario, 17 d., 1913 m. susitvėre Dramos Draugija, kuri per visą laiką kaip ir miegojo, t. y. laike visų metų tikta teistengė sulošti „Ameriką Pirtyje“; bet da bar draugijos nariai žada pradėti darbą rimčiau: Sausio 25 d. statys trijų veiksmų dramą „Kaip kas išmano, taip save gano“, o kiek toliau „Audra Giedroje“. Sarnarių toje draugijoje yra 20, bet yra daug dar norinčių prisirašyti.

„Vien. Liet.“ Skaitytojas.

Vykinkite Kristaus idealus gyveniman.

Antrame savo num., įžengtinia. me straipsnyje „Sukruskime“ suaimanavo „Draugas“, kad mūsų tauta nebūtinai bendrų šventenybių. Pasiskundė, kad tarpe lietuvių yra tokių žmonių, kurie, anot „Draugo“, begėdiškai, ciniškai išdrįsta kitaip žiūrėti į didžiausias katalikams šventenybes, „kitaip jas suprasti, negu supranta jas „tikrieji katalikai“.

„Bet mums čia kas kita turėtų rūpėti“, sako toliau „Draugas“. Turi rūpėti: „lietuvių atkrikščionijimo darbas, varomas atkakliai, nuosekliai ir su pragarišku uolumu“.

O to pragariško darbo vaisiai jau ir šiandien esą pasibaisėtini: doros žlugimas su visomis jo pasekmėmis, didios sielos iškrypimas — diletis pavojus lietuvių kulturai, visai lietuvių tautai.

Tą pavojų pajutes, „Draugas“ balsiai sutrimtavo ir suskato mobilizuoti pajėgas kovon su bausiu atkrikščionianėju lietuvių lietuvių priešu. Mobilizuoja kovon kunigus, šaukia pasaulinius, kurie „neveidmainingai rupinasi mūsų tautos kultūra“ — žodžiu — visus, kuriems idėja krikščioniškoji brangi, kurie supranta jos svarbą lietuvių kulturoje.

Bet pirma, negu pradėti mušti, „Draugas“ pasiūlė „rimtai iširti priežastis“ tokio spartaus lietuvių atkrikščionijimo, surasti tinkamiausius kovos budus, priemones. Pagaliaus pataria, ir tai mums rėdosi svarbiausia, apsižiūrėti, „ar nėra klaidų ir apsilaidimo ir mūsų katalikų pusėje“, da dėdamas — „turėkime drąsos prie to prisipažinti“.

Rėdosi nereikėti abejoti, kad klaidos yra, nes klaida — paprastas žmoguje apsišėkimas; o čia gi žmonės, kad ir katalikai. Laukti todėl tik belieka to drąsaus prisipažinimo.

Taigi „Draugo“ trimitas šaukia ir darbą-kovą. Šaukia mūsų lietuvių prakliniausius Kristaus idealus gyveniman vykinti bei kultivuoti dorą, be kurios butinai žlungti turėtų kiekviena tauta — žodžiu — stoti į kovą „pro aris et focis“ — už (tautos) ankurus ir namų židinius. Kas užginčys, kad tai ne švenčiausioji kiekvieno lietuvių priedermė? Todel belieka, rėdosi, be atodairos skubėti kuogreičiausiai stoti į darbininkų-kovotojų eiles po „Draugo“ siuloma vėliava. Laimėjimas kovoje užtikrintas, mano sau „Draugas“. Juk armija „Draugo“ mobilizuota, yt dangus nuo žemės skirtųsi nuo priešų armijos ir kokybėje ir kiekybėje: čia ir praklinus idealai už kuriuos karianti verta, ir šviešias, dori, kovoje užgrudyti, puikiai organizuoti vadai, ir skaičius jųjų kūr kas išdėsnis už priešų skaitėjų. Priešų gi armija — tai laukinės gaujos „makaki“, kaip

rusai vadino japonus pirm karės su jais; tai demoralizuoti valkatos, o jų vadai — tai tamsūs, egoistiški, be praklinusių aspiracijų cecilikučiai, laisvamaniai. Taigi peraišku, kurioje pusėje pergalė, triumfai.

Bet ar neatsitiks čia tas pats, kas atsitiko rusams su japonais? Juk ir rusų valdžia šaukdama savus pavaldinius karėn su japonais, rupinosi inkalbeti jiems, kad kariaus jie su tikybos ir tėvynės priešais, kariaus už prakliniausius, švenčiausius „dliu matuški Rossiji“ idealus: „za vieru, caria i otiečestvo“.

Bet atsirado rusų tarpe tokių, kurie suprato, kad „domi mors similis est“, tai yra — didžiausiais tikybos ir tėvynės priešais yra ne tiek japonai, kiek tos tikybos ir tos tėvynės ofiaciliški apgynėjai ir globėjai. Suprato jie, kad tokie tėvynės apgynėjai turi karę pralošti, kad ne japonai juos užveiks, bet jųjų pačių ištvirkimas. Taip ir atsitiko.

Ir verda dabar brangios kiekvienam rusui tėvynės nuo tikrų priešų išliuosavimo darbas, kurį „valdžia nuo Dievo“ „kramola“ praminė. Kas dabar tikram tėvynainiui rusui jo tikyba, kas jam jo tėvynė Rusija? Tikyba — nebe praklinus tobulumo padangėn kelias, bet jiega bei pamatas, kuris visomis pajėgomis palaiko nuolatine, didžiausia, vispusišką (politišką, ekonomiską, visuomeniską etc., etc.) skriaudą ir skriaudėjus. O kaip gyvenasi praklinusnei sielai „v svojom otiečestvie“ (savo tėvynėje), tai ir minėti nereikia — ji turi arba bėgti iš savo tėvynės, nors ją prakliniausiai mylėtų, arba joje žuisti. Toki, rėdosi, neužliečiantii Rusijos biurokratus pažanga, kaip pažanga medicinoje, ir toji nepakenčiama (Menčkov, dabar Bechtrev).

Kas rusams „otiečestvo“ (tėvynė) su jos nuo Dievo globėjais, tas katalikų daugumai šios dienos katalikų Bažnyčia. Nors myli ją, kaip savo tėvynę, bet taip trošku joje kiekvienai praklinusnei sielai, kad arba iš jos bėgt, arba joje užtrošk.

Ir ištikrųjų, kas atidžiai ir plačiau prisžiūri gyvenimui, tas pastebi, kad Bažnyčia šiandien — tai nebe priemonė, bet pati sau tikslas. — Tai nebe priemonė, nurodanti žmonijai augštesnių, praklinusių žmogijos idealų tikslą; tai nebe saulė, kuri kada-tai gailino, šildė ir švietė „super bonos et malos“, visiems žmonėms — ir blogiems ir geriems; tai nebe rodyklė, kuri kada-tai rėdė, kas Gera, Gražu ir Tiesu; tai nebe toji tautų mokytoja, kurios svarbiausia užduotis — mokyti tautas inkunyti gyveniman Kristaus atneštus idealus. Šiandien Bažnyčia — tankiausiai įrankis atsiekti žmoniškus, žemus egoistiškus tikslus; praveisti politiskus plenus, užlaikyti ekonominį status quo (kaip ligšiol) ir tt.; tai tik like murai, kuriuose neįsiekkok kultinės dvasios, gyvenimo turinio, nes apeigos už pinigus. Kalbu ne apie Bažnyčios teoriją, bet kas praktikoje yra.

Kas tokią skriaudą Rusijai padarė, kad ji net nuo aziatų atsilik kulturoje? Tai ne japonai ar kiti jiems panašūs priešai (japonai atpenė žymiai prisidėjo prie progreso pakėlimo), tai patįs Rusijos valdytojai, jos švietėjai, jos apgynėjai ir geradariai. Tą patį sako ir katalikų Bažnyčia: ne socialistai, ne laisvamaniai, ne pirmiečiai mano didžiausi priešai, bet „domestici mei — inimici mei“ (namiškiečiai mano — mano priešai). Kas gi tie namiškiečiai? Tai

pirmiausia dvasiškieji ir idealizuojantieji jį katalikai.

Taigi prisžiūrėkime atidžiau, ar ištikrųjų mūsų kunigai yra Kristaus praklinusių idealų apgynėjai, ar gal net jie tų augstų idealų priešai?

Geriausiai ant to teatsako patįs kunigai ir tenurodo, kurs kunigas išdrįs šiandieną neveidmainingai žmonėms pasakyti, ką sakė Povelas Ap., ty, „sekite mane taip, kaip aš Kristų seku“ (I Kor. IV, 16)?

Kur kunigas su šviesa apaštališko praklinumo aureole, išskleidanti neteisybės įkus ir apšviečiančia Evangelijos takus?

Kame ki toji žymi, aiški kunigų gyvenimo antitezė gyvenimui žmonių, gyvenančių sulig mūsų laikų priimtos teisybės, kuri visuomet taria: „nepažįstu to žmogaus (Kristaus)“?

Jei atsiras koks vienas-kitas dorėsnis kunigėlis — ne girtuoklis, ne paleistvis, ne mėgiantis mamonos, ant pirmo pašaukimo pildantis visais visiems bažnytinėms apeigoms, tai ar ir tam kunigėliui negalima pasakyti to, kas buvo pasakytą Efeso bažnyčios Angelui: „Žinau tavo darbus, triusą, kantirybę ir kad iškentėjai dėl mano vardo ir jo neprastojai. Bet turiu prieš tave, kad tavo pirmos mėlės netekai“ (Apr. II, 2).

Kur yra lietuvių kunigai, kuriems negalima butų pasakyti: „Secundum hominem ambulatis“ (į Kor. VII, 29), ty, vaikščiojate paprastų silpnų žmonių takeliais?

Užtai kiek kunigų daugiausiai ką išgali duoti Teisybės ištroškusiai žmonijai, tai tik įvairių rožančių, karunkelių, juostelių, agnoselių... ir kas juos išrokuos visus išblėsusios dvasios suragatus... Kristaus dvasios stoką užmainsio mechanika.

Kiek yra tokių kunigų, kurie iš Kristaus mokslo pasidirbo savo asmeniniam išdidumui pjestalą. Sėdžia sau ant jo išsipturė ir žemiausiu būdu džiaugiasi esą paties Dievo tarnais, po kojomis gi jų mėtosi išplėsti iš Evangelijos lakštai, nes ant jų parašyta tas, ko jie taip nemėgsta: „Jei kas nori buti pirmasis, bus visų paskiausias ir visų tarnas“ (Mork. IX, 34). „Mėgia pirmas vietas ant pokilės ir pirmas krases sinagogoje, ir pasveikinimus ant rinkos, ir buti žmonių xadinami Rabbi. Jūs gi nesivadinkite Rabbi, nes vienas yra jūsų Mokytojas: visi gi jūs esate broliai. Ir nieko nevadinkite tėvu ant žemės, nes vienas yra jūsų Tėvas, kuris yra danguje. Nesivadinkite mokytojais, nes jūsų Mokytojai yra vienas — Kristus. Kas iš jūsų yra didesnis, bus jūsų tarnu“ (Mat. XXIII, 6—12). Kiek yra tokių kunigų, kurie iš Kristaus mokslo pasidarė sau ne visai menką biznį...

O kiek yra kunigų, kurių ištvirkęs gyvenimas, girtuokliavimas ir kitoki „avimai“ net tamsius žmoniškus jau piktna... Bet gana.

Ne juodinti kunigus mano tikslas, o tik pasakyti, kodėl, sulig mano nuomonės, lietuvių inteligentų dauguma, kviečiama, kunių formuojamos armijos eilės kovon su belėveiais, ir ne tik inteligentai, bet ir žmonės-darbininkai, ne-intelligentai, jau suprasti padeda, kokios teisybės ir doros yra platintojai kunigai. Nes ką gi reiškia tos suirutės-revolucijos po parapajas (šiandien Chicago, Philadelphia ir kit. viet.). Juk tai šauksmas žmonių: „Nes pamokslų, bet doros pavyzdžių (reikalaujame) — ne pamoksluos Dievo karalystė“ (I Kor. IV, 20).

Suprantama, kad žmonija be tikybos, plačioje to žodžio prasme, normališka plėtoties nepa-

jięgs ir negalės eiti į plačią, šviešią ateitį. „Nėra kito išėjimo, — sako poetas Micevičius, — jie turi arba žuti, arba kitaip suprasti ir pildyti tikybą, negu ligšiol kad suprato ir pildė. Neužtenka žmonėms to, kad jie rado tikyboje pajėgas kantriai kėsti pasaulio neteisybės turi rasti ir pajėgas apginti Teisybę.“

Balsiau, „Drauge“, pusk savo ragelį, organizuok lietuvius ne į kovą su laisvamaniais, bet į darbą vykinti Kristaus idealus gyveniman. Apaštalai nekovojo, o tik ramiai sėjo doros sėklą, krauju savo ją palaistydami. Kovojo ne krikščionis, bet kovojo su krikščionimis Romos cesarizmas ir žydų teokratija, ir štai kas liko pergalėtoju. Todel į darbą — pirmiausia išgydykite katalikus nuo Kristaus dvasios bankruto ir naikinkite terminus, kurie baigia ardyti Bažnyčios sienas, o ne keikite socialistus bei laisvamanius, kurie, matydami jų netikusius darbus bei pasielgimus, negali tylėti... ir netylės. Išmintingam užteks.

N. Binatas.

Prie „lietuvių“ operos Paryžiuje.

„Vien. Liet.“ pasisako, kad žinia apie lietuvių operą paėmusi iš vilniškės „Vilties“, N 147 1913 m. Čia man svarbu šita apie tokį dalyką ir savo dylekį pridėti. Užrimtesnius mūsų muzikus aš neooooo pipj opj ogkčjetjseta, itia sibijau, nes tie nebus sumėškierioti, bet perspėju kitus, kad tokiam dalykui jokių lietuviškų motyvų nesūstų. Mūsų muzikai, o su jais dar jauni kompozitoriai, nėra galutinai subrendę, o čia svetimtautis imasi mums pateikti „chef-d'oeuvre“ su pagalba muzikos „patarėjų“. Geriausias muzikos veikalų pagimdo tokie, kurie buto gimę toj tautoj ir persiėmę jos motivaus: nieks kitas to nepajodarys. Tokie atsitikimai ne pirmą kartą jau apsišėškia — tuli svetimtaučiai bandė kitiems rašyti, kuomet sau parašyt negalėjo nieko ypatingo. Pastaraisiais laikais gresni už p. S. Lazzari rašė rusams operas. Parašė „Siberiją“ ir „Fedorą“. Pseudo-patriotai gerėjasi tuomi, kad svetimtaučiai rašė. Bet paklauskite tokių rusiškų žvaigždžių, kaip Glazunovas Peterburgo konservatorijos direktorius, A. Liadov'as, Grečaninov'as, Rachmaninov'as, arba ir mūsų kompozitorius: Sosnovskio, Šimkaus, Talat-Kelpšo ir kitų panašių — kiekvienas, be abejonės, pasakys, kad tai rusų motyvus tik špurdė. „Fedorą“ anais metais scenoje girdėjau Ryne ir kaip man buvo gaila net to rusiško sudarkyto „kamarinskio“, nekaltant jau apie kitus motyvus. Kompozitorius Franketti norėjo rusiškai suokti, o mosta-gavo itališkai, ir išėjo pagailėtinai.

Kalbama apie padarymą mūsų tautai „didžiausios garbės“ su busima „lietuviška opera“. Kaslink tos garbės, tai jau ją darė Italijos kompozitorius A. Ponchielli (libreto A. Ghislanzoni, pagal Micevičiaus „Konrado Wallenrodo“), parašęs operą „Lituaniai“, apie 30 metų tam atgal. Ponchielli toj eilėj, kaip Donizetti, Verdi, Arrigo Boito — Italijos žvaigždės ir tai nieko neįsėjo. O jau ir libretto daug lietuviškesnė, negu dabar teikiama. Lietuvis muzikus labai praščiau saugoties atsakomybės prieš mūsų jaunos muzikos plėtojimą-

si, o Paryžiaus Inform. Lietuviškam Biurui pasiėmusiam už tokio dalyko, statau už pareigą apsauginti su lietuvių muzikale literatūra, kaip spausdinta, taip ir rankraštinė, kad išvengus kitų lietuviškų kompozitorių, tėmų, kad nedarius plagijatu. Mylėtojai gali kur suradė, ir be užrašo kieno ji yra, pasiūst kompoziciją Biurui, o šis ir pristato pagal antrašo ir tiek. Kompozitoriams lietuviams paskesniai pasakys, kad tai jiems dar garbė padarė. Toks, amerikoniškai pasakius, „trikas“ rimtu vardu užsivadinsiai įstaigai neprikėrėjo skleist, ir tas nebuvo jos kompetencioj.

Mikas Petrauskas.

Dev. Myl. Dr-tes reikaluose.

DAR APIE RASTŲ DEIDIMĄ. Gerb. prezidentas, p. Pr. Butkus, mums šią savaitę dar šiaip rašė reikaluose leidimo mūsų Drjos naujų rastų:

„Savame laike buvau rašęs vienam kitam mūsų leidėjui apie tai, kad priduočiau kainas delei Strazdelio rastų, bet ikišiolei dar negavau atsakymų.

„Motina“ spausdinasi pas p. Ilgaudą ir organe jau buvo apskelbta. „Motinos“ pirmąsias korrekas padaviau lapkričio pirmose dienose pui Balučiui, bet da negavau. Tikėjau, kad „Motina“ išeis sausio mėnesyje. Kaip matai, čia vėl „stop“.

„Šiandien (sausio 12) kun. Žilinskas man pranešė, kad jisai jau apturėjęs 30 egzempliorių savųjų rastų ir užtikrina, kad J. Jonilos raštai bus išsiūsti sausio 10—12 d.“

~ PASKAITOS.

Brooklyn, N. Y. — Sausio 18 d. vietinė TMD. 3-čioji kuopa surengė savo draugams ir pašalinei publikai paskaitas, p. Draugelio salėje. Skaitė p. J. O. Širvydas ant tėmos: „Kaip reikia kuną lavinti“. Skaitytojas sykiu ir parodinėjo, kaip reikia atlikti tuli lengvi įvairių kuno dalyų lavinimai, kurie suteikia kunui miklumą ir aspergsti nuo daugelio ligų. — Klausytojų buvo susirinkęs nemažas būrelis.

Paskiaus atsibuvo kuopos susirinkimas, kuriame, tarp ko kito, kuopa nutarė parengti ant vasario 15-tos dienos vakarą su balium ir su įvairiais pamarginimais, kaip tai trumpais prakalbos, žaislai, šokiai ir tt.

NEPAMIRŠKIME APIE VĒLUVĄ.

Šiais savo keliais žodžiais aš norėčia atkreipti savo vietaučių draugų atidžią, idant nepamirštume jau nesykį pakelto klausimo apie lietuvišką vėluvą. Reiktų mums TMD. sykį ant visados susirinti nepertraukiamu ryšiu su mutų tautiška vėluva. Mūs Drangi-ja gerai daro, kad leidžia kultūristus raštus, bet reiktų ir gerų pavyzdžių; reiktų mūsų žmonėms indiegt išmintingą patriotišką diegus ir savo tautos bei savo žmonių mylėjimo dvasią.

Mes matome, kaip svetimų tautų žmonės, savo iškilminguose vakaruose ar suvažiavimuose ištėsia savo vėluvą. Tuomi pasirodo visam pasauliui, jog nori gyventi ir su savo tautos žmonėmis eiti pirmyn, kur visas pasaulis keltuja. Reiktų ir mums savo išdėsnė susirinkime drąsiai ir neidrovint iškelti savo vėluvą ir parodyti, kad mes esame subrendę žmonės. Net ištikrė, nors mes ir gėlumės, jog esame suvyrę, bet neparodydami savo susirinkimui

darbais ir gerais patriotizmo pavyzdžiais, pasirodome neaugščiaus bestovė užu iš Afrikos atvežtus negrus...

Jau buvo „Vien. Liet.“ rašyta, jogei pagal mūsų gerb. Dr. J. Basanavičiaus patarimo, vienas iš mūsų vietaučių, butent p. V. Struogis (442 Grand Str.) jau užvedė lietuviškų vėluvų išdirbystę. Aš pats susirašiau su p. Struogiu. Jisai man atrasė, kad vėluvos jau yra dirbamos ir trumpame laike jau busių ir gatavų. Rašė, kad jų prekė busianti šitokia: didžiosios vėluvos, 5 pėdų ilgio ir 8 pločio lešuosiančios 10.00. Mažesnės, busių pigesnės. Nors visuomenė, draugijos ir pavieniai žmonės tą girdėjo, vienok šiandien visi tyli.

Kas praėjo, jau nėra ką kalbėti. Bet reikia atkreipti atidžią TMD. kuopų. Broliai, jeigu mes save vadiname patriotais ir tėvynainiais, tai butų kiekvieno primutinė priedermė sau įsitaisyti vėluvą, kurią vartoti visuose iškilminguose vakaruose greta su amerikoniška. Tada mes duosime pavyzdį ir kitiems pavieniams žmonėms bei draugijoms tokias vėluvas įsitaisyti ir lietuvių vardą tarpe civilizuočių ir politiškai norinčių gyvuoti tautų pastatyti. Nepamirškime savo vėluvos!

K. A. Orlauskis.

DELEI SUMANYMO APIE APSAUGĄ IR PAŠALPĄ.

Perskaicius p. J. Šliškio straipsnelį „Vien. Liet.“ 50 num. 1913 m. ir p. K. A. Orlauskio 1 nr. 1914, man parėjo mintis išreikšti savo nuomonę. Gal nekuriu mūsų nariai ir mano, kad apsauga ir pašalpa butų labai praktiška įsteigus prie TMD. Bet aš apie tai manau visai priešingai. Mano nuomone mes netik nepagerisime T. M. D., bet dar pasirodysime, kad mes jieskome to, ko mums nereikdo per kelioliką metų. Man rėdosi, kad TMD. atgal keli metai visai silpnai gyvavo, o nebuvo nei mislies apie apsaugą ar pašalpą. Ir vėliaus Draugija be to viso gan gerai pakilo. Mes pamename prieš išleidimą Dr. V. Kudirkos rastų, kad buvo jau kalbama net apie TMD. mirtį, o apie apsaugą ir pašalpą jos pakėlimui nei žodelio. Tai kam yra dabar tas reikalingas? Gal p. K. A. Orlauskis mano, įvesdamas pašalpą prie kuopų, daug pagerinimų padarytų kuopose ir pačiai TMD? Bet jis nei nepamąsto, kad įvedant pašalpą į kuopas, reikės tada perkreipti visą TMD. sistemą ir negalės TMD. gyvuoti po dabartinį čarteriū, — nes, tada jau nesikaitys kultūrinė draugija, kaip pašalpine. Tada, išėmus čarterį vienoje valstijoje, reikės kitur vėl užregistruoti. O jei įvesime apsaugą, reikia žinoti, kad tada turėsimė priimtinė narius taip-pat, kaip ir kitose draugijose su daktaro palindijimu, pagal metus. Mokestis turės buti, pavyzdin, kaip ir SLA. Toliaus pažvelgkime, — šiandien gali prigulėti į TMD. žėdnas vienas lietuvis, nežiurint ant jo metų senumo, nei ant jo sveikatos; o jau kaip bus apsauga ar pašalpa, tai tuomet daugeliui bus kliūtis likties draugioj, ir dauguma mūsų brolių liksis atskirti nuo tautiška-kultūrinės draugijos.

Gerbiamieji! kurie manote apie apsaugą ir pašalpą pirma pamąstykite apie visas aplinkybes ir kas TMD. yra, tuomet nereikės mums pašalpos nei apsaugos, nes jau turime suvienijimą Lietuvių Amerikoje su pašalpa ir apsauga; turime SLA. ir apsaugą, o čia kaip kalbama draugijoje, tai pat pamąstykite.

apie SLA.— nes ir ši draugija yra ant panašių pamatų kaip ir TMD. — kam reiktų mūsų tautiškas spēkas skaldyti į dalis? Kas nori pašalpos ar apsaugos, tas gali lengvai tą gauti SLA.

Dar pavyzdys. Visą praeitą laiką TMD ir SLA. laikydavo vienu kart seimais, net vienoje svetainėje. O kada įvestume apsaugą ar pašalpą, jau tas ryšys tarpe šių organizacijų turėtų trukti. Reikėtų TMD. laikyti seimus atskirai. Kiek tuomet vėl bus kelionės lėšų, kiek žygių uždyka! Vėly bukime prie SLA. ir šalia jo tvėrkime TMD. kuopas. Tada viskas bus mums ant naudos, nes susirinkimuose SLA. kuopų galėsime išrinkti ir TMD. duoklę bei pasitarti apie visą TMD. stovį.

M. Mockapetris.

PADEKAVOJIMAS.

Mes, žemiaus pasirašiusieji, vardan „Lietuvių Viltis“ literatinės draugijos po globa šv. Kazimiero, šiuomi išreiškiame viešai širdingą ačiū TMD. už paaukavimą visų savo išleistų raštų.

Su tikra pagarba,
„Lietuvių Vilties“ valdyba:
Pirm. J. S. Martišūnas,
Sekretorius P. Česna.

Iš Lietuvos.

Išvystė Amerikon.

Lapkričio mėnesį per Liepojaus uostą iškeliavo Amerikon 4,841 žmogus, iš jų yra 3,292 vyrai ir 1,549 moters. Tarp kitų buvo tame skaičiujė: 40 bulgarų, 6 vokiečiai, 5 anglai, 14 danų, 63 persai, 12 amerikiečių, 7 turkai ir 4 šveicarai. Tuo pačiu laiku iš Amerikon sugrįžo per Liepoją 2,749 žmonės, iš jų 2,178 vyrai ir 571 moteriškė. Tarp sugrįžusiųjų buvo: 4 austrijiečiai 2 anglų, 8 vokiečiai, 11 danų, 1 italas, 27 persai ir 10 amerikiečių. Daugiausia važiuo Rytų Azijos kompanijos garlaiviais (2678 keleiviai) ir Karlsbergo ir Spiro komp. — 1,951 keleivis.

(„Viltis“)

Mokslas ir mokyklos.

Ukmergė. Sausio 9 d. buvo čia nagrinėjama dvarininko Meistavičiaus ir valstiečio Vežinto byla dėl elito slaptos vaikų mokinimo.

Keli Maistavičiaus dvarų darbininkai kreipėsi į Vyžuonų liaudies mokyklą, prašydami priimti jų vaikus mokyklon. Mokytojas vaikų į mokyklą nepriėmė dėl vietos neturėjimo, bet pasisiūlė pats juos pamokinti namie.

Buvo išrinktas tam tikras „daraktorius“ ir mokslas, Meistavičiui pritariant, prasidėjo.

„Daraktorius“ Vežintas ir Meistavičius buvo labai tiesios traukti ir apygardos teismo nuteisti: Meistavičius 8 rub. ir Vežintas 2 rub. pabaudos.

Panemunėlis.

Brolių Stačkų dirbtuvė Panemunėlio stotijje daro visokius žemdirbiškus įrankius: žagrės ir visokių rūšių plugus, akėčias, drapakus, kuliamas mašinas, taiso naftos ir gasolino motorus ir t. t. ukininkams už prieinamą kainą. Užsakymus išpildo greit ir sąžiningai. Tad geistina, kad aplinkiniai tautiečiai su visokiais reikalais kreiptųsi į brolių Stačkų dirbtuvę.

J. S.

Vilnius.

Iš Landvaravos stoties pranešama, kad laike buvusios šiomis dienomis vėtro apversta ant geleikinkelio 20 tuokių prekinų vagonų.

Kemėnai.

Pan. ap., Salocių par. Naktį iš 10 į gruodžio rasta ant Bauskės vieškelio Baltpamušio miške nebegyvas ukininkas Povilas Motiejūnas iš Velžių. Vargšas grįžo iš Bauskės nuo turgaus partlavės sėmenis ir ką ten dar, ir kaip dažnai grįžtantiems gerus vežimus pardavus pasitaiko kelyje „susirgti“, taip ir jau užėjo „slabnumas“. Vadelės įsisuko ratan ir beeinantį arklį pasuko griovin. Ir lyg tyčia ratai apvožė ir prisilėgė nelaimingajai. Nabašninkas vežėsi prisipirkęs: pusę birkaivo druskos, naginėms odos ir dar kokių ten prekių, pinigų gi turėjo apie 15 rub., kurie buvo rasta pas jį.

A. Balandis.

Udrija.

Suvalkų gub. Pas mus sudegė medinė bažnyčia. Išmanų kaimo sudegė M. Pudinaičio namai; nuostolių 360 rb. Giniunų kaime arklis suspardė 45 m. šeimyninką, kuris į trečią dieną pasimirė.

Udrietas.

Anykščiai.

Kauno gub. Pas mus per valstiečių sueigą, žemiečių viršininkui patarus vienbalsiai tapo pririntas sumanymas Anykščiuose įsteigti miesto mokyklą. Valstiečių viršaitį renkant daugumas norėjo įsipirkti už „magaryčias“, bet čia valstiečiai parodė savo susipratimą, nes išrinko J. Baltuška, kuris jokių „magaryčių“ nežadėjo ir nedavė. Už tai galima tik pagirti valstiečius.

Valstietis.

Panevėžys.

Gruodžio 1 d. čia atsibuvo, taip sakyti, tautų vakaras naujai patstatytame p. St. Montvilo teatre. Mat Panevėžys iki šiol neturėjo savo „teatro“. Buvo šokiškos-tokios salės, kuriose vargais-negalais prisieidavo vaidinti, bet dabar ir ta spraga liko užkišta. Dvarininkas St. Montvilas turėjo šaltkalyvystės fabrikėlį, kuris prieš tris metus buvo sustojęs. P. M. giridamas nuolatinių panevėžiečių dejavimą, kaslink teatro, sušaukė visų tautų dramatiškų draugijų valdybas ir su joms pasitaręs savo lėšomis fabriką perdirbo į teatrą.

Taigi gruodžio 1 lietuviai, lenkai ir rusai vaidino po mažą veikalėlį ir dainavo rusų ir lietuvių chorai. Buvo kviesti ir žydai, bet šie nesusėję prisiruosti. Sakė pasveikinimo prakalbas visomis kalbomis, ant kurių pats Montvilas atsakinėjo. Iš lietuvių kalbėjo pp. Petkevyčaitė ir Valiukas. Už spektaklius p. Montvilas pasvartyrė penkioliktą nuosimtį iš apyvartos del užlaikymo teatro. „Taigi tos sanlygos visiems lengvai prieinamos. Tik gaila, kad nebuvė leidžiami korespondentai. Visgi turim p. Montvilui tarti širdingą ačiū.

St.

LIETUVIAI SVETUR.

Iš darbininkų gyvenimo Vokietijoje. Atvykęs Vokietijon pamatė kitokią reginį, kaip pas mus. Miestai-miesteliai nors maži, bet papuosti ir švarūs ir tvarkos užtenka. Nukeliavęs į tuos miestus dažnai susitinki žmonių ir iš Rusijos arba Didžiosios Lietuvos. Tylėje ir Karalienėje yra karciamų, kuriose daugelis lietuvių ir lenkų matyt. Daugiausia yra nuo Tauragnų ir Raseinių. Daugiausia gi jų yra tai neatlikę kariuomenės. Keista, kad jaunuoliai išsizada savo gimtosios šalies. Nejaugi taip sunku atitarnauti tie trys metai, o paskui liuosman geriau grįžti savo tėviškėn, negu vargti Vokietijos laukuose, kame su dvarų darbininkais, kaip su

lietuviais, taip ir su lenkais, dvarininkai elgiasi, aki ps su gyvuliais. Dirba jie ištisas dienas laukuose arba pastogėse; grincios duodamos kuoprasčiausias; kaip vyrams, taip ir merginoms vienoj grincioj guolis. Užmokėsis taip pat menkas. Vasarą moka po 2 marki 20 feningų, arba vienas rublis dienai ir duodama išsipirkimui (? Red.) vienai savaitei 4 m., arba 2 rub. Taigi, galima matyti, kaip jie maitinasi, jeigu duonos svaras kainuoja 5½ kap., mėsos kiaulienos svaras 45 kap. Užtektų lietuviams kluonos ir Lietuvoje; kad tik darbuotųsi, nereiktų po svetimus kraštus blaškyties ir aukso kalnų jieskoti. Tik daugiau šviesos mums reikia.

Pranas Duobrys.

(„Liet. Ukin.“)

Vietinės Žinios

Išsiėmė apsivedimo laisnius:

- Ant. Jančauskas, 411 Keap St. su Moniką Gečiute, 428 Humboldt Str.
- Andrius Straigis, 215 Bedford Ave. su Elzbieta Maskolaičiute, 55 So. 2-nd St.
- Pranas Sakalauskas, 96 No. 1-st St. su Katrina Bubniute, 94 So. 1 3-rd St.
- Moiejus Kaupas, 145 Green St. su Antonina Nepackiute, 51 So. 3-rd St.
- Vincas Siemunas, 321 Plymouth St. su Ona Bartašunaite, iš ten-pat.
- Antanas Kazlas, 209 Freeman St. su Marciną Pitniumiute, iš ten-pat.
- Jonas Bitautas, 316 Wythe Ave. su Ludvika Eidukiute, 200 John St.
- Ludvikas Tarasevičius, 183 Front St. su Elzbieta Janušoniu- te, 88 Gold St.
- Kazimieras Sivickis, 1145 Washington Ave., New York, su Viktorina Ankundavičiute, 184 Atkins Ave.

D-ro Šliupo prakalbos.

Sausio 20 d. Tautiško namo svetainėje ant Grand Str. atsibuvo Fr. Ferrero kuopos parengtos prakalbos. Kalbėjo visiems lietuviams gerai žinomas tautietis bei laisvamanybos skelbėjas d-ras Jonas Šliupas. Jis savo kalboje trumpai papasakojo apie praeities lietuvių stovį bei susipratimą — nurodė, kas seniau buvo lietuvių liaudies vadovais ir ką tie vadovai nuveikė. Paskui šis ranešė, kaip stovi apšvieta, susipratimas ir tautos dalykai dabar Lietuvoje. Galop perėjo prie Amerikos lietuvių. Perbėgęs Amerikos lietuvių historiją, d-ras J. Šliupas apsisoto ant dabartinių santykių tarpe lietuvių su skirtingomis pažvalgomis, priklausančių prie įvairių partijų. Čia jis kiek plačiau kalbėjo apie klerikalus, socialistus ir laisvamanybus; bet daugiausiai laiko šioj prakalbos dalyj buvo pašvęsta socialistams. Kalbėtojas aiškiai nurodė netikusią mūsų socialistų taktikę ir nešvarią jų kovą su tautiečiais. Jis privėdė, kas išties rūpi mūsų socialistams — augstos idėjos dalykai ar kas kitas. Pažymėjo net tą, kad lietuviai-socialistai daugiausiai mėgsta kelti trukšmą ir drumstame vandenyje žuvis gaudyti.

Tą tuoj patvirtino čia buvę socialistai. Kaip tik pabaigė kalbėti Dr. J. Šliupas, jie pareikalavo su jais padiskutuoti (gerai žinomos tos jų diskusijos!). Kada gi vakaro vedėjas, A. Augnūnas, paaiškino, kad jis diskusijų nedalei-

džia, nes užkvietimo lapeliuose visai nebuvo apie diskusijas minėta, o galop, kadangi tai yra paprastas vakaras, tai publika turi eiti ant pasilsio, ypač kad sekančią dieną turėjo atsibuti p. A. T. Račūno vakaras (Lietuva Amerikoje), tai socialistai pakėlė tokį trukšmą, kad galima buvo manyti, jog tie „susipratėliai“ yra visai nustoję žmoniškų jausmų, mandagumo, o gal net ir... Taip trukšmingai pasibaigė vakaras. Aišku, kas per paukščiai tie darbininkų „išliuosotojai“ bei ateities „apaštalai“...

Bedarbė dar nesimažina.

Tarpe lietuvių dar labai daug yra matyties bedarbių. Rods pradėjo dirbti kai-kurios siuvėjų šapos, kaip ve p. Bučinsko ir kitų, bet tai dirba nevisai pilną laiką ir su mažintu darbininkų skaičium. Skaitoma tarpe lietuvių apie porą tukstančių bedarbių.

Suėmė plėšiką iš Rusijos.

Ant So. 4-tos gatvės, sėdant į Delaney karą Mrs. Silverman pajuto, kaip iš jos rankų kas traukia krepšiuoką. Suriko ir detektivams atbėgus suėmė plėšiką, kuris pasirodė esąs koks ten neseniai iš Rusijos atvažiuavęs Bloom, draugas Meyerio, Moskovitz, kurį neseniai nuteisė į Sing Sing kalėjimą ant viso amžiaus. Moskovitz buvo taipgi iš Rusijos atbėgęs. Jis buvęs Sibiroje už užmušimą keleto žmonių.

Paminėjimas Petrapilės skerdy- nių.

Pereitą ketvergą buvo Tautiško namo salėje susirinkimas paminėjimui darbininkų išskerdimo Petrapilėje sausio 22, 1905 m. Žmonių buvo pilna svetainė. Kalbėjo pp. Šukys, Baranauskas ir Grigaitis. Pirmųjų prakalbos vidutinės. Bet p. Grigaitis kalbėjo labai ilgai ir nuobodžiai. Publika pradėjo pagaliau šaukti: „Sustok, drauge, gana!“ Be to jis gana neteisingai nukalbėjo apie Maskvos sukilimus, kurie yra žinomi vietiniams, tenai tuo laiku buvusiams. Nepatogus buvo p. Grigaičio raginimas, kad su savo priešais bei kapitalistais reikia kovoti kuoatšiausiai. —net anot jo, galima „griežti už gerkles!“ Žinoma, kapitalistų nėra ko gailėtis, bet raginti žmones prie piktadarystės — juk irgi ne kasžin koks išrokavimas...

Šiaip vakaras nieko. „Aido“ choras, po vadovyste p. L. Eremino, dailiai sudainavo.

Račūno vakarėlis.

Pirmasis p. A. T. Račūno vakaras atsibuvo 21 d. sausio, McCaddin-salėje. Vakaras iš visų pusių nusisekė. Publika buvo 700 žmonių, nors tikiečiai buvo nuo 25, 50 ir 75 centų. Parodė naujai atvežtus iš Lietuvos vaizdelius ant judomųjų paveikslų ir slaidutėmis: Lietuvos vietas, kaip jaunimas šoka, žaidžia ir kaip laukus dirba: arią, rugius kerta, linus rauja, bulves kasa; kaip kai-kuriose vietose procesijos vaikščioja, ir tt. Buvo parodyta ir Prūsų lietuvių vaizdeliai. Taip gi čia pat buvo keletas deklamacijų (p-lė Struogiūtė) ir iliustruotų dainelių (p-lė Kancieriūtė). Vakaras nusitęsė net iki 12-tai valandai.

Vasario 1-mą p. Račūnas ren- gia kitą tokį vakarą Tautiško namo svetainėje su įžanga tik 25c. ypatai. Velytina kiekvienam lietuviui apsilankyti, nes daug ma- lonių įspudžių galima išsinešti.

Teatras „Svetimas Dievas“.

Pereitą subatą Tautiško namo salėje buvo lošta „Svetimas Dievas“. Rengė Lietuvalėčių Unija. Publika susirinko vadinamam.

Ir lošimas išėjo neblogiausiai.

Kiek kaštuoja elektriķa ir gasas. Miesto valdžia apskaitliavo, kiek siemet kaštavo New Yorko ir Brooklyno gyventojams elektriķa ir gasas. Imant žmonių skaičių, — vyrus, moteris ir kudikius, ir išdalinus išmokėtus už elektriķą ir gasą pinigus per metus, išpuola nuo galvos po... \$30! Bet ke li iš bėdinesnių elektriķą vartoja?...

Bažnyčioje moteris turės būti vienplaukės.

(Tr. Congregational bažnyčioje kun. Cadman apskelbė, jogei nuo šiolei žėdna moteris bažnyčioje, pamaldų laiku, turės nusiimti skrybėlę, kaip ir vyrai. Dėlei šito iškilo didelis moterių tarpe triukšmas. Šaukėsi net savo vyskupo. Bet vyskupas mandagiai moterims atsakęs, kad jis jās pripažįsta lygiomis su vyrais.

Jau mandosi juroje!

Kokie buvo užpereitą savaitę šalčiai, jau nebereikia brooklyniečiams priminti. Vienok yra tokių kunų, kurie šaltį visai ignoruoja. Užpereitame nedėdienyje Brighton Beach pajuryje laikraščiai suskaitė apie 40 vyrų ir moterių besimaudančių. Vanduo šaltas buvo iki 34 laipsnių!

Scenos Mylėtojų Choro vakarie- nė.

Poreitos nedėlios vakare New Plaza svetainėje atsibuvo dailus vakarėlis, parengtas Scenos Mylėtojų Choros paminėjimui 3-jų metų sukaktuvių. Buvo svečių į šimtą žmonių suviršum. Apart vakarienės, kurioje dalyvavo svečiai net iš kitų miestų, kaip antai: Ansonia, Conn.; New Haven, Conn.; Newark, N. J.; Bayonne ir tt., buvo įvairi pasilinksminimai, kaip tai šokiai, žaidimai, pasiūnėkėjimai ir tt. Prie vakarienės stalo buvo pasakyta keletas kalbų; kalbėjo pp. vakarėlio pirmi- ninkas J. Ginkus, J. O. Širvydas, V. K. Račkauskas, M. J. Vinikaitis, J. Šaltis, A. M. Martus, p. A. Staniškis ir kiti po truputį. Abelnai labai gražiai vakarėlis tapo praleistas.

Šis tas

Virginijos pečlinda suėda 198 gyvastis į dvi dienas.

Spal. 30 d. pereitų metų Wisconsin'o universitete atsibuvo moksliskas tyrinėjimas įvairių paukščių, kurie gauna sau maistą iš įvairių gyvunėlių.

A. R. Cahn zoologiskos laboratorijos pagelbininkas paduoda šio kį tyrinėjimo rezultata: Virginijos pečlinda 1½ svaro sveriantis paukštelis, pasirodė esąs stebėtinu rikiu įvairių gyvunų.

Vieną dieną šis paukštelis suėdė 144 mažus gyvunėlius, 12 žjogų, 12 šiaip kirminukų, 3 vandens vabalus, 1 vandens skorpijona 3 colių ilgio, 2 saulėžuvį po 1½ col. ilgio, 1 durklę (žuvis) 2½ col. ilgio, 1 kirmėlę ir 15 musių.

Antrą dieną šis paukštelis suėdė 5 širšes, 1 vėžį 2 col. ilgio, 1 varlę 1½ col. ilgio ir vieną gyvatę 8 col. ilgio.

Iškarto gyvatė padarė paukšteliniui nemažai „baderio“ — jis bandė gyvatę gyvą prartyti per astuonius sykius, bet nepasisekė. Galų gale nugalabino ją negyvai ir saldžiai sau prarijo.

Į dvi dienas šis paukštelis suėdė daugiau, negu jis patsai kad svėrė.

L. G. Kazūnas.

Iš vagių į šventuosius.

Indomi historija atsitiko su

vienu Londono vagiu bei piktadariu. Išėjęs tamsią naktį ant paprasto „darbo“, jis, visai netikėtai, papuolė į namus, kurie priklauso garsiojo „Išganymo Armijos“ („Salvation Army“) vado, mirusio gen. Booth'o, dukterei. Čia reik atminti, kad „Išganymo Armijos“ tikslas — atvertimas į tiesos kelią visų tų, kurie iš jo iškrypo.

Atsiduręs valgykloj, vagis ėmėsi savotiškai „veikti“. Artimiausiam kambaryje miegojo panelė Booth. Pabūdusi nuo bėdėsio, ji tuoj suprato, kame dalykas. Narsi mergina („Išganymo armijoje“ ji jau turi kapitono „čią“) ne tik tai kad ne puolė bėgti, bet drąsiai stojo prieš piktadarį su pertikrinančiais žodžiais.

Sučiuptas prasižengimo vietoj, vagis perpuolė ant kelių ir tylėjo. Panelė Booth tęsė toliau savo pamokslą. Ji kalbėjo taip gerai ir su tokiu dvasios inkvėpimu, kad piktadaris pradėjo melsti jos atleidimo kaltės bei susimylėjimo, paaiškindamas, kad jis ėjo vogti nepernešdamas bado jausmo.

Panelė Booth paėmė vagilį už rankos ir nusivedė jį virtuvėn, kame suteikė jam riebią vakarienę. Jam valgant, panelė neperstojo prikalbinėti, idant jis sugrįžtų ant tiesaus kelio.

Pasibaigė tuomi, kad piktadaris širdingai apgalvestavo savo nuodėmes ir prisiekė ateityje vesti gerą gyvenimą.

Dabar jis prirašytas prie „Išganymo Armijos“ kareivių ir patsai gelbės piktadaris ir nu- puolusius žmones.

Užkimimas

yra žinomas kutenantis pajautimas gerklėj, o jo priežastimi yra peršalimas, pasekmė neatsargaus kvėpavimo šaltu oru, vieton per nosį, staciai per burną. Galima teipgi gauti užkimimą po ilgos ir varginančios kalbos, laike kurios gerklė buvo išstatyta šalto oro įtekmei.

Severos Balsamas Plaucziam

(Severa's Balsam for Lungs) (Kaina 25 ir 50 centų) imamas į vidurį suteikia malonų palengvinimą, ypatingai jeigu apart to atydziai pauti gerklę šiltų atskestų skyčių, vadinamų

Severos Antiseptolis

(Severa's Antiseptol) Pamėginkit šių vaisty ir persitikrint, kad jie sudaro gerą kombinaciją nuo užkimimo ir gerklės skaudėjimo.

Užketėjimas pas vaikus

reprivalo būti užleistas. Vidurial privalo but aptuštinti kasdien reguliariškai. Jeigu užleisti užketėjimas, tai tas gali pagimdyti visą eilę negeistinių pasekmių. Geriaus todėl tai pergalėti pačioj pradzioj.

Severos Tab-Lax

(Paliuosuojanti saldukai) suteikia greitą palengvinimą. Skonis jų yra malonus; vaikai valgo juos labai noriai. Padaryti iš grynų ir nekenkmingų sudėtinų, taip vienok stiprų kad veikia ir pas suaugusius. Kaina 10 ir 25 centų.

Reikabūnkit butinal, kad juno aptikej dūstų Severos Gydelių. Nėmikit kitų. Jėgu Jėsu aptikėteis negali jū postatyti, užsaklykit staciai nuo

W.F. SEVER'S CO

Lutkauskas ir Garšva. Graboriai ir Laidotuviu Direktorai. Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių. PARSAMDOME KARIETAS

LIETUVIŠKA APTIEKA. Sveikata Brangiausia Žmogaus Turtas. Jau nuo keliošimties metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA

K. Labanas. Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnaas ir civilnaas augčiausiuose teismuose. Nė viena prova įjems ne yra perdidelė nei permaža.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS. Vienatinis tikras lietuvis daktaras ir chirurgas cieleje Philadelphiaje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphiaje.

Table listing various medical treatments and their costs, such as Kraujo Valytojas \$1.00, Gyvasties Balsamas 75c, Nervų Stiprintojas 50c ir \$1.00.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA"? Gal nežinau kur ją gauti? "LIETUVA" Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto.

"Vienybės Lietuvininkų" Keliaujantis Agentas J. DIGRYS.

GYDO LIGAS. Nuo skandėjimo strėnų, spaurių rankų ir kojų, skaudėjimo pasirdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slapčių lytiškų ligų.

VINCAS J. DAUNORA. Reikalaukite prisilutimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais. Hippodrome stato didžiausią perstatymą vardu "America".

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI! Pirk diegorėlius, lengucėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siust pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatomus rašyti, knygy. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.

Sergantieji Lietuviai! AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE? Diena po dienos, savaitė po savaitės, mėnesis po mėnesio, metas po metų gyduose sergantys lietuvisai.

DAKTARAS IGNATIUS STANKUS. 1210 S. BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA. Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Gera proga visiem. Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, koščių, kompasų, kryžiučių, gramafono visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smulkų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų.

Jurgi Jeszmanta, 6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS PUB. CO. 2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

LOXOL PAIN-EXPELLER. RHEUMATISM. Kada jaučiat at-einantį šaltį, tai nieko nelaukiant naudokite tikrąjį Pain-Expeller prašalykite visą nesmagumą pradžioje.

VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA. Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigų. Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsiųsti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knuteisingiausia ir kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę.

GERA PROGA! Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Drangas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c. Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c. Aritmetika mokiniams, rorkundų su paveikslais (apdaryta). 35c. Viso \$1.60. Kas atėlis iškirps šią apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvininkų" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau. P. Mikolainis Box 62 New York City

Nik. P. Zelwis. Lietuviškas graborius. Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

DR. O'MALLEY (Specialistas)
Be peilio ir PAVOJINGŲ OPERACIJŲ. RUPTURA Greitai Tikrai Išgydoma) Visiškai VYRŲ, MOTERŲ, KUDIKIŲ.

DIEŽIAS PRAŠALINTAS ANT VISADA
Užtikrintas išgydymas nuo rapturos (abiejų lyčių) seniems ar jauniems, nežiūrint kaip seniai ji yra. Nenaudojant peilio.
Dr. O'Malley naujas gydymo būdas be jokio pavojaus. Ne piovimo, ne skaudėjimo, ne operacijos. Ne sutrukdydo nuo užsiėmimų. Nereikia diržo kada išgydytas.
Užganedimasis užtikrintas. Garbin-gos padėkavonės nuo garbinų žmonių.
Skaityk šią padėkavonę:
Priziūrėtojas ant Pennsylvania Geležinkelio kalba sergantiems: Ką jis sakė: Gavau rapturą prieš dešimt metų puldamas. Išleidau simtus dolerių ir išmė-ginau visokius diržus, bet nebuvo pagelbos kol nemėginau Dr. O'Malley Rupturos gydymo būdo ir džiaugsmingai sakau kenčiantiems, jog pirmą nuo ken-tėjimų paliosavimo pajutau keliolika savaičių atgal kaip aš pirmą syk atsi-šaukiau pas daktarą O'Malley.

Jonas W. Bousum, Berwick, Pa.
Priziūrėtojas Penn. Geležinkelio, (Selinsgrove Div.)
Čia vėl kita dėkinga moteriškė pran-ša keletą žodžių moterims, kuriuos ken-čia nuo ligos:
Brangus Daktaras O'Malley,—
Kuoonoširdingusia rekomenduoju jusų metodą gydymo ligas. Per keletą mėnesių aš kentėjau nuo visokių skau-dėjimų. Kentėjau dienomis ir naktimis, net negalėjau gerai užmigti nuo nerviš-kumo, inkštų ir kepenų. Buvau pas vi-sokius daktarus, bet jie nieko negalėjo pagalbėti. Jau mįšlijau, kad visai ne-galėsiu išgydyti. Tada, tris nedėlias atgal, atsišaukiau pas jus ir dabar jau-čiuosi visai gerai.
Širdingai ačiū.
Mrs. J. Rudolph,
168 So. Main St., Wilkes Barre, Pa.
Yakų Raptura Išgydinta.
P. Thos. Curry, Mekanikas Leigh Valley Mainy sako naudingą žinią te-vams. Štai ką jis sakė:
Plains, Pa., 22 Vasario, 1913.
Garbus Daktaras:
Širdingai ačiū už pasekmingą išgydi-mą mano dviejų vaikų nuo Rapturos: vieną dviejų metų (kuris turėjo rapturą nuo prizimimo), ir kitą devintių metų. Je yra visiškai sveiki ir druti ir ne-šiuoja jokių diržų, o aš esmiu dabar lai-mingas tėvas. Su guodog.
THOS. CURRY.
Atsišauk arba reikalauk mano knygu-tės apie rapturos gydymą: pristūdiama dovani už 2 cent. pačią ženklię.
Dr. Alex O'Malley
158 So. Washington St. Wilkes Barre, Pa.
Kur rašoma ir kalbama lietuviškai.

Priziūrėtojas ant Pennsylvania Geležinkelio kalba sergantiems: Ką jis sakė: Gavau rapturą prieš dešimt metų puldamas. Išleidau simtus dolerių ir išmė-ginau visokius diržus, bet nebuvo pagelbos kol nemėginau Dr. O'Malley Rupturos gydymo būdo ir džiaugsmingai sakau kenčiantiems, jog pirmą nuo ken-tėjimų paliosavimo pajutau keliolika savaičių atgal kaip aš pirmą syk atsi-šaukiau pas daktarą O'Malley.

Jonas W. Bousum, Berwick, Pa.
Priziūrėtojas Penn. Geležinkelio, (Selinsgrove Div.)
Čia vėl kita dėkinga moteriškė pran-ša keletą žodžių moterims, kuriuos ken-čia nuo ligos:
Brangus Daktaras O'Malley,—
Kuoonoširdingusia rekomenduoju jusų metodą gydymo ligas. Per keletą mėnesių aš kentėjau nuo visokių skau-dėjimų. Kentėjau dienomis ir naktimis, net negalėjau gerai užmigti nuo nerviš-kumo, inkštų ir kepenų. Buvau pas vi-sokius daktarus, bet jie nieko negalėjo pagalbėti. Jau mįšlijau, kad visai ne-galėsiu išgydyti. Tada, tris nedėlias atgal, atsišaukiau pas jus ir dabar jau-čiuosi visai gerai.
Širdingai ačiū.
Mrs. J. Rudolph,
168 So. Main St., Wilkes Barre, Pa.
Yakų Raptura Išgydinta.
P. Thos. Curry, Mekanikas Leigh Valley Mainy sako naudingą žinią te-vams. Štai ką jis sakė:
Plains, Pa., 22 Vasario, 1913.
Garbus Daktaras:
Širdingai ačiū už pasekmingą išgydi-mą mano dviejų vaikų nuo Rapturos: vieną dviejų metų (kuris turėjo rapturą nuo prizimimo), ir kitą devintių metų. Je yra visiškai sveiki ir druti ir ne-šiuoja jokių diržų, o aš esmiu dabar lai-mingas tėvas. Su guodog.
THOS. CURRY.
Atsišauk arba reikalauk mano knygu-tės apie rapturos gydymą: pristūdiama dovani už 2 cent. pačią ženklię.
Dr. Alex O'Malley
158 So. Washington St. Wilkes Barre, Pa.
Kur rašoma ir kalbama lietuviškai.

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkeliai Europor keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai pervažinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų anglių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Va-karų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolai-tinis ir parankus susisiešimas.
Artymsenių informacijų apie kai-nas, traukinių begiojimą, etc., kreip-kiš pas savo vie-tinį agentą arba ra-šykite pas:
George A. Callen,
Passenger Traffic Man-
90 West Street, N. Y.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lai-vų, keleiviai visados bus užga-nedintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiau-siai ir pagal pinigų kursą. (Sto-viu po kaucija \$30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gė-rimai, per tai visados svečių pil-na, kiekvieną draugiškai ir maloni-ai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

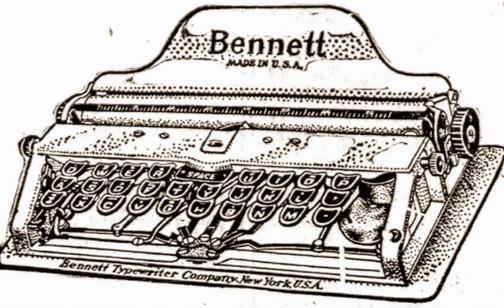
Tautietes ir Tautiečiai!

Jau praslinko apie trejetą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mie-ste Philadelphia randasi tikait vienas tikras lietuvis daktaras Ignotus Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vai-ky. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ig-notą Stankų, likosi užganedinti ir platina juo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai ži-nok gerai, kad tas peikiškas yra neimšing-as žmogus, arba koksis žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavimge New Yorko žydbernių gy-dykoje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduo-niai-vaikatos su New Yorko žydberniais įkvailino vieną bėdną, ne-mokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteisėdai į teisma patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operaci-jos. Už tokį melagingą ir neteisėdą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai-juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.
Padėkavonės Daktarui Stankui.
Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpina su pavėljimu pačių pacjentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioji slapti. Aš Marijona Pocienė, 443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgau, turėjau skau-dėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiuvimą burnoje, jautimą šaltis su prakaitavimais ir abėnų nusilpėjimą. Šaukiaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsišaukiau prie dak-taro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištaru jam si-rdingai ačiū ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš juoza-pas Gadankas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištaru širdingai ačiū daktarui Ignotui Stankui už prisiantimą gydymo nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo viduriu, skandėjimą kunglį ir abėnų nusilpėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jusų gydymo teisingai sugrįžta mano sveikata ir dangiau gyduolių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsiu at-verti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masasienė, 2 Hutchinson St., Jobtown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimą lakstantį kraują su niežėjimais ant kuno. Aš likau išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Aš juoza-pas Vinkevič, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoju daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamtos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurauskis, 3206 Stanford st., Pittsburg, Pa. mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurga Lukosevič, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvan pametęs viltį būti sveiku, bet kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stankų, jis už pirmo pri-siantimo gydymo mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu \$2.00 gastjantiems.
Visuomet kreipkitės ypatingai arba su laišku ant tikro adreso taip:
Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.
Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis žmagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠKINA KAS UTARNINKĄ IR PĖTNYČIA
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj: Ant viso meto \$2.50 Ant pusės meto \$1.25 Ant ketverių meto 65c.
EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
POJE Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠKINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO. Talpina visokių cražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA: Amerikoj ant viso meto tik \$1. Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.
Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINK-SMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, ai abu raštu gauna per visą metą už \$3 u Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ outkų Kalendorių.
W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00
Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir dru-kuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su un-iversališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutę. Padaryta iš labai tvir-to plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramtuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Voleis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopse kalbose. Susideda iš 180 at-skirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenlėje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokį prekę, tai kaip dykai.
J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiskai Amerikonizka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plau-kiuoja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.
Russia — 16.000 tony, Kursk — 13.500 tony, Czar — 13.000 tony.
Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į Lietojų. Išplaukia kas antra subata. Sekanti išplaukia į New Yorko: Czar — February 7, Kursk — January 10, Russia — January 24
Lėli smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą: Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y. Telephone — 2850—2851 Rector.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

ZIRA
10 CIGARETTES FOR 5¢
CZYSTUMA GERUMAS EKONOMIJA Viskas suvienija ZYROJE; Laimi už nuopelną

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker). Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direk-torius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreip-kiets reikale pas lietuvi.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.
213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Geriausias lietuviams užeiga pas **JONĄ KULBOKĄ**
Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampus Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais ant Kosciuskos Parodos už rupe-stingą ir artistišką išdirbimą **KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽLŲ IR TEIP TOLIAUS.**
Turiu už darbą apreikšti guodo-tėnims Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu vis-angėliau pamintus daigtus VI-GIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimiau išdirbiniais įgi-jau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir ge-riau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ZMIJEJCZNIK
RATTLESNAKE LINIMENT

Geriausias Linimentas arba PAIN EX-PELLERIS ant svieto nuo visokių gal-vo skaudėjimų, KAULŲ, PERSA-LI-MO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SU-KIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasi-gelbėti, neįškok rodo pas kokius ne-mokintus žydėjus ir kryžkonus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai pa-rašyk pas savo locną vientautį, reikala-damas tikrų, grynų ir gydantių vaist-, pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ**, Plymouth, Pa.
Plymouth, Pa.
garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neiš-ksleisi veltui ir ant apgavystių savo su-kiui uždirbto cento.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, ko-kios tikrai randasi ant svieto teip di-seu žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.
Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.
Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!
Erta, daili salė mitingams, ve-selėjoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpija cigarai, skanus užkan-džiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI!
12 dideliu ir 12 mažų.
H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W. Washington St., 817-819 Grand St.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.
Burgs 9 metus Skrykiaus Vėrsininkis. Inspektori-um Suvienuytę Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas šioje Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (prova) visuose teismuose ir d-parla-mentų skrytose. Gavimui pasatimų, krikšti-tis laiškais, įdėdams krasos ženklei atstak-mui. Vedimui svarbių byų ir reikalų, pribna-ypatingai į visas Valstijas ir miestus suilyz pareikalavimu. Adresas: **KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law** 403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietu-tyrs advokatas pabaigęs Pennsylvania Universtitetą), užsiima varymu pravy visuose teismuose.
Ofisas ramuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.